

Eila Kaarresalo-Kasari ja Heikki Kasari

An aerial photograph of the Manhattan skyline, viewed from the Hudson River. The image is heavily color-cast with a deep red hue. The dense cluster of skyscrapers is visible, with the Hudson River in the foreground. The title 'LAZZIA MANHATTANILLA' is written in a yellow, handwritten-style font across the lower portion of the image.

LAZZIA MANHATTANILLA

ISBN: 978-952-94-6409-8

© Eila Kaarresalo-Kasari ja Heikki Kasari

kuvat: Heikki Kasari

ALUKSI

Käsillä oleva kirja syntyi New Yorkiin suuntautuneiden matkojemme tuloksena. Asuimme pitkään Manhattanilla jo 1970-luvulla ja sen jälkeen olemme vierailleet entisessä kotikaupungissamme säännöllisesti, usein yli kahden jopa kolmen kuukauden ajan. Pitkän oleskelun aikana on ollut erinomainen tilaisuus tutustua New Yorkin jazztarjontaan. Jason Moran ja Chris Potter ovat kutsuneet kaupunkia maailman suurimmaksi jazzin energiakeskittymäksi. Me lisäämme siihen oman mielikuvamme: Svengaava city!

Kirjamme kattaa vuodet 2009-2016. Tuolloin jazztarjonta oli yllättävän monipuolista. Korkealaatuisia tapahtumia löytyi myös muualta kuin tunnetuista klubeista. Kun esim. maailman kuuluisimmilla Village Vanguardilla ja Blue Notella oli kalliit turistihinnat, paikalliset asukkaat hakeutuivat pienempiin ja edullisempiin paikkoihin.

Myös musiikkioppilaitosten järjestämät konsertit olivat suosittuja. Juilliard Schoolin, New Schoolin ja Manhattan School of Musicin maksuttomiin tapahtumiin oli hankittava liput etukäteen. Juilliardin huippumoderni Peter Jay Sharpin nimeä kantava teatteri haali kuulijoita loistavan akustiikkansa ja hyvän sijaintinsa johdosta. Hotelli Kitanon suojissa toimivassa jazzklubissa Park Avenue South-kadulla oli maanantaisin ilmaiset jamit. Keskikaupungilla muusikot kerääntyivät ravintola Iguanin Vandojameihin. Villagen Smallsin pikkuruisessa klubissa oli edulliset hinnat ja musiikki soi aamuyöhön asti. Istuin löytyi kuitenkin helpoimmin alakaupungin Fat Catista, joka tosin oli hieman rauhaton ja meluinen.

St. Petersin jazzkirkon tapahtumista Jazz Vesperit ja erilliset konsertit olivat mukavaa tapaa viettää aikaa sunnuntaisin, mutta muusikkojen muistotilaisuudet olivat ”a must”, sillä niihin saapuivat maailman tähdet kunnioittamaan soittokavereitaan. Talviviikonlopun Winter Jazz Fest oli ja on edelleen hyvin suosittu. Yläkaupungin Symphony Spaceissa oli muun musiikin lomassa myös jazzkonsertteja. Tähän suosittuun paikkaan lippujono saattoi olla jopa korttelin pituinen.

COVID-19 on iskenyt ravintoloitten ohella myös New Yorkin jazzklubeihin. Vasta nyt, vuonna 2022, hengissä selvinneet klubit alkavat availta oviaan pikkuhiljaa. Pandemia on ruhjonut elävää musiikkia todella kovalla kädellä. Monilla muusikoilla on ollut vaikeaa löytää töitä. Monet ovat alkaneet striimata esityksiään. Hyvä niin, mutta livekonserttia ne eivät korvaa.

Mielestämme livekeikat, soittajien ja kuulijoiden yhteinen musiikillinen kohtaaminen, elämys on sellainen perustarve, jonka ansiosta me diggarit elämme ja hengitämme. Tunnustus kaikille muusikoille: ”Teillä on musiikin lahjat, joita meillä ei ole. Te kykenette lumoamaan meidät soitollanne ja viemään meidät pois arjen harmaudesta uuteen maailmaan, uusiin atmosfääreihin. Vaikka pandemia kurkkii ovista ja ikkunoista, älkää luovuttako, me tarvitsemme teitä!”

SISÄLTÖ

Aluksi

Sisältö

Jazzin ballerina Jane Ira Bloom esiintyi täydelle salille	6-7
Lyyristen melodioiden mies Benny Golson keikalla	7-9
Jazzia soitetaan kymmenestä sataan vuoteen Manhattanilla	9-11
Dave Liebman puhuu kuin soittaa – vauhdikkaasti	11-13
M’Boom ja neljä saksofonia Birdlandissä	14-15
Mingus Big Band Jazz Standardissa	15-16
Sonny Fortune – Mr. Onni Kitanossa	16-17
Oppilaskonsertit riemua vai kidutusta	18-20
Reggie Workman ja Sculptured Sound	20-22
Ellington Society kunnioitti John Hicksin muistoa	22-23
Pianisti ja Grammy ehdokas Dick Katz menehtyi	23-24
Vuoden 2011 Jazz Masters palkinnot jaettiin	24-28
Huippupeliä New Yorkissa, Joe Locke at Dizzy’s	28-29
Jeff ‘Tain’ Watts – heimopäällikön hallittu sotatanssi	29-31
Saxophone Summit 2011 – muistelimme Ravi Coltranen kanssa isä Johnia	31-32
Jazzhuumetta tarjolla muuallakin kuin klubeissa	32-35
Afro-Latin Jazz Orchestra juhli 10-vuotistaivaltaan	35-38
USA:n tärkeimmät jazzpalkinnot jaettiin	38-40
Jazzjournalistit pohtivat omaa asemaansa	40-41
Bebop is the Future	42-43
Joe Lovano ja Juilliard Jazz Orchestra	43-45
Amerikkalainen elämäntapa - kaikessa soi jazz	45-50

Jazzin elämäntyö-Oscarit jaettiin jälleen	50-53
Jäähyväiset basisti Dwayne Burnolle	53-54
Tim Hagans ja Jukkis Uotila Dizzyn klubilla	55-56
Jazzmuusikkojen taloudellinen asema New Yorkissa ja Suomessa	57-60
Jazzkavalkadi Manhattanilla	61-63
Mekkala Manhattanin kirkossa – Jazz Nativity	64-65
Haukkaamassa Isoa Omenaa	65-69
Winter Jazzfest @ The Big Apple	70-75
Jazz Connect-konferenssi New Yorkissa	75-80

Tähän kootut artikkelit on julkaistu Jazzrytmit-verkkolehdessä.

Jazzin ballerina Jane Ira Bloom esiintyi täydelle salille

Eila Kaarresalo-Kasari

21.03.2009

Jazzin esittämiseen liittyy paitsi eri instrumenteista ulos vyöryviä vauhdikkaita sävelkulkuja myös vaihtelevan intensiivistä lavaliikuntaa tai -liikkumattomuutta. Miles soitti paikallaan selkä yleisöön päin, mutta Monk tanssahteli pianonsa ympärillä. Useimmat fonistit keinuvat ylös ja alas musiikin mukana kuten esimerkiksi Sonny Rollins. Torvi osoittaa välillä kohti kattoa, välillä lattiaa. Sen sijaan Eddie 'Lockjaw' Davis keskittyi valtavan nopeisiin sooloihinsa niin intensiivisesti, ettei eväänsä liikkautanut. Vain silmät muljahtelivat puolelta toiselle. Ellington ja Basie keskittyivät soittaessaan hymyilemään yleisölle. Cecil Taylorin pysymistä pianotuolilla sai jännittää. Junnu Aaltosen nosta jalkaa, nosta jalkaa tai Teemu Viinikaisen tuskaista virnistystä saamme tavan takaa todistaa. Nuori pianisti japanilaisihme Hiromi, joka vieraili Tampere Jazz Happeningissä viime syksynä, on sähkökkä mimmi, jonka hyperenergistä tempuilua instrumenttinsa äärellä seuraa kiinnostuneena.

Saksofonisti Jane Ira Bloom on kuitenkin varsinaisen jazzkoreografian uranuurtaja. Hänen tuntumerkkinsä on viuhtominen ja huitominen sopraanolla sinne tänne samalla, kun hän

JANE IRA BLOOM

hyppelehtii musiikin mukana liikuntaa korostavissa kimaltelevissa asuissa. Hän onkin tehnyt poikkitaiteellista yhteistyötä modernin tanssin edustajien kanssa. Hänen voimistelunsa nivoutuu saumattomasti hengästyttävän nopeatempoiseen ja rajuun poukkoilevaan soittotyylisiin. Mutta hei...jazzissa on tietenkin tärkeintä itse musiikki. Kyllä, kyllä... Bloom on kuin onkin ykkösluokan instrumentalisti ja säveltäjä, joka on työskennellyt mm. Charlie Hadenin, Ed Blackwellin ja Kenny Wheelerin kanssa.

Koimme Heikin kanssa repäisevän riemukkaan elämyksen Jane Ira Bloomin kvartetin työskentelystä äskeisellä New Yorkin matkallamme. Ryhmä, johon johtajan lisäksi kuului pianisti Dawn Clement, basisti Mark Helias ja rumpali Matt Wilson, esiintyi *Chamber Music America 'New Works'* -ohjelmassa, joka kokoaa tärkeitä jazzin uudistajia arkistoonsa videoimalla esityksen. Uuteen musiikkiin, ei mustaan bluesiin, pohjautuvat sävellykset olivat Bloomin *Mental Weather* -levyltä.

Konsertti oli improvisoinnin juhlaa - raivokasta menoa ilman rajoja! Välillä seurasi suvantojaksoja, joissa eri instrumentit pääsivät keskustelemaan sivistyneesti toistensa kanssa. Wilson, joka tunnetaan huumoristaan ja impulsseistaan, yltyi kiljumaan välillä ja alkoi piiskata rumpua oikein olan takaa ikään kuin lyödäkseen pahan ilman linnun hengiltä. Kokonaisuutena varsin tiheätunnelmainen konsertti päättyi Wilsonin heittäytymiseen rumpujen päälle. Hauskaa lavaliikuntaa! Ohjelma keräsi valtavat aplodit. New Yorkissa on harvinaista, että jazzmuusikot soittavat ylimääräisen kappaleen (meillä se on pikemminkin tapa), mutta nyt soitettiin. Innostuksen hiessä olivat paitsi muusikot myös yleisö.

Setin päätyttyä hurmioitunut kansa ryntäsi lavan ääreen kiittelemään artisteja. Ojensin Bloomille Jazzrytmien arvostelun hänen levystään, jonka olin pakannut matkalaukkuuni arvellessa, että tapaisin hänet kuten monesti aikaisemminkin New Schoolin jazzosastolla, jossa hän opettaa. Koska reissumme oli lopuillaan, lupasin kääntää jutun hänelle seuraavalla New Yorkin matkallamme.

MATT WILSON

Matt Wilson oli taas kerran oikea rumpalivelho, jolle mikään ei ole pyhää. Keräsin muuten kerran hänelle keikan jälkeisen kolehdin, joka oli sen illan ainoa soittopalkkio. Koska Wilsonin luovuutta ei hänen uransa alkuaikoina oikein ymmärretty, alkoi yleisö poistua pienestä New Yorkin Detour-klubista kesken soiton. Otin kiireesti kolehtipussin ja painelin ovelle enkä päästänyt ketään ulos ilman rahan antoa. Sitä ei Matt ystäväiseni ole unohtanut.

Lyyristen melodioiden mies Benny Golson keikalla

BENNY GOLSON

Eila Kaarresalo-Kasari ja Heikki Kasari

17.4.2009

Suosittujen jazzstandardien säveltäjä ja hienostuneen tenorisoundin edustaja Benny Golson keikkailee edelleenkin. Vaikka ikää on jo 80 vuotta, ei näytä vaari väsyvän. Energiaa on riittänyt uuden Jazztet bändin perustamiseen, jossa soittavat Eddie Henderson (tr), Steve Davis (tb), Mike LeDonne (p), Buster Williams (b) ja Carl Allen (dr). Kävimme kuuntelemassa kavereita Dizzyn Coca Cola-klubilla.

Golson tunnetaan sellaisten melodisten jazzstandardien luojana kuin *I remember Clifford*, *Whisper Not*, *Blues March* ja *Killer Joe*. (Eilan suosikki on kuitenkin vähemmän tunnettu, hienostuneen alakuloinen balladi *Park Avenue Petite*, joka lukeutuu kauneimpiin hitaisiin jazzkappaleisiin.)

Golsonin lyyriset sävellykset ovat muusikkojen mielestä käyttövoimaa soitolle, 'gas to play' ja ne avautuvat helposti. Hän onkin kertonut, että pyrkii sävellyksissään melodisuuden lisäksi yksinkertaisuuteen, jolloin teemat ovat myös helpommin mieleen jääviä.

Tenoristina Golson nousi huipulle klassikoiksi muodostuneilla 1960-luvun Art Blakey and The Jazz Messengers-levyillä, jonka jälkeen hän perusti Art Farmerin kanssa oman Jazztet-bändinsä kierrellen vuosia hieman eri kokoonpanoilla, kunnes asettui Hollywoodiin säveltämään musiikkia elokuviin. Nyt oli siis vuorossa Jazztetin uusi tuleminen, uusin jäsenin.

Dizzyn Coca Cola

Illan tähti Mr. Golson astuu lavalle hyvin prässätyssä sinisessä puvussa ja keltaisessa solmiossa. Ikä ei näy ryhdissä, ei olemuksessa, ei missään. Hän esittelee orkesterinsa rauhallisella äänellä ja kertoo lyhyen tarinan kaukaa menneisyydestä ennen kuin bändi aloittaa. Kappaleet ovat enimmäkseen hänen uudelta levyltään *New Time, New Tet*.

Hänen soitossaan on seestyneisyyttä, mutta puhallusvoima ja kova energinen drive on saanut jäädä. Mutta tyyli on sama. Sofistikoitunut ja harmoninen rakenne säestää sopivasti melodiaa. Golsonin sametinpehmeä tenorisoundi muistuttaa oppi-isänsä Lucky Thompsonin soittoa (muut esikuvat ovat Hawkins ja Webster), nyt vanhalla iällä kenties enemmän kuin koskaan. Miesten olemuksessakin on hieman samaa. Hiljaista vaatimattomuutta. (Eila kertoo tavanneensa Thompsonin aikoinaan 60-luvulla eikä mies tahtonut saada ujudessaan sanaa suustaan. Ei siis mikään Dizzy Gillespie-tyyppi. Eikä sellainen ole Golsonkaan.)

Kappaleiden välillä maestro hengähtää muistelemalla pitkää uraansa. Hän kertoo, että toimiessaan Hollywood-säveltäjänä (musiikkia mm. sarjoihin Ironside ja MASH) syntyi kymmenvuotinen tauko fonin soitossa. Uudelleen aloittaminen ei ollut helppoa, ansatsi oli kadonnut eivätkä sormet totelleet käskyjä.

Tunnelma salissa on rento ja leppoisa. Golsonin puku sointuu takana sinistyvään taivaaseen ja keltainen solmio kiiltää parrasvaloissa. (Coca Colassa voi musiikin lisäksi nauttia orkesterikorokkeen takana levittäytyvästä ihastuttavasta maisemasta Keskuspuiston ylle.) Jokainen bändin jäsen pääsee vuorollaan esiin omalla, juuri hänelle räätälöidyllä kappaleella. Dr. Eddie Henderson, joka on siis myös psykologi, reväyttelee trumpetillaan ylärekisterissä. Pasunisti Steve Davis sen sijaan pysyttelee herrasmiesmäisessä tyyliässä ja sopii näin erinomaisesti Golsonin partneriksi. Nuorempaa ikäluokkaa edustava Mike LeDonne on osaava pianisti, joka ei pääse oikein näyttämään hampaitaan tässä kokoonpanossa. Buster Williams saa soolonsa ja Carl Allen säestää rummuilla juuri niin, ettei sitä kovin paljon huomaa. Ryhmä ei siis ole mikään kovan luokan vuosia yhdessä soittanut ja siten hioutunut, kouliintunut ja rutinoitunut bändi ja tämän myös kuulee. Kaikki muusikot ovat kuitenkin alansa huippuja, joten setistä muodostuu varsin antoisa kokemus.

Konsertti päättyy runsaisiin aplodeihin, mutta meillä on kiire lavan taakse. Ryntäämme artistien pukuhuoneeseen, jonne monet muutkin ihailijat ovat jo ehtineet. Golson jaksaa tervehtiä ihmisiä ja vastaanottaa poskisuudelmia. Vihdoin pääsemme puhe-etäisyydelle ja Eila ryhtyy kiittelemään Golsonia. Minä räppään kuvan, jota varten Golson ehtii kuin ehtiikin poseerata leveästi hymyillen. "Mr. Golson, I love your composition called Park Avenue Petite" kuulen Eilan sanovan. "It's so sad, so sentimental. I'm sure you knew one." Golson ei vastaa, vinkkaa vain silmää ja hymyilee arvoituksellisesti.

New Yorkia tuntevat ovat varmasti huomanneet nämä hennot Park Avenuella asuvat petite-kokoiset naiset, miljonäärien tyttöystävät ja rouvat. He pistäytyvät silloin tällöin kadulle pissauttamaan vielä hennompia ja pikkuruisempia piskejään, jotka koivet väristen lorauttavat tilkkasen katuojaan.

Eila asui pari vuotta 60-luvulla kyseisellä varakkaiden kadulla, tosin pienessä luukussa takapihan puolella. Pianisti Roland Hanna ja rumpali Eddie Locke tulivat kerran noutamaan hänet kotoa autolla viedäkseen tapaamaan Coleman Hawkinsia. Mustat muusikot eivät uskaltaneet pysähtyä rakennuksen eteen, koska valkoinen ovimies koppelakissaan mulkoili

heitä uhkaavasti. Päästyään seuraavassa kadunkulmassa autoon Eila joutui vakuuttelemaan kavereille, ettei kuulunut näiden Park Avenue Petite-tyyppisten naisten joukkoon. Hän, köyhä suomalainen opiskelija, vain sattui asumaan luksustalossa. Mustille Park Avenuen rikkaat ja hemmotellut naiset saattoivat olla noihin aikoihin vain haikeiden haaveiden kohde. Ehkä tällainen ajatus oli saattanut käydä Golsoninkin mielessä?

Näin on jazzilta meidän kohdaltamme ohi ja lähdemme New Yorkin viimeiseen yöhön. Taivas on kirkas ja Kanadan puhuri puhaltaa. Olemme kohta Times Squaren vilinässä, jossa taksien tööttäily peittoaa viimeisetkin suloiset sävelet korvistamme. Illan sinessä soineesta samettisesta saksofonista jää vain muisto.

Jazzia soittavat 10-100-vuotiaat

Heikki Kasari 16.3.2009

Manhattanilla syntyy aina mielenjääviä elämyksiä, tässä poimintoja kevään 2009 päiväkirjasta: Jazz at Noon, Martin Luther King Holiday ja Juilliard Jazz Ensembles.

97-VUOTIAS LES LIEBER VAUHDISSA

Jazz at Noon

Usein varttuneeseen ikään päästessä hampaat alkavat tehdä kiusaa puhallinsoittajalle. Kun itsekin ajattelin siitä syystä - ja yleisön iloksi - lopettaa foninsoiton kokonaan, oli lohduttavaa vieraillla 97-vuotiaan Les Lieberin järjestämissä jameissa.

Ainakaan ikä ei ollut soittamisen esteenä! Muusikkojen eläkeikää voitaisiin siis hyvin korottaa? Alton soiton ohella hän on tullut tunnetuksi penny whistle-jazzartistina. Hän on soittanut tätä irlantilaisen kansanmusiikin soitinta mm. Django Reinhardin levyllä vuonna 1945. Lieber aloitti perjantaisten lounasjazzien järjestämisen 44-vuotta sitten (siis jo yli 50-kymppisenä), nyt paikkana on ulkoisilta puitteiltaan arvokas National Arts Club Gramercy-puiston varrella. Paikka on helppo löytää. Tapahtuman loppumisesta ei tietoa, vaikka paikalla olleiden muusikkojen keski-ikä näytti olevan yli 80-vuotta. Monet heistä olivat soitelleet näissä jameissa jo alkuvuosista lähtien, siis 44 vuotta ja 52 kertaa vuodessa! Lieberin ajatuksena oli todistaa, ettei ammatinvalinnan suuntautuminen musiikin ulkopuolelle ole suuri este jazzin soittamiselle. Bändistä löytyikin mm. juristeja, liikemiehiä ja toimittajia, rummuissa oli eläkkeellä oleva aivokirurgi Bob Litwak. Hän kertoi, miten vaikeaa oli ennen eläkkeelle jäämistä suostutella kollegat hoitamaan perjantain leikkaukset - muuten jamit olisivat jääneet väliin. Varsinaisen housebändin ohella joka perjantai esiintyy myös tunnettu jazzin ammattilainen. Tapahtuman historiasivuilta löytyvät esim. Lionel Hampton, Benny Goodman, Dizzy Gillespie, James Moody ja Stan Gets. Tällä kertaa vuorossa oli Joe Temperley, itsekin kypsään ikään ehtinyt baritonisti & sopraanosaksofonisti, joka edelleen soittaa Jazz at Lincoln Center Orchestrassa ja hoitaa myös opetustehtäviä Juilliardin jazzosastolla.

Soitto oli sujuvaa eikä taideklubin ravintolan ruokakaan mennyt väärään kurkkuun. Kun ihmettelimme paikalle osunutta kuvausryhmää, kävi ilmi, että New Yorkin paikallinen TV-asema halusi tehdä Les Lieberin haastattelun kunnioittaakseen lähivuosina 100 vuotta täyttävää vetreää soittajaa.

Martin Luther King Holiday

Martin Luther Kingin kunniaksi vietetystä arkipyhästä - joka muuten jenkkityyliin on sijoitettu maanantaiksi kuten muutkin vastaavat, saadaan siis viettää pitkä viikonloppu, on tullut merkittäväksi myös jazzkonserttien kannalta. Lincoln Centerin *Martin Luther King Celebration* -tapahtumassa musiikki ei ole koskaan aiheuttanut pettymystä. Tänä vuonna kuten edellisenäkin primus motorina toimi Wycliffe Gordon, jonka kokoonpano esiintyi kahdessa eri ilmaisuskonsertissa. Nämä eri yritysten sponsoroimat konsertit ovat suosittuja ja pitkän jonon välttämiseksi on syytä olla hyvissä ajoin paikalla. Noin 10-vuotiaitten lapsimuusikkojen Mid-school Jazz Orchestran jälkeen esiintyi Wycliffe Gordon Group teemaan *The Gospel of Jazz*.

Pianotrion ohella mukana oli kaksi hienoa gospel-laulajaa, Kemba Cofield ja Marcya McReynolds. Wycliffe itse kunnostautui pasuunavirtuoositeettinsä esittelyn ohella myös pianistina ja scat-laulajana. Tutut melodiat kuten *When the Saints Go Marching In* ja *We Shall Overcome* saivat yleisön mukaan eikä aplodeista meinannut tulla loppua. Vaikka

ohjelmisto oli gospel-painotteinen, kaikki biisit saivat Wycliffen ansiosta jazzillisen käsittelyn. Yleisö kiitti nousemalla loppuaplodien ajaksi seisomaan. Amerikkalaiset innostuvat helposti ja osoittavat suosiotaan seisten. Ilmiötä kutsutaan nimellä ”standing ovation”.

JOHN DOKES

DAWN HAMPTON

Iltakonsertti oli akustisesti loistavassa Rose Theaterissa, jonne Wycliffe oli kutsunut muusikkoja tanssijaystäviään esiintymään. Idea on loistava sikäli, että yleisö joutuu jännittämään, keitä paikalle tulee, sillä esiintyjälistaa ei ole. Tosin parin tunnin shown kohdalla alkoi alitajuisesti huolestuttaa, kuinka paljon ystäviä Wycliffellä onkaan. Illan pianotrio oli periaatteessa sama kuin päivällä, mutta pianistit vaihtuivat tavan takaa, eikä yksikään pianisti istunut tuolilla kauaa. Tulijoita riitti!

Alkubiisit *It Don't Mean a Thing If it Ain't Got that Swing* ja *On the Sunny Side of the Street* saivat yleisön railakkaaseen tunnelmaan. Mutta tämä perinteinen jazz ei jatkunut pitkään, sillä paikalle tuli laulaja, joka aloitti biisin *Every Day I Have the Blues*. Yleisön juuri päästessä haikeisiin muisteluihin tämä laulaja, John Dokes nimeltään, muutti tyyliä ja otti huimat tanssiaskeleet temmaten partnerikseen Dawn Hamptonin, joka ikänsä puolesta olisi sopinut Dokesin äidiksi (tai isoäidiksi). Itse asiassa Eila oli kiinnittänyt huomiota tähän varttuneeseen mummotanssijaan New York Swing Dance Societyssä jo vuosia sitten. Dawn Hampton erottui aina uskomattomalla tanssitaidollaan muista. Parin John ja Dawn vuosikymmenten ikäero ei millään tavalla haitannut hauskaa koreografiaa.... aivan Nicholas Brothers-tasolle ei päästy mutta eipä paljoa puuttunut. Yllätyksellinen meno jatkui koko illan ja yli kaksituntisen (ei väliaikaa) konsertin päätti - Martin Luther Kingiä kunnioitten kappale - *We Shall Overcome*.

Juilliard Jazz Ensemble-nuoret soittajat

Juilliardin jazzosasto aloitti toimintansa vasta noin 12 vuotta sitten, mutta silti sieltä on ehtinyt valmistua suuri joukko tunnettuja muusikkoja. Vanhemman polven muusikot joutuivat opiskelemaan muuta kuin jazzia. Sir Roland Hanna valmistui 1956 ja Nina Simone opiskeli pianonsoittoa jo aiemmin. Laitoksessa ovat ainakin pistäytyneet mm. Miles Davis, Hubert Laws, Tito Puente ja Christian McBride.

Lincoln Centerin saneerauksen yhteydessä Juilliard sai uuden, akustisesti loistavan konserttitilan nimeltään Paul Recital Hall. (Myöhemmin rakennettiin lisäksi Peter Jay Sharp Theater.)

Ensembles-ilmaiskonsertit ovat aina olleet suosittuja ja nytkin suuri Paul Recital Hallin konserttisali oli aivan täynnä. Esiintyneillä muusikolla tuskin oli sellaista määrää kotiväkeä, joten diggarit olivat saapuneet paikalle. Konserttia isännöi kuuluttajana toiminut koulun taiteellinen johtaja Carl Allen. Hänhän on toiminut rumpalina monien tunnettujen jazzartistien levyillä kuten esim. Freddie Hubbardin, Benny Golsonin, Branford Marsalisin, Cyrus Chestnutin ja Joe Hendersonin. Tällä kertaa esiintyneen kahden kokoonpanon valmentajina olivat toimineet mm. pasunisti Steve Turre ja alkuaan karibialainen tenoristi Ron Blake, jota ei pidä sotkea Suomessakin hiljattain käyneeseen Seamus Blakeen (ihonväri heidät kyllä erottaa). Konsertin teemana olivat Woody Shawn sävellykset, joista esitettiin oppilaiden tekemiä sovituksia. Kumpikin illan kokoonpano esitti viisi kappaletta. Näistä selvittiin kunnialla, vaikka sovitukset olikin osattava ulkoa. Nuotteja ei Juilliardin jazzkonserteissa sallita! Vaikka musiikillisia huippuhetkiä toki oli, täytyy tunnustaa, ettei juuri yhtään muusikkoa jäänyt erityisesti mieleen. Mutta tätähän sattuu myös kotimaisissa oppilaskonserteissa. Ainutlaatuisuus, jos sitä on, paljastuu usein vasta oman soolouran myötä.

Dave Liebman puhuu kuin soittaa – vauhdikkaasti

Eila Kaarresalo-Kasari

31.07.2009

Syvähaastattelu Harlemin Jazzmuseossa, josta ohessa muutamia huomioitani.

Saksofonisti Dave Liebman antoi New Yorkissa jokin aika sitten syvähaastattelun basisti Christian McBridelle Harlemin Jazzmuseossa. Paikalle oli kerääntynyt jazzdigigareita

kuuntelemaan Liebmanin elämäntarinaa. Museo kerää arkistoonsa videotallenteina tärkeimpien, vielä elossa olevien amerikkalaisten konkareiden tuntoja uran alkuvaiheesta lähtien. Puhettaan ketterällä tempolla ja eloisin ilmein höyryävä Liebman syntyi juutalaiseen opettajaperheeseen Brooklynin Flatbush Avenuella. Hän opiskeli aluksi pianonsoittoa ja otti sitten myös klarinetin instrumentikseen, mutta jazzista ei vielä ollut kyse. Vasta kuunneltuaan teininä Count Basien orkesteria ja Gerry Mulliganin bändiä, jazzkärpänen puri. Hän vaihtoi oitis klarinetin tenorisaksofoniin. Nuori jazzmuusikko oli syntynyt.

Ensimmäiset keikat eivät olleet kuitenkaan jazzia vaan hääkeikkoja aivan kuten monella muullakin sydämensä jazzille pyhittäneellä. Naapuruston juutalaisilla oli tapana viettää merkkipäiviä Catskills-lomakeskuksessa, joka sijaitsee New Yorkin osavaltion vuoristoisessa pohjoisosassa. Tutulle nuorukaiselle löytyi runsaasti sukulais- ja tuttavakeikkoja ja siten tarpeellista esiintymiskokemusta, mikä oli hyvä käyntikortti 13-vuotiaalle muusikonlulle.

'Kuusikymmenluvun alussa iski salama, se oli John Coltrane', sanoo Liebman. Trane iski häneen voimalla. Nyt yöt kuluivat Birdlandissa John Coltranen kvartetia kuunnellen. Kymmenen senttiä maksavaa Coca Colaa litkivä poika oli takarivin vakiovieras. Catskills jäi ja Dave päätti ryhtyä vakavasti soittamaan nimenomaan jazzia.

Hän kirjoittautui Queens Collegeen opiskellakseen musiikkia perin pohjin, mutta kyllästyi pian koulumuotoiseen opiskeluun sekä päähän pönttämiseen ja häipyi koulusta vähin äänin. Vanhempiansa kehotuksesta hän kokeili jonkin aikaa sijaisopettajana toimimista mutta laihoi tuloksin. Veri veti ammattimuusikoksi.

Sitten hän tapasi kitaristi Charlie Byrdin, josta tuli hänen mentorinsa. Byrd palkkasi hänet bändiinsä ja siinä kului muutaman vuosi. Coltranen kuoleman jälkeen Elvin Jones ryhtyi kokoamaan omaa kokoonpanoaan, johon hän kiinnitti basistiksi Gene Perlan (Tämä kävi muuten Sibelius-Akatemiassa opettamassa vuosi sitten). Perla oli soitellut Liebmanin kanssa ja ehdotti myös tätä uuteen bändiin. Pianistiksi tuli Chich Korea. ”Sopi minulle mainiosti”, sanoo Liebman.

Miles

Miles Davis sattui kuulemaan Elvinin bändiä Village Vanguardissa. Hän lähestyi Liebmania. ”Join my band. My stuff is better than Elvin's”, murahti Miles. Tämä empi asian kertomista lähellä olevalle Elvinille, mutta oli huojentunut, kun tämä tokaisi. ”What? If Miles wants you, go! It's a chance of a lifetime! Go, man go!” Näin Liebman pääsi valiojoukkoon ja levyttämään debyytti levynsä ja vielä Miles Davisin kanssa!

Soittaminen herran bändissä ei kuitenkaan ollut herkkua, koska Milesilla oli noihin aikoihin 1970-luvun alussa vakava huumeongelma. Hän oli välillä erittäin huonossa kunnossa. Lisäksi hän oli umpimielinen, kommunikoi huonosti eikä hänellä ollut tapana pilailta tai edes keskustella bändinsä jäsenten kanssa, hymystä yleisölle puhumattakaan. Jos hän jotain sanoi, kyseessä oli vain yksi lause ns. ”one liner”. Selin soittaminen lavalla, kuten muistamme, oli tunnusmerkki. ”Vaikea ja itsekeskeinen tyyppi!” kuittaa Liebman.

Mutta kunnianhimoa Milesilla oli sitäkin runsaammin. Hän nauhoitti jokaisen keikkansa ja hänellä oli liikemiehen tajua. Rivimiehet eivät saaneet soolotilaa, siitä piti huolen Miles itse valitessaan hitaita balladeja, joissa hän pääsi loistamaan. Hän kahmi itselleen aina kaiken kunnian.

”Miles was a Macho, who tested everyone”, sanoo Liebman. Jokainen joutui vuorollaan altavastaajaksi ja bändissä joutui jokainen myös puolustuskannalle. Niin kävi jokaiselle. ”Minustakin tuli ärhää ja vastaanhangoitteleva tyyppi, joka on eri mieltä asioista. Joka asiaa joutui puolustelemaan. Joka asiasta sai Milesin kanssa tapella”, Liebman naurahtaa.

Liebmanin liittymien bändiin oli monelle liikaa. Yksi valkoinen juutalainen muuten mustassa bändissä oli mustalle yleisölle riippakivi. Syntyi kahakoita ja nimittelyä. Mustat eivät pitäneet lainkaan Liebmanista. Kun Miles vielä pisti nopeissa piiseissä laitteet täysille nyanssit kadottaen, lähti Liebman kävelemään. Mutta muistoksi jäi levy Miles Davisin kanssa.

Fuusio

Rock oli tehnyt tuloaan ja Liebmanin seuraava kiinnitys oli fuusiojazzia soittavan John Scofieldin bändiin 1970-luvun lopulla. Jazzmuusikot huomasivat, että rock- beat oli suositumpi kuin suora nelitahti. Siksi he rupesivat soittamaan jazzia rock- beatilla, mikä toi särpimen pöytään. ”Tunsin olevani skitsofreenikko, kun rakastin jazzia mutta soitin rockia”, sanoo Liebman.

1980-luvulla Liebman taittoi jalkansa, josta jäin pysyvä haitta - ontuminen. Soittoahan se ei häirinnyt ja hyvälle fonistille riitti töitä nyt Wayne Shorterin bändissä, jota seurasi Saxophone Summit. Siinä soitti myös Michael Brecker. Hänkin oli tulinen Coltrane-fani ja fonisteista tuli läheisiä ystäviä. ”Mike oli minulle kuin oma veli”, tunnustaa Liebman.

KYSYMYKSIÄ

Haastattelun jälkeen yleisö saa esittää kysymyksiä. Eräs henkilö haluaa tietää, oliko Liebmanilla muita esikuvia. ”Bach”, vastaa Liebman. ”Ja Sonny Rollins, joka on kenties vielä vanhoilla päivilläänkin paras fonisti”, hän lisää. ”Sonny ei ole saanut riittävästi arvostusta, koska hänellä ei ole koskaan ollut varsinaista pitkäaikaista omaa bändiä.”

Jazzlaulaja Keisha St. Joan nousee ylös ja kertoo olevansa Milesin vaimon näyttelijä Cicely Tysonin serkku. Liebman yltyy kehumaan Cicelyä, kuinka hän hoiti Milesia ja auttoi tämän takaisin kuumehoureista oikeille raiteille, takaisin elämään. Mutta kun Cicely miehensä temppuiluun kyllästyneenä jätti hänet, luisui tämä takaisin entiseen menoonsa. Minäkin nousen ylös ja kerron olevani diggari Suomesta, jolloin Liebman yltyy kehumään suomalaisen jazzin tasoa ja erityisesti Sibelius-Akatemian jazzosastoa, jossa hän on vierailut opettajana.

Mieheni tenoristi Heikki tunnustaa kaivanneensa Liebmanin tenorinsoittoa, sillä tämän keikoilla on useimmiten ollut äänessä sopraano. ”Minun piti opetella soittamaan sopraanoa vain kyetäkseni irtautumaan Tranen liiallisesta vaikutuksesta”, kommentoi Liebman.

”Sopraano on vaikeampi soitin ja olen opetellut sitä nyt 15 vuotta. Minun piti itse asiassa opetella ensin 'pois tenorista'. Vasta hiljattain olen ottanut tenorin uudelleen käteeni. ”JOSKUS OPPIAKSEEN UUTTA ON LUOVUTTAVA TÄYSIN VANHASTA, KAIKKI ENTINEN ON NOLLATTAVA.”

M'Boom ja neljä saksofonia Birdlandissä

Heikki Kasari

01.03.2010

Harvinaisesta tilaisuudesta oli paljon ennakkomainontaa, ja sisälle pääsy Birdlandiin edellytti

varhaista ennakkovarausta. Pöytä löytyi hyvältä kuulo- ja näköetäisyydeltä. Huomasin heti, että valokuvaaminen oli tehty lähes mahdolliseksi tavanomaista himmeämmillä ja punertavilla valoilla. Salamakuvaus oli luonnollisesti täysin kielletty.

Alkuaan Max Roachin perustaman M'Boomin tavoitteena oli tuoda esiin lyömäsoitinten melodisia ja solistisia puolia. Jotta mahdollisimman monentyypiset rummut

olisivat edustettuina, yhtyeen normaalivahvuudeksi tuli viisi rumpalia. Tällä kertaa Joe Chambers tosin viihtyi koko illan marimban ääressä, joten varsinaisina rumpaleina toimivat Ray Mantilla, Warren Smith, Eli Fountain ja Steve Berrios. Neljä saksofonistia: David Murray, James Carter, Oliver Lake ja Hamiet Bluiett takasivat luonnollisesti klubille täyden salin, eiväthän Murray ja Carter soita kovin usein samassa kokoonpanossa. The World Saxophone Quartet esiintyi lähes alkuperäisenä ryhmänä, uutta verta edusti vain James Carter.

Itse asiassa saksofonistit olivat itselläni suurin syy valita juuri tämä klubi-ilta New Yorkin suuresta tapahtumavirrasta.

Tähtikaartin yhteissoitto ei ole kuitenkaan aina saumatonta, ei ollut nytkään. Moneen otteeseen illan aikana tuli mieleen, miten hyvä idea itse asiassa on palkata jazzbändiin myös basisti ja käyttää vain yhtä rumpalia! Juuri basson puute romutti useimmat illan mittaan tehdyt yritykset saada svengiiä aikaan. Suuri rumpaleiden määrä taas aiheutti toisen ongelman. Jokainen lyömäsoittaja yritti saada oman soittonsa kuulumaan jo entuudestaan tsunamimaiseksi kasvaneen äänivyöryn yli. Tästä ei seurannut hyvää. Jopa kovasta ja kuuluvasta fonisoundistaan tunnettu David Murray joutui yhtenäen antamaan rumpaleille hiljennysmerkkejä, saksofoni kun tahtoi hukkua rumpujen armottomaan pieksäntään. James Carter löysi toisen ratkaisun ja soitti enimmäkseen sopraanolla. Sen äänihän soi korkeammalta kuin rumpujen äänimassa. Carterin soolot olivatkin illan huippuhetkiä. Sanotaan, että hän aloittaa soittamisen siitä, mihin monet muut lopettavat. Ylimääräinen vaihde löytyi takuuvarmasti tälläkin kertaa. Ikävä kyllä hänen teknisesti loisteliasta altonsoittoaan ei tällä kertaa ollut mahdollista kuulla. Rummut perivät voiton.

Ensimmäisen setin jälkeisellä tauolla David Murray tunnisti meidät heti, vaikka edellisestä tapaamisesta oli ehtinyt kulua yli vuosi. Euroopassa asuvana hän oli hankkinut Portugalista kesäasunnon, jonne hän toivotti meidätkin tervetulleiksi. Klubin ihmisvilinässä tuli vastaan aivan sattumalta Jazzrytmien kolumnistina toiminut Howard Mandel, joka lähetti lukijoille terveisiä.

Jos viiden lyömäsoittajan ja neljän saksofonin yhdistämisen ideana oli se, että rumpalit varmasti pitäisivät fonistit kurissa, niin tässä ainakin onnistuttiin. Fonistit puolestaan taistelivat koko ajan vastaan yrittäen pitää rumpalit nuhteessa. Tilanteen pelastamiseksi ohjelmistoon oli otettu muutama hiljaisempi soolobiisi, joissa vain 1-2 lyömäsoitintaiteilijaa oli kerrallaan äänessä. Niinpä oli mahdollista kuulla Joe Chambersin marimban soittoa sentään yhden kappaleen ajan. Jos solistit ovat keskinkertaisia tai huonompia kuten jameissa saattaa tapahtua, ei haittaa, vaikkei kaikkea kuulekaan. Nyt tilanne oli toinen ja jäi harmittamaan, että paljon hyvää jäi kuulematta. Tuli myös mieleen, ettei Birdlandin tila sittenkään ole riittävä näin suurelle äänimassalle. Toisenlaisissa olosuhteissa kuten ulkoilmafestareilla fonistien osuus olisi varmasti kuulunut paremmin.

Mingus Big Band Jazz Standardissa

Heikki Kasari

06.01.2010

Vaikka **Charles Mingus** kuoli jo 1979 ja tuhka ripoteltiin Intian Ganges-jokeen, hänen muistoaan ylläpidetään edelleen New Yorkin Jazz Standardissa. Sanotaanhan, että tuhkan ripottelu Gangesiin takaa ikuisen elämän, ehkä nyt on niin käynytkin?

Keski-Manhattanilla sijaitseva klubi on muistaakseni ollut toiminnassa jo yli parikymmentä vuotta. Keskeisen sijaintinsa ansiosta se houkuttelee paikallisten jazzin harrastajien lisäksi myös turisteja, kaikesta päätellen kuitenkin jazzturisteja, koska musiikin aikana ei metelöidä kuten Suomessa saattaa tapahtua.

**TATUM GREENBLATT, SAMI LINNA
JA ADAM CRUZ**

Mingusin nimeä kantavat bändit on tuoteistettu (ks. [www. Mingusmingusmingus.com](http://www.Mingusmingusmingus.com)) kolmeksi eri kokoonpanoksi: Mingus Big Band (14 muusikkoa), Mingus Orchestra (10 muusikkoa) ja Mingus Dynasty (7 muusikkoa). Ennen käytettiin orkestereista nimityksiä kuten esim. 14-miehinen, mutta nykyisin tämä olisi harhaanjohtavaa, ovathan naiset kovaa vauhtia valloittamassa sinfoniaorkesterien ohella myös jazzbändejä.

Kävimme edellisen kerran kuuntelemassa Mingus Big Bandia keväällä 2009, jolloin sali oli lähes tyhjä. Nyt uudenvuoden alusviikoksi osunut maanantai yllätti pitkällä lippujonolla, olivathan monet tulleet New Yorkiin juhlimaan vuoden vaihtumista. Kaiken lisäksi tulimme paikalle vasta illan toiseen settiin, jolloin viimeisetkin jazzarit olivat heränneet. Asiaa pahensi vielä se, että olimme sopineet tapaamisesta klubilla tuttavamme Annien ja New Yorkin matkalla olevan Sibelius-Akatemian jazzosaston kitaristi Sami Linnan kanssa.

Pöytävarauksen unohtumisen takia jouduimme viimeisten joukkoon, mutta pääsimme kuitenkin sisälle. Kuten ennenkin, bändi rysähti jo ensi nuotista täyteen svengiin ja tukeviin soolosuorituksiin. Monissa big bändeissä on vain muutama kunnan solisti ja soolon osuessa väärän muusiikon kohdalle koko homma pysähtyy. Nyt ei onneksi niin käynyt. Tarkempi

muusikkolistan tutkiskelu osoittikin, että jokseenkin kaikilla muusikoilla oli jo oma sooloura meneillään.

Heti ensimmäisen soolon saanut baritonisti Lauren Sevian yllätti. Naismuusikon kohdalla miesyleisön huomio saattaa kiinnittyä ulkomusiikillisiin seikkoihin, mutta nyt ei sitä vaaraa ollut tarjolla, sillä pitkä soolo kiinnosti eikä päässyt lerpautamaan missään vaiheessa. Downbeatin Critics Poll valitsi hänet nousevaksi tähdeksi vuonna 2009.

Eräs Mingusin musiikin ominaispiirre on säännöllisesti ja portaattomasti vaihtuvat, kiihtyvät ja hidastuvat tempot. Aika ajoin myös kuuluttajana toiminut pasunisti Ku-umba Frank Lacy piti huolen bändin johtamisesta vaikeimpien kiihdytysten aikana. Basisti Boris Kozlov ja rumpali Adam Cruz jaksoivat svengata illan ensimmäisestä nuotista viimeiseen.

Tässä setissä yllättivät erityisesti monipuolisuudellaan - fonistit. Altisti Mark Gross ja tenoristi Wayne Escoffery näyttivät kaapin paikan monille salissa konserttia seuranneille muusikoille ja pitkään sooloaan pidätellyt tenoristi Donny McCaslin sai pianistina toimineen Dave Kikoskin hymyilemään... olihan heidän soitossaan paljon samankaltaisuuksia. Virtuosoimaisten juoksutusten ohella itselleni mieleen jäi molempien kyky soittaa sekä tempossa että sitä vastaan. Tämä voi kuulostaa helpolta ja parhaimmillaan myös hauskalta, mutta vaatii muusikolta tempon täydellistä sisäistämistä. Off-tempo-sooloiluun osallistui trumpettisektiossa Kenny Ramptonin ja Tatum Greenblattin rinnalla soittanut Lew Soloff, jota ikä ei näytä vielä painavan.... tosin tukan vähyys voi johtaa harhaan, eihän hänellä ole ikää paljoa enempää kuin tämän tekstin kirjoittajalla. Showmanship voi olla luontaista, mutta Soloffin kyseessä ollen voi epäillä, että jotakin on tarttunut hihaan hänen viisivuotisen Blood, Sweat & Tears-uransa aikana.

Reilun tunnin setti kului hetkessä ja seuraavalla kerralla, neuvoksi myös muille, kannattaa aloittaa jo illan ensimmäisestä setistä. Ei turhaa edellisten asiakkaiden poistumisen ruuhkaa eteisessä ja mahdollisuus kuulla kaksi settiä yhden hinnalla!

Sonny Fortune – Mr. Onni Kitanossa

Eila Kaarresalo-Kasari

31.03.2010

”Nomen est omen.” Nimi on enne, sanotaan. Näin ei ole kuitenkaan käynyt saksofonisti Sonny (Onni) Fortunen kohdalla. Mies on soitellut kymmeniä vuosia ja nimi on vilahdellut monissa yhteyksissä, mutta häntä suuri menestys ei vain ole kohdannut.

Eräänä iltana New Yorkin humussa päätin käydä tarkistamassa, miksi. Sonny esiintyi kvartetteineen Hotelli Kitanossa. Japanilaisten operoima paikka on hienostunut viimeistä piirtoa myöten. Kyseessä on liikemiesten hotelli ja sen lounge bar, jossa voi siemaista drinkin rankan työpäivän päätteeksi. Kyseessä ei siis ole varsinainen jazzklubi, ei myöskään mikään perinteinen halpa ja pölyinen jazzluola tai edes olutkuppila kuten joskus meillä, vaan mukava,

DAVE KIKOSKI JA SAMI LINNA

hämärä nojatuolinurkkaus hotellin suojissa. Mutta mitäs paikasta, katsotaan mitä musiikki tuo tullessaan.

Herra Fortune (Onni ja Omaisuus) tai herra kohtalo kävelee ryhmineen soittonurkkaukseen. Bändiin kuuluvat pianisti Michael Cochrane, basisti David Williams ja rumpali Steve Johns. Setti alkaa *You and the Night and the Music*- numerolla, josta saattaa jo aavistaa tulevaa -

SONNY FORTUNE QUARTET

käy: vain ensimmäisellä ja viimeisellä esityksellä on hohtoa ja säihkettä. Kaiken ikävyyttävän mössön niiden väliltä voisi jättää pois.

Fortune on alun perin kotoisin jazzkaupunki Phillystä (Philadelphia). Hän on nyt seitsenkymppinen ja vielä vetreä ja hyvässä soittokunnossa. Jäin kaipaamaan intoa ja intohimoa. En tiedä vaikuttiko paikka ohjelmiston valintaan ja tyyliin eli olisiko hän jossain saastaisessa luolassa repinyt torvestaan enemmän jazzillista mannaa. (Olisi totisesti!)

Kuunnelkaa youtubessa altistin [Sonny Fortune & Rashied Ali Live - Impressions by John Coltrane - YouTube](#)). Nyt vaikutti kuitenkin siltä, että sopraanosta hän sai kaikkein eniten irti. Hän on siis Coltrane-fani, mikä tarkkaan kuunnellessa kuuluukin soitossa. ”Trane, yes, my man”, vastasi Sonny, kun keskustelimme miehen esikuvista. Hän muuten soitti aikoinaan sopraanoa Coltrane Legacy-bändissä McCoy Tynerin, Reggie Workmanin ja Elvin Jonesin kanssa. Hänellä oli myös lyhyt keikkajakso Milesin fuusiobändissä. ”Minua kiinnostaa nimesi, onko Fortune oikea sukunimesi”, kysyn Sonnylta. ”On”, vastaa hän, ”mutta Sonny ei”. Hän ei enää ehdi kertoa oikeaa ristimänimeään, sillä tauko päättyy ja bändi kiiruhtaa estradille.

Ilta oli hienoinen pettymys. Kaipasin enemmän voimaa ja dynamiikka. Rumpali oli kyllä energinen, mutta hukutti pianistin meteliinsä. Pianosoolojen aikana musiikki pysähtyi kuin seinään, sillä pianisti ei kyennyt takomaan instrumenttiaan tarpeeksi lujaa tullakseen kuulluksi. Hän soitti melodisia jazzfraaseja, jotka menivät nyt harakoille. Basisti komppasi hyvin Ray Brown-soundillaan, soolot olisivat silti saaneet olla pidempiä.

Sonny Fortune Quartet on tehnyt uuden levyn, jonka nimi on *Last Night at Sweet Rhythm*. Monen ura kääntyy laskuun tai lopahtaa kokonaan seitsemänkymppisenä. Ehkä Sonny'n tie kääntyy nyt uuteen nousuun, jos nimi vihdoinkin osoittautuukin enteeksi.

standardeja siis. Seuraava Wayne Shorterin nopeatempoisen piisi lupaa vetreää menoa, mutta sitten mennään taas hienostuneen rauhallisen *Sophisticated Lady*n seuraan. Sävelmät seuraavat toisiaan Sonny'n vaihdelleessa instrumenttia. Arsenaalisiin kuluvat altto, sopraano ja huilu. Viimeinen kappale on vetonaula galoppi- ja shuffle-tempooneen ja jos bändi olisi aloittanut sillä ja vienyt esityksen huikeammaksi loppua kohden, olisi se saanut minulta täydet pisteet. Nyt kävi kuten konserteissa usein

Oppilaskonsertit riemua vai kidutusta?

Eila Kaarresalo-Kasari

02.05.2010

Jazzkoulujen päätöskonsertit, lukukauden opinnäytteet ovat taas käsillä. Ne ovat lasten vanhemmille ja sukulaisille mieluisia, mutta myös tavallinen yleisö voi nauttia niistä - tai sitten ei. Ne voivat olla joskus jopa äärimmäisen ihania tai piinaavia tilaisuuksia. Silmät kostuvat ilosta, jos saa todistaa nuoren lahjakkuuden putkahtavan esiin, välillä taas harmittaa vietävästi, kun huomaa esiintyjän hakkaavan päätänsä seinään. Kävimme katsastamassa suomalaisten ja amerikkalaisten johtavien opinahjojen tarjontaa.

Esiintymispaikalla voi myös olla hyvinkin suuri vaikutus. Koululuokka tai koulun kylmäkko sali ei ole paras paikka innostuneeseen suoritukseen. Sellainen voi puolestaan olla jazzklubi. New Yorkin New School University on tajunnut asian ja siirtänyt osan ohjelmistaan Fat Cat-nimiseen klubiin Greenwich Villagessa. Hyvä tunnelma syntyy hämärässä klubissa, kun opettajan valvova silmä ei kahlitse soittajaa liikaa. Fat Catin huoletonta tunnelmaa lisää biljardin peluu. Se tuntuu aika kauhealta yhdistelmältä, mutta vapauttaa oloa luontevasti.

Steve Lugerner Septet

Kävimme talvella Lihavassa Kissassa kuuntelemassa Steve Lugernerin Septettiä. Lugerner valmistui hiljattain New Schoolista ja soittaa sopraanoa, alttoa ja klarinetteja. Konsertin sävellykset olivat myös hänen kynästään. Ohjelma oli yhtenäinen ja tyylikäs, kappaleet aika hyviä nuoren opiskelijan aikaansaannoksiksi ja bändin taidot riittäviä. Jazzin ystävä saattoi nauttia konsertista melkoisesti. Paketti oli valmis ammatilliseen toimintaan klubiareenoilla. Panimme myös merkille, että pelaajatkin näyttivät kuuntelevan musiikkia.

Reggie Workmanin Coltrane Group ja Charles Tolliverin Art Blakey Group

Hienosti pärjäivät myös New Schoolin Reggie Workmanin ja Charles Tolliverin luotsaamat ryhmät tällä kertaa koulun omassa konserttisalissa. Edellinen soitti John Coltranen musiikkia ja jälkimmäinen nojautui Art Blakeyn Jazz Messenger-materiaaliin. Jälkimmäisen kahden rumpalin kokoonpano sai *Caravanin* kulkemaankin melkoista vauhtia. Eräät opiskelijat osoittautuivat varsin valmiiksi muusikoiksi joukossa mm. naisfonisti Chelsea Baratz ja israelilainen pasunisti Yonatan Voltzok. Seuraamme mielenkiinnolla jokavuotisilla New Yorkin matkoillamme tällaisten nuorten uraa. Homman nimi on se, että tänä vuonna kuulemme heitä koulussa ilmaiseksi, mutta ensi vuonna saamme k.o. lahjakkuuksista pulittaa turistiklubeissa sievoisen summan.

Middle School Jazz Academy

Oppilakonsertti voi olla myös lämmin ja hurmaava. Vaikka taidot eivät kohoa vielä korkeuksiin, ilmapiiri voi olla hyväksyvä kuten Middle School Jazz Academyn tilaisuus jazzin pyhätössä ja Wynton Marsaloksen kotipesässä, joka kulkee nimellä the House of Jazz at Lincoln Center. Talossa toimii useita eri-ikäisille lapsille ja nuorille sekä myös aikuisille suunnattua opetusta.

Kuulimme 9-11 ikäisten esityksiä. Soittajiksi pääsee onnistuneen koesoiton lisäksi seuraavilla kriteereillä: soittanut instrumenttia vähintään vuoden, käy koululuokkaa 6-8, asuu New Yorkissa ja on kiinnostunut nimenomaan jazzista. Etusija annetaan varattomien perheiden

ELI YAMIN JOHTAA

lapsille, joten suurin osa tulee mustien slummeista. Opettajina toimivat Marsalis ja kumppanit ja opetus, joka kestää vuoden, on maksutonta. Tänä aikana jokainen saa yhden opetustunnin viikossa, jonka lisäksi harjoitellaan yhtyesoittoa. Toiminta on kuin johdantoa jatko-opiskeluille, joihin lahjakkaimpia näin kannustetaan. Tavallaan etsitään jyviä akanoista jo varhaisessa vaiheessa.

Academyn konsertti ei nytkään tuottanut pettymystä (kuulimme sitä myös viime vuonna). Kiitos kuuluu

kapellimestari Eli Yaminille, joka omaa maanläheisen ja kannustavan tyylin käsittellä ujojakin soittajia. Joskus koulukonserteissa tuntuu olevan korkea aita lasten ja yleisön välillä. Lapset arastelevat ja ovat jäykkiä sekä estyneitä. Ei Yaminin keikoilla.

Yhtyesoitossa esiin nousee erityisesti rytmiryhmä. Sen työskentelyyn panostaminen näkyy ja kuuluu svengaavana musiikkina. Ajatuksena on se, että solistien harjoittelulle on tarjottava oikeat puitteet jo alusta alkaen. Kun rytmi on kunnossa, on soolonsoittokin helpompaa. Heti kättelyssä opitaan oikeat työtavat soolojen rakentelussa. 11-vuotias rumpali Jonathan David **Soto** sai vastuulleen Gene Ammonsin piisin *Twistin' The Jug shuffle*-komppeineen ja selvisi siitä niin hyvin, että yleisökin tuli mukaan hand clapilla. (”Minulle tuli mieleen tilaisuus vuosien takaa soittaa nyt jo edesmenneen Matti Oilingin kanssa, hän kun oli ensimmäinen tapaamani rumpali, joka sai shufflen svengaamaan”, Heikin kommentti.)

Piinaavin oppilaskonsertti - konsertti, jota emme halua kuulla uudelleen

Varoittavan esimerkin lähes kidutukselta tuntuvasta tilaisuudesta koimme kuulussa Juilliardin opinahjossa. Kyseessä oli Bachelor-tasoon tähtäävä osakonsertti. Nuoren kitaristin virhe oli, ei ehkä niinkään soittotaito vaan puhe, p..... jauhaminen. Ilmeisesti kaveri koki taitonsa puutteelliseksi ja yritti täyttää ajan puhumalla. Jos verboilu olisi sisältänyt kuolemattomia viisauksia tai puhuja olisi ollut hauska, häntä olisi saattanut kuunnella mutta kun ei. Suu suolsi silkkaa roskaa ja vielä lähes puolet soittoajasta.

Vaikka tilanne oli aivan piinallinen, ei siihen kukaan puuttunut. Ajattelimme huutaa, että nyt riittää! Se jäi kuitenkin tekemättä. Vihastuimme silti niin, ettemme enää koskaan mene kyseisen muusikon konserttiin. Ihmettelemme myös, ettei hänen paikalla korvat punaisena istunut opettajansa mennyt väliin. Poika paljasti vahingossa jonkun sanoneen kerran hänelle: ”Stop being stupid!” Nyt poika osui naulan kantaan ja yleisö remahti raikuvaan nauruun. Mutta, herra paratkoon, siitä verboilu vain yltyi.

Yleisö ei kaipaa liian pitkiä kappaleiden esittelyjä tai vitsillisiä anekdootteja. Konserttiin tullaan kuuntelemaan musiikkia, ei satuja tai tyhjämpäiväistä jorinaa.

Mitä tulee kitaristin taitoihin, voisi todeta, ettei soitto ole edellisestä vuodesta paljoa kohentunut. Tosin hän soitti viimeksi vain osana big bändiä. Nyt oli kyseessä oma ilta. Emme havainneet soiton sujuvuutta svengaavasta fraseerauksesta puhumattakaan.

Kannattaako siis oppilaskonsertteihin mennä?

Kyllä vaan kannattaa! Paitsi, että yleisö saa nauttia musiikista, se myös suorittaa samalla tärkeää tehtävää: sopivan vastakaipun antamista esiintyjille, mikä seikka toivottavasti kannustaa näitä entistä uhkeampiin suorituksiin.

Reggie Workman ja Sculptured Sound

Heikki Kasari

12.01.2010

ANDREW CYRILLE

Loppiaisien jälkeinen viikonloppu oli täynnä tapahtumia paljolti New York Hiltonissa järjestetyn nelipäiväisen APAP-vuosikongressin ansiosta. Tämä jo 1950-luvulla perustettu taidealan tuottajia ja esiintyjä edustava järjestö (the Association of Performing Arts Presenters) oli ottanut erityisteemakseen Jazzin – yhteistyössä Jazz at Lincoln Centerin kanssa. Kummallista kyllä, monet muutkin tahot päättivät panostaa tähän musiikkiin samana viikonloppuna. Greenwich Villagen klubien *Winter Jazz Fest* osui sekä perjantaille että lauantaille.

Myös Reggie Workmanin *Sculptured Sounds*-projektin vuosikonsertti oli perjantaina. Harlemin Jazzmuseon esittämä dokumenttielokuva *An Evening with the Visionary Reggie Workman and Friends* osui sekin seuraavalle päivälle. Tapahtumalistaa voisi helposti jatkaa. Pällekkäisistä jazztapahtumista ei kannata valittaa, sillä suuren tarjonnan kaupungissa sitä ei voi välttää.

AMIRI BARAKA

St. Petersin jazzkirkossa järjestetty Sculptured Sound-konsertti peri voiton lopullisessa harkinnassani, esiintyihän siellä tunnettuja nimiä: Jane Ira Bloom, Bobby Sanabria ja Trio 3/Lake-Workman-Cyrille. Myös maailmaa matkaavista suomalaisista muusikoista Mikko Innanen osui paikalle. Entuudestaan monelle, itseni mukaan lukien, tuntematon Jason Kao Hwangin EDGE-kokoonpano yllätti.

Täytenumerona kuultiin entisen kohukirjailija Amiri Barakan, joka tuli kuuluisaksi 1960-luvulla nimellä Leroy Jones, runoilun pianon säestyksellä.

Eniten aplodeja keräsi Jackie McLeanin poismenon kunniaksi laadittu, jazzia monesta eri näkökulmasta kuvaileva teksti. Kuten täällä on tapana, suuruuksien lopettaessa esityksensä yleisö nousee seisomaan. Standing ovation kohtasi myös Amiri Barakaa, ties kuinka monennen kerran.

Jane Ira Boomin esityksiä on ollut toki tilaisuus seurata ennenkin, mutta nyt tämä modernin sopraanonsoiton mestari, joka toimii myös New Schoolin jazzosaston opettajana, toi lavalle kokoonpanon, jolle kaikki näytti olevan mahdollista. Esittelyspiikissä antamansa lupauksen mukaisesti Bloom leijaili erilaisissa avaruuksissa, mutta poikkeukselliseksi esityksen teki Mark Heliaksen bassotyöskentely yhdessä rumpali Bobby Previtén kanssa. Heille ei mikään musiikillinen avoimuus ja avaruus ollut tuntematon, yhteissoitto sujui leikiten.

Jos Jane Ira Bloom oli joittenkin mielestä liian moderni ja vaikeasti ymmärrettävä, joutuivat nämä ajatukset häpeäpaaluun EDGE-kokoonpanon päästessä vauhtiin. Yhtyeen johtaja viulisti Jason Kao Hwang loihti mitä kummallisimpia riitasointumaailmoja avustajinaan Taylor Ho Bynum kornetti, Ken Filiano kontrabasso ja Andrew Drury rummut. Esitys liikkui suurimman osan aikaa sekä instrumenttien että muusikkojen suorituskyvyn ääri rajoilla. Rumpali osoitti suurta kekseliäisyyttä sijoittamalla erikokoisia lehmän, ehkä myös pienempien eläinten kelloja, instrumenttinsa kalvoille. Täten normaali lyömäsoittajan äänimaailma laajeni melkoisesti. Vaikka esitys oli riitasointuisuudessaan aika ajoin piinaava, ehkä sellaiseksi tarkoitettukin, rakenne oli kuitenkin ennakoita sovittu ja nuotitettu. Intensiteetin vaihtelu teki EDGEN osuudesta nautittavan, vaikei tällaisesta musiikista pitäisikään. Kurinalaisuuden selitti varmaankin Kwangin tausta klassisen musiikin ja maailmanmusiikin puolella. Poikkimusiikillisten suoritusten ansiosta the Chamber Music of America myönsi hänelle apurahan *New Jazz Works*-sarjassa vuonna 2009.

Alkuaan Puerto Ricosta kotoisin oleva ja harvoin Suomessa kuultu moninkertainen Grammy-ehdokas Bobby Sanabria on laajalti tunnettu latinojazzin Buddy Richinä. Hänellä on tapana saattaa naurunalaiseksi monet edellä esiintyneet rumpalit soittamalla salsa-beatit äärimmäisen eksaktisti, mutta samalla niin monipuolisesti varioiden, että kuka tahansa huomaa eron. Berkleestä valmistunut ja mm. elokuvan *Mambo Kings* ääniraidalla esiintynyt Sanabria tunnetaan tinkimättömänä ja paljon vaativana pedagogina. Hän opettaa sekä New Schoolissa että Manhattan School of Musicissa.

Jo pitkään toimineessa ja useita CD-levyjä julkaisseessa Sanabrian Quarteto Achesa esiintyivät tällä kertaa meksikolainen pianisti Enrique Hanene, kuubalainen basisti Alex Hernandez ja saksofoneissa Peter Brainin. Nämä ”avustavat” muusikot oli valittu huolella, tekninen osaaminen oli huippuluokkaa ja soitto tarkkaa. Osittain myös latinolaulajana esiintyvän Sanabrian ohjelmisto on yleensä suunniteltu pitämään

BOBBY SANABRIA yleisö hereillä, niin nytkin, oli materiaali minkäläistä tahansa. Kappaleiden välillä kerrotut seuraaviin biiseihin liittyneet tarinat mm. mulattien alkuperästä ja Fellinin ilmestymisestä hänelle unessa eivät kuitenkaan jaksaneet naurattaa kaikkia. Parasta antia oli perinteisen jazzkompin rikkominen salsanelosilla ja 'hand clapistä' päätellen yleisö oli voimakkaan latinohuuman vallassa.

Alun myöhästelystä johtuen ilta venyi ennalta ilmoitetun viidestä tunnista lähes kahdeksantuntiseksi ja päätähden Reggie Workmanin päästessä trioineen lavalle olivat pitkämatkaiset jo poistuneet. Esitystä kannatti kuitenkin odottaa. Se ei tuonut mukanaan suuria yllätyksiä, mutta juuri tätä sävelmattoa monet olivat odottaneet kuulevansa. Reggien basson ja Andrew Cyrillen saumattoman työskentelyn tuloksena altisti Oliver Lakelle jäi ehkä liiankin helppo tehtävä. Hyvän kompin ansiosta mikä tahansa sävelkulku kuulosti yhtä hyvältä ja vaikuttikin siltä, että joko tämä helppous tai sitten väsymys teki tehtävänsä. Hyvin toteutettua

musiikkia, muttei innostavia kliimakseja. Välillä tuli mieleen, olisiko Laken pitänyt pyytää avuksi myös muut World Saxophone Quartetin jäsenet?

Ellington Society kunnioitti John Hicksin muistoa

Heikki Kasari

11.04.2010

Duke Ellington Society'n viime tammikuun kokouksen aiheena oli vuonna 2006 kuolleen pianisti John Hicksin musiikki. 64-vuotiaana yllättäen kuolleen Hicksin uraan mahtuivat monet

STANLEY CROUCH JA EILA

tunnetut kokoonpanot kuten Art Blakeyn Jazz Messengers ja Woody Herman Band. Hän työskenteli useaan otteeseen myös laulaja Betty Carterin kanssa. Seuran puheenjohtaja Ray Carman kertoi avaussanoissaan uutena ideana olevan Ellingtonvaikutteiden löytäminen nykypäivän jazzista. Aiemmin oli tapana kutsua Duken aikalaisia kokouksiin kertomaan musiikistaan, mutta heitä ei ole enää käytettävissä.

Nyt pidetyssä kokouksessa Hicksin leski huilisti Elise Wood kertoi yhteisistä konserttimatkoista, jotka 20 vuoden jälkeen johtivat avioliittoon. Ei kuitenkaan selvinnyt johtuiko pitkä seurustelu-aika pianistin edellisestä avioliitosta vai jostakin muusta.

CARMAN, WOOD JA CROUCH

Paikalle kutsuttu maailmanlaajuisesti tunnettu jazzkriitikko ja kirjailija Stanley Crouch oli sanavalmis kuten aina. Hän käytti pitkän puheenvuoron svengin ja oikeiden tempojen puolesta. Crouchin mukaan Hicks oli tunnettu siitä, että hän sekä aloitti että lopetti samalla tempolla. Jos rumpalille tuli mieleen "boozing up the tempo", niin hän sai heti potkut. Ellingtonkin kuulemma piti huolen, ettei rumpali kiihdyttänyt loppua kohden, joten svengi säilyi kuten *It Don't Mean a Thing If It Ain't Got That Swing* osoittaa.

Mutta svengi ei synny yksinomaan rytmiryhmän avulla. Myös solistin on kyettävä fraseeraamaan svengaavasti ja totta kai kuunneltava muita yhtyeen jäseniä. On siis reagoitava välittömästi muiden soittoon. Hicks oli tässä lajissa mestari, hän ei koskaan ajatellut, että esityksessä olisi kyse vain hänen omasta soitostaan, kokonaisuus oli tärkeämpi. Totta! Crouchin mielestä juuri muusikon egosentrisyys pilaa monet esitykset.

Löysin aivan sattumalta omasta hyllystäni Eric Alexanderin kvartetin ja Joe Lovanon Nonetin CD:t, joilla molemmilla Hicks on pianistina ja niissä kokonaisuus pelaa. (Heikin kommentti.) Stanley Crouch kiitteli myös Hicksin monipuolisuutta ja kaikkien tyylisuuntien hallintaa, ominaisuudet, jotka tekivät hänestä suosituksen studiomuusikon. Häntä käyttivät mm. Eddie "Lockjaw" Davis, Johnny Griffin, David Murray, Al Grey ja Pharoah Sanders levyillään. Uransa loppupuolella Hicks perusti duon huilisti Elise Woodin kanssa omien

sävellystensä esittämiseen. Hicksin musiikissa on kuultavissa sekä Duke Ellingtonin että Billy Strayhornin vaikutuksia. Hän levytti molempien säveltäjien teoksia jo 1970-luvulta aina kuolemaansa saakka.

Tämän jälkeen Ellington seuran kokouksessa soitettiin useita näytteitä vuosien varrelta. Näitä kommentoivat vuoroon Elise Wood ja Stanley Crouch. Leski pystyi kertomaan monen äänitteen taustoista, Crouch puolestaan keskittyi enemmänkin musiikin jazzilliseen arviointiin. Molemmat pitivät erityisen ansiokkaina tulkintoja voimakaksikon Ellington-Strayhorn balladeista *Starcrossed Lovers*, *Something to Live For*, *Bloodcount* ja *Passion Flower*.

Pianisti ja Grammy-ehdokas Dick Katz menehtyi

Heikki Kasari

23.10.2010

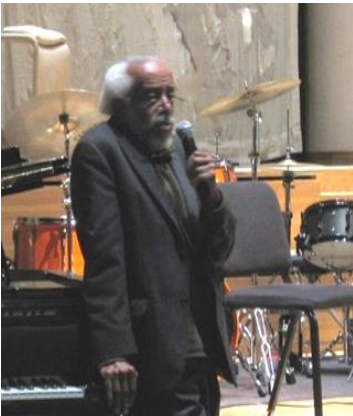
Pianisti ja Grammy-ehdokas Dick Katz kuoli 85-vuotiaana New Yorkissa. Hän tuli tunnetuksi yli 60 vuotta jatkuneen uransa aikana paitsi pianistina myös levytuottajana, opettajana ja journalistina. St. Petersin jazzkirkko järjesti muistotilaisuuden helmikuussa.

JIM HALL

Myös New York Times kunnioitti Katzin pitkää uraa julkaisemalla tavanomaista laajemman muistikirjoituksen. Olisi helpompaa luetella ne muusikot, joiden kanssa Dick Katz ei soittanut kuin tehdä listaa äänitteistä, joilla hänen nimensä esiintyy. Tunnettuja Katzin kanssa levyttäneitä muusikkoja ovat Benny Carter, Tony Scott, Oscar Pettiford, Coleman Hawkins, Roy Elridge, Freddie Green, J.J. Johnson & Kai Winding ja Al Cohn. Katz on levyttänyt myös laulajien Carmen McRay ja Helen Merrill kanssa. 1960-luvun puolivälissä hän oli perustamassa

levymerkkiä Milestone, jonka tuottajana hän toimi pitkään. St. Petersin muistotilaisuuksissa esiintyy lähes poikkeuksetta tunnettuja muusikkoja. Näin he jättävät viimeiset jäähyväiset entisille soittokavereilleen. Tällä kertaa mukana olivat Jim Hall (g), altisti Steve Wilson & pianisti Ted Rosenthal, pianisti Billy Taylor, Jazz Journalists Associationin parhaaksi klarinetistiksi valitsema Anat Cohen mukanaan kitaristi Howard Alden, Loren Schoenberg Band ja pianisti Barry Harris kuoronsa kera. Lisäksi Dick Katzin pojat Frank ja Ivan esiintyivät rumpuduona.

BARRY HARRIS

Barry Harris on aktiivinen toimija. Muutama vuosi sitten olimme hänen synttäreillään, joilla esiintyivät lähes kaikki muusikot, joiden kanssa hän on soittanut. Nytkään hän ei tyytynyt vain soittamaan pianoa ja johtamaan kuoroa, vaan piti pitkän palopuheen hyvän jazzin puolesta. Hänen mielestään hyvä jazz on vaarassa monien lieveilmiöiden takia. Ratkaiseva käänne huonompaan oli Beatlesien vierailu USA:ssa, jonka jälkeen musiikista on tullut enenevässä määrin GDU (Garbage disposal unit) eli jätettä!

Kuten monesti ennenkin Dr. Billy Taylorin tulkinnassa kiinnittyi huomio monipuoliseen ja tavanomaisesta poikkeavaan sointurakenteeseen. Nyt käsiteltävänä oli *Body and Soul*. Samoin kuin aivan alussa esiintyneellä Jim Hallilla, myös Taylorin liikkuminen oli iästä johtuen vaivalloista, mutta musiikkia se ei haitannut.

Dick Katz oli soittanut myös Harlemin Jazzmuseon Loren Schoenbergin oktetissa. Nyt sama kokoonpano esiintyi muistotilaisuudessa. Kun Katzille ei ollut vielä saatu seuraajaa, niin saksofonistina tunnettu Schoenberg esiintyi poikkeuksellisesti pianistina. Rummuissa oli Kenny Washington. Henkilökohtaisia arvioita Dick Katzin merkityksestä jazzissa esittivät alan tunnetuimpiin kuuluvat jazzjournalistit Dan Morgenstern ja Phil Schaap. Valitettavasti ennakkotiedosta poiketen kriitikko Stanley Crouch ei päässyt paikalle. Muistotilaisuuden jälkeen oli tarjolla iltapalaa ja mahdollisuus seurusteluun sekä sukulaisten että muusikkojen kera. Kerroin Dick Katzin vanhimmalle pojalle, että mahdollisesti heidän sukunsa on kunnostautunut jazzin saralla myös Suomessa. Kävi ilmi, että New Yorkin Katzit olivat alkuaan kotoisin Liettuasta, joten sukulaisten löytyminen myös tältä puolen Atlanttia on täysin mahdollista. Suomen eturivin jazzmuusikkoihin kuuluneet Herbert ja Ville Katz eivät kuitenkaan olleet tulleet heille tutuiksi.

Vuoden 2011 Jazz Masters-palkinnot jaettiin

Heikki Kasari 17.01.2011

Jo toistasataa muusikkoa on saanut vuosittain jaettavan Jazz Masters tunnustuksen joukossa mm. Miles Davis, Dizzy Gillespie, Art Blakey, Joe Henderson, Ornette Coleman, Herbie Hancock, Anita O'Day, Ella Fitzgerald ja Max Roach. Tänä vuonna olivat vuorossa Dave Liebman, Hubert Laws, Johnny Mandel, Orrin Keepnews ja Marsaloksen perhe.

Jazzin asema Yhdysvalloissa on edelleen vankka ja sitä tuetaan aitona amerikkalaisena taidemuotona myös julkisin varoin. Kongressin perustama säätiö National Endowment for the Arts (NEA) järjesti Jazz Masters-tapahtuman New Yorkissa APAP-konferenssin yhteydessä

(APAP - Association of Performing Arts Presenters). Kyseinen palkinto on korkein tunnustus, minkä jazzin alalla voi saada.

Vuoden 2011 Jazz Masters-palkintojen jako ja konsertti oli järjestetty jazzin kodissa (the Home of jazz at Lincoln Center) Frederick P. Rose Hallissa. Sisälle astuessa oli vaikea kuvitella, että monine myös orkesterilavan taakse ulottuvine parvekkeineen enemmänkin oopperataloa muistuttavassa ympäristössä esitettäisiin jazzia. Se oli kuitenkin pakko uskoa, kun saimme käteemme teatterista ja klassillisesta musiikista tutuksi tulleen Playbill-lehden, joka nyt vilisikin tuttujen jazzartistien nimiä. Konsertti lähetettiin suoraan netissä ja löytyy edelleen NEA:n verkkoarkistosta.

Kustakin Jazz Masters-palkinnon saajasta oli tehty esittelyvideo, jonka jälkeen taitelija sai oman puheenvuoron. Tämän jälkeen Lincoln Center Jazz Orchestra esitti kyseisen taitelijan musiikkia. Jazzin puolestapuhujana ja levytuottajana tunnettu ja nyt Jazz Masters-palkinnon saanut Orrin Keepnews pääsi ensimmäisenä yleisön eteen. Hän kertoi monista pitkistä öistä äänitysstudioissa, joissa käytiin kuumia väittelyjä. Ne eivät ole kuitenkaan sopivaa kieltä tähän tilaisuuteen, hän naurahti.

Keepnews tunnetaan jazzjournalismin ohella perustamistaan levymerkeistä Riverside, Milestone ja Landmark Records. Levyjen tuottajana hän oli tekemisissä lähes kaikkien viime vuosikymmenten merkittävimpien muusikkojen kanssa. Keepnewsin esittelijänä toimi Jimmy Heath, joka - kun tapasimme edellisen päivän paneelikeskustelussa - muisti yhä esiintymisensä Esko Linnavallin johtaman UMO:n solistina.

Huilisti Hubert Laws esitti kappaleen *Stella by Starlight* duettona pianisti Kenny Barronin kanssa. Loistava instrumenttitekniikka oli edelleen kuultavissa. Alkuaan klassisen koulutuksen Juilliardissa saanut Laws on esiintynyt myös monien tunnettujen sinfoniaorkestereitten solistina. Silti Down Beatin lukijat valitsivat hänet peräti 12 vuotena johtavaksi jazzhuilistiksi. Laws on hyvä esimerkki siitä, ettei jazzin ja klassisen musiikin tarvitse olla toisiaan poissulkevia.

David Liebmanin esittelijänä piti alkuaan olla Lee Konitz, mutta erilaisista matkustamiseen liittyvistä esteistä johtuen hän ei päässyt paikalle. Liebman tunnetaan paitsi saksofonin soitostaan myös pitkästä urastaan pedagogina, piti hän hänen alkuaan ryhtyä opettajaksi eikä muusikoksi; mm. Sibelius-Akatemia on myöntänyt hänelle kunniaotohtorin arvon. Liebman esitti big bändin kera Gerswinin kappaleet *Summertime* ja *There's a Boat Dat's Leavin' Soon for New York*.

Johnny Mandelin esitteli Benny Golson. Pitkän iän ohella heitä yhdistää toimiminen sekä instrumentalistina, säveltäjänä että sovittajana. Vaikka Mandelin sävellyksiä kuten *The Shadow of Your Smile* on tullut itsekkin soitetuksi, hänen pitkä uransa trumpetistina ja pasunistina ei ollut entuudestaan tuttu. Mandel kertoi keikoistaan mm. Jimmy Dorsey'n ja Buddy Richin orkestereissa ja sovitusten tekemisestä Count Basille. Samoin kuin Hubert Laws myös Mandel sai alkuaan klassisen koulutuksen sekä Manhattan School of Musicissa että Juilliardissa. Kaikki alkoi siitä, kun Mandelin äiti, joka oli oopperalaulaja, huomasi viisivuotiaalla pojalla olevan absoluuttisen sävelkorvan. Säveltämisen Mandel aloitti kuitenkin myöhään, vasta 20-vuotisen muusikkouransa jälkeen. Hän ei koskaan ollut halunnut omaa bändiä eikä kapellimestarin ura

häntä liiemmin kiinnostanut. Kuitenkin nyt vanhalla iällään hän on huomannut, että kapellimestarina toimiminen on hauskaa puuhaa!

New Yorkissa v. 1925 syntynyt Mandel muutti jo 1957 Hollywoodiin, jossa hän on tehnyt musiikkia yli 30:neen elokuvaan. Hän kertoi mainion anekdootin sävellyksen tilaamisesta elokuvaan MASH. Häneltä nimittäin haluttiin HUONO sävellys, se kun sopisi elokuvan tyyliin paremmin kuin kauniit melodiat. Tästä tuli ongelma, koska hän ei ollut tottunut tekemään mitään kelvotonta. Niinpä hän joi päänsä täyteen ja vasta silloin tehtävä onnistui... mutta ei aivan nappiin, sillä sävellyksestä ei tullut sittenkään riittävän huonoa, hän vitsaili. Johnny Mandellin kunniaksi Lincoln Center Jazz Orchestra esitti elokuvan Sandpiper ääniraidalle alkuaan sävelletyn *The Shadow of Your Smile*-kappaleen. Orkesteria johti säveltäjä itse ja solistina toimi Wynton Marsalis.

Marsalixen perheelle myönnetyllä Jazz Masters-palkinnolla oli monia perusteluja. Erityisesti jazzin aseman edistäminen, perinteen tallentaminen ja nuorten koulutuksen kehittäminen olivat keskeisiä ansioita. Isän ja poikien työtä esitteli Cedar Walton ja pappa Ellis esitti poikiensa Wyntonin, Branfordin, Delfeayon ja Jasonin kanssa hyvin sovitettua kappaleen *At the House, In Da Pocket*.

Konsertissa esiintyi myös Helsingin Birdlandin avajaisista tuttu laulaja Roberta Gambarini yhdessä Jimmy Heathin kanssa. He esittivät Hank Jonesin ja Abbey Lincolnin säveltämän *Angel Face*, jolla kunnioitettiin kaikkien viime vuonna poismenneiden Jazzin Mestareiden muistoa.

Konsertin jälkeen järjestetyssä cocktailtilaisuudessa oli mahdollista tavata henkilökohtaisesti palkinnon saajia. Kaiken kaikkiaan Jazz Masters Awards-konsertti oli mieleen jäävä elämys, hyvin suunniteltu ja toteutettu kokonaisuus.

Jazz Masters-paneelikeskustelu

DAVE LIEBMAN
PANEELISSA

Ennen palkintojenjakoa ja konserttia NEA oli järjestänyt paneelikeskustelun, johon myös yleisö saattoi ottaa osaa. A.B. Spelmanin vetämään keskusteluun osallistuivat kaikki vuoden 2011 Jazz Masterit. Tavoitteena oli peilata jazzissa tapahtuneita muutoksia omien henkilökohtaisten kokemusten kautta.

Keskustelu aaltoili vanhojen muistelojen siivittämänä monien jazzin harrastajille tuttuun teemojen ympärillä. Kun muodollisen koulutuksen merkitystä arvioitiin itse oppimisen vastakohtana, oli selvää, ettei pelkkä opiskelu riitä menestymiseen. Jazzmuusikolta vaaditaan monia henkilökohtaisia taitoja ja nimenomaan jazzin kyseessä ollessa on viime kädessä aina kyse lahjakkuudesta ja yksilösuorituksesta. Panelistit pitivät kuitenkin hyvänä, että jazzin asema vakiintui tunnettujen musiikkikoulujen kuten Juilliardin aloitettua opetuksen. Tällöin myös apurahojen saanti helpottui. Sekä opetuksen että opiskelun kansainvälistyttyä myös jazzin tason sanotaan nousseen. Tason madaltuminen on harhakuva, joka on syntynyt siitä, että musiikin levittäminen on tehty helpoksi. Huonoa musaa on ollut ennenkin. Uuden teknologian vaikutusten arviointi

oli panelisteille vaikeaa, he kun eivät ole sitä omalla urallaan joutuneet kokemaan. Keskustelu teknologiasta loppui siihen, kun tenoristi Jimmy Heath nousi yleisön joukosta ja ilmoitti uuden digitaalisen teknologian ainoan vaikutuksen olevan vain se, että musiikin varastaminen on helppoa. Yhtenä nykypäivän jazzin huonona puolena panelistit pitivät sitä, että muusikkojen uudistumisen paine on noussut liian tärkeäksi komponentiksi. Juuri tämä voi madaltaa musiikillista tasoa. ”NEA Jazz Masteriksi on tähän saakka tultu nimenomaan tekemällä samaa sitkeästi uudelleen ja uudelleen”, lisäsi Ellis Marsalis.

Muutama sana jazzin asemasta USA:ssa

National Endowment for the Arts (NEA) perustettiin jo 1960-luvun puolivälissä. USA:n kongressin aikaansaama järjestö sai tehtäväkseen taiteen tukemisen vuotuisilla apurahoilla. Jo tuolloin uhanalaiseksi luokiteltuna taidemuotona jazz pääsi mukaan vuosikymmenen loppupuolella. Silloin tuettiin ensimmäistä merkittävää akateemista hanketta jazzin alalla; George Russelin työ nimeltään *Lydian Chromatic Concept of Tonal Organization*. Vuosina 1982-2010 Jazz Masters Awards- palkintoja on jaettu reilusti yli sadalle taiteilijalle. Valinta on demokraattinen, se perustuu yleisöäänestyksen tuloksiin. Kunnian lisäksi kukin palkinnon saaja nettoaa 25 000 dollaria. Viime vuonna NEA:n tuki jazzille oli kaiken kaikkiaan kolme miljoonaa dollaria.

Jazzin aseman parantamisessa merkittävää oli Jazz at Lincoln Center (JALC) -organisaation perustaminen vuonna 1987. Wynton Marsalis toimi puuhmiehenä alusta alkaen ja hän on edelleen organisaation taiteellinen johtaja. JALC:n merkittävänä ansiona on jazzin statuksen nostaminen perinteisen konserttimusiikin rinnalle. Kun jazztoiminta on nyt osa Lincoln Centeriä, tämän hallinto ja lahjoituksiin perustuva rahoitusjärjestelmä ylläpitävät yhtä lailla jazzia kuin oopperaa, balettia, teatteria ja klassista musiikkia. Suomessa tähän on vielä matkaa!

APAP- JJA Workshop

Jazzrytmien lukijoille tutun Howard Mandelin vetämä JJA (Jazz Journalists' Association) järjestämässä keskustelutilaisuudessa puntaroitiin esiintyjien ja journalistien yhteistyötä ja uuden teknologian antamia mahdollisuuksia. APAP-konferenssin yhteydessä järjestettynä tilaisuus houkutteli laaja-alaisesti osallistujia musiikin eri sektoreilta. Journalistien ohella paikalla oli klubien mm. Blue Note ja Dizzy's Coca Cola agentit ja verkkopalvelujen edustajia. Mandel sai vilkkaan keskustelun alulle esittämällä idean kännyvideoitteilla (performance videos) vapaasta käytöstä journalistisiin tarkoituksiin. Usein parin minuutin video kertoo esityksestä enemmän kuin tuhat sanaa. Kaiken lisäksi uudet halvat HD-kamerat takaavat teknisen laadun, joten taiteilijoiden ei pidä ainakaan tästä huolestua. Kaiken lisäksi esiintyjien tulisi olla tyytyväisiä saadessaan ilmaista PR:ää. Vanha vertaus sohaususta muurahaispesään kuvaa hyvin seuranneen kahden tunnin puheenvuoroja.

Apples & Oranges-hengessä käydystä keskustelusta oli vaikeaa tehdä mitään johtopäätöksiä. Taiteilijat ja heidän edustajansa haluavat pitää kaikin keinoin kiinni vanhoista copyright-oikeuksistaan. Kaiken lisäksi, jos mahdollista, he pyrkivät hallitsemaan entistä tiukemmin kaikkea julkisuutta. Pelkona on, että journalisti levittää negatiivista tietoa esiintyjistä, jos ei esim. henkilökohtaisista syistä satu pitämään tästä. Mandelin oli pakko todeta tässä yhteydessä, ettei kukaan journalisti ole kuitenkaan koskaan onnistunut tuhoamaan vihaamansa artistin uraa.

Mielenkiintoinen idea oli Adam Schatzin ajatus journalistisin periaattein toimivasta verkkosivustosta, joka nimenomaan käyttäisi erilaisia laittomia esitysvideoita. Sivustolta olisi kuitenkin linkki kunkin taitelijan äänitteitä myyville sivuille (maksua vastaan?) ja täten taiteilija saisi käyttöönsä uudentyyppisen markkinointikanavan. Eipä kyseinen *Search and Restore non-profit* kuitenkaan saanut artistien keskuudessa juuri minkäänlaista kannatusta. Keskustelu aiheesta varmaankin jatkuu eri foorumeilla. Mielenkiintoinen oli myös paikalla olleen basisti Melvin Gibbsin tulevaisuuden visiointi: kun jatkossa itse musiikilla ei enää elä, taiteilijan on pakko ansaita elantonsa panemalla haastattelut maksullisiksi!

Huippupeliä New Yorkissa, Joe Locke Dizzy's Coca Colassa

Eila Kaarresalo-Kasari ja Heikki Kasari

20.03.2011

Mikä onkaan ihanampaa kuin istua tähtitaivaan alla ja kuunnella mielimusiikkiaan! Tällaisia ajatuksia herätti hiljattain konsertti Dizzy'n Coca Cola klubissa Time Warner Buildingin viidennessä kerroksessa.

Lasiseinä pieniä valoja tuikkivan New Yorkin Keskuspuiston suuntaan loi saman tunnelman kuin avoin tähtitaivas. Musiikkinautintoa paransi salin hyvä akustiikka. Kaikki rakennuksessa sijaitsevat Jazz at Lincoln Centerin tilat on suunniteltu nimenomaan jazzin esittämiseen. Nyt oli

**KENNY WASHINGTON JA
JOE LOCKE**

paikalla vibrafonisti Joe Locke yhteineen. Yli 30-vuotisen uransa aikana Locke on soittanut monien tunnettujen muusikkojen kanssa. Jo kouluajanaan hän pääsi Dizzy Gillespien, Pepper Adamsin ja Mongo Santamarian kokoonpanoihin. Myöhemmin hän esiintyi mm. Grover Washington Jr:n, Kenny Barronin, Bob Bergin, Randy Breckerin ja Dianne Reevesin kanssa.

Locken omaan bändiin lukeutuivat nyt pianisti Geoffrey Keezer, basisti George Mraz ja rumpali Clarence Penn. Vokalistivieraana oli Kenny Washington. Me tosin arvelimme alkukuulutuksen aikana, että rumpalin ja vokalistin nimet olivat menneet sekaisin, koska meidän tietomme mukaan Kenny Washington oli rumpali. (Samanniminen rumpali on

soittanut mm. Lionel Hamptonin kanssa. Tiesimme myös basisti Peter Washingtonin, joka oli mm. vuosia Art Blakeyn Jazz Messengereissä. Listaa jatkoimme vielä yllä mainitulla jo edesmenneellä saksofonisti Grover Washington Jr:lla. Näitä jazzareita ei kuitenkaan kannata sekoittaa George Washingtoniin, joka ei tiettävästi soittanut jazzia. Kun siis bändin eteen ilmestyi laulamaan kaveri, joka esiteltiin jälleen Kenny Washingtoniksi, oli pakko uskoa, että laulajahan tämä oli.

Joe Locke ja Geoffrey Keezer osoittautuivat mainioksi aisapariksi, jotka täydensivät toisiaan loistavasti. Molemmilla oli nopeus ja tekniikka hallussa. Kun taitoihin yhdistyi vielä erehtymätön rytmi- ja tyylitaju sekä veijarimainen huumori, maukas jazzkeitos oli valmis.

Illan ohjelmistossa oli Locken ja Keezerin sävellysten lisäksi myös hauskoiksi uudistettuja standardeja, joissa Kenny Washingtonin naseva scat-laulu pääsi oikeuksiinsa. Ujon ja vaatimattoman tuntuinen, ruskeaan villapaitaan pukeutunut laulaja (ruskea väri soveltuu peltotöihin, opasti Eilaa vaatekonsultti) paljasti vasta loppuillasta kykynsä ja kyntensä. Lämmentyään ja päästyään vauhtiin ei poika meinannut lopettaa. Kuluneet rallit *Moon River* ja *Pink Panther* saivat kyytiä puheenvuoron kiertäessä esiintyjältä toiselle. Yhteissoitto oli saumatonta eikä yleisön riemuksi Pink Pantherista ollut tulla loppua!

Emme muistaneet Locken koskaan vierailleen Suomessa, joten lähdimme setin jälkeen kysymään asiaa häneltä itseltään. Hän vastasi lakonisesti, ettei Suomesta ole tullut kutsua. Maamme jäi ilmeisesti väliin Gunther Schullerin johtamalla Charles Mingusin sävellyksiä esittävällä kiertueella, jolla Locke oli mukana. Turnee oli varsin laaja käsittäen 30 Euroopan pääkaupunkia. (Me satuimme kuulemaan ko. orkesteria St. Bartholomeos-kirkossa juuri ennen Suomeen lähtöämme. Palaamme tähän tilaisuuteen myöhemmin.)

Locken soitosta tuli mieleen meidän Severi Pyysalomme. Heillä on paljon yhteistä. Molemmat ovat instrumenttiansa mestareita. Jos kisaamaan ryhdytään ja otetaan huomioon Pyysalon suhteellisen nuori ikä, vaaka kallistuu hänen hyväkseen. Kysyimme maestroilta ovatko nämä kaksi tavanneet tai ehkä jopa soittaneet yhdessä. Eivät olleet soittaneet, mutta Locke kertoi keskustelleensa hiljattain Severin kanssa. Myös nuori vibrafonistimme Panu Savolainen oli käynyt Dizzyssä moikkaamassa Lockeä.

George Mrazia, aivan upeaa basistia, on pakko kehua. Mehevä ja täyteläinen soundi ja hyvä tyylitaju ovat edelleen hänen tavaramerkkinsä. Ei ihme, että hän on esiintynyt lukemattomilla jazzäänitteillä vuosikymmenten varrella.

Locken ja Geoffrey Keezerin yhteistyö on ollut hedelmällistä ja tuottanut aivan uudenlaista musiikkia. Sen tajusi, kun kuunteli parivaljakon peliä Dizzyn lavalla. Vaikka tämän todennäköisesti maailman nopeäkätisimmän kaksikon peli oli välillä ilmeisen hektistä, kaikki syötöt tulivat perille ja pallo pysyi hallussa!

Jeff 'Tain' Watts - heimopäällikön hallittu sotatanssi

Eila Kaarresalo-Kasari ja Heikki Kasari

15.04.2011

Olimme talvisella New Yorkin matkallamme astumassa Jazz Standard-klubiin, kun salin hämähäydestä ensimmäisen setin väki työntyi ulos, joukossa tutunnäköinen mies. Hän paljastui rumpali Jaska Lukkariseksi. Moikkasimme hätäisesti. On tosi coolia tavata omia maamiehiään vieraisissa suurkaupungeissa! Nyt oli toinen setti *Jeff 'Tain' Watts 4* oli alkamassa.

Iso musta mies kuin afrikkalainen heimopäällikkö istuutui rumpuihin. Hänellä ei kuitenkaan ollut kädessään keihästä ja kasvoillaan sotanaamaria, vaan päässä oli villapipo ja yllä pelipaita, jossa luki jonkun urheilujoukkueen nimi. Tavasimme kirjaimet: Pittsburgh Steelers. Asu oli ajankohtainen, sillä amerikkalaisen jalkapallon Super Bowl- loppuottelu oli ovella.

JEFF 'TAIN' WATTS JA EILA

Urheiluintoilija oli tietysti Grammy-voittaja Jeff 'Tain' Watts, joka tuli aikoinaan tunnetuksi NBC:n Tonight Shown rumpalina. Nyt hän oli illan bandleaderi. Lempinimi Tain (chieftain) tarkoittaa päällikköä. Lavalle astuivat muutkin soittajat: tenoristi Marcus Strickland, pianisti Dave Kikoski ja basisti Robert Hurst. Raju poljento ryöpsähti liikkeelle imaisten mukaansa. Vajosimme transsendenttiseen hypnoosiin. Joka puolella paukuteltiin, kilkuteltiin, töräyteltiin, aksentoitiin ja vaihdettiin tempoa. Ihmeellistä kyllä tämä tapahtui kaikessa yhteisymmärryksessä. Bändi oli kuin hienosäädetty kone, jota nappulasta veivattiin eri nopeuksille. Täydellisellä taidolla ja harkitusti pauhasi

musiikki päällikön komennuksessa. Ei ollut vihjettäkään taistelusta tai anarkiasta, vaikka äänivyöry oli melkoinen. Pomo oli heti setin alussa luetellut kappaleet, jotka olivat lähinnä hänen omia sävellyksiään. Taukoja ei ollut biisien välissä. Tällainen menettely on diggarin kannalta mukavaa, sillä taivaallisesta transsista ei tarvitse pudota maan päälle, ennen kuin setti on lopullisesti ohi.

Strickland, nuori lahjakkuus kävi saksofoneineen vahvaa vuoropuhelua rumpujen kanssa, oikein mainio pari. Välillä vuoro siirtyi Kikoskille, jonka vikkelät sormet hyppelivät koskettimilla. Tiedämme Kikoskin hyväksi muusikoksi, mutta nyt kaipasimme hieman tuhdimpaa otetta kuin pelkkä tekninen taituruus. Tuntui välillä, että kaveri oli aivan omissa maailmoissaan. Hän ei ehkä ollut paras valinta tähän kokoonpanoon. Hurst sen sijaan selvitti osuutensa kiitettävästi.

MARCUS STRICKLAND

Rumpali oli omassa elementissään. Hän osoitti hallitsevansa kaikki tempot ja kaikki genret. Supernopea rytmi putosi yhtenäen alle puoleen ja hard bop vaihtui saumattomasti vanhaksi bluesiksi tai svengiksi saman biisin aikana. (Samoin vaihtelee tempoa lattariperkussionisti Bobby Sanabria.) Myös uhkea free oli pojilla hanskassa. Dynaamista menoa! Viimeinen kappale yltyi mahdottomaan kliimaksimylvintään ja päättyi yleisön mylvivään riemuun.

Sitten rauha ja hiljaisuus palasivat maanpäälle, valot syttyivät saliin ja lähdimme jututtamaan soittajia. Eila vetäisi laukustaan erään naisrumpalin valokuvan, näytti sitä päällikölle ja kysäisi: "What do you think of this drummer? - Who is that?" hän uteli. "It's me!" Eila vastasi. -"Sit down, play my drums", käski pomo ja istutti Eilan pallilleen. Tämä oli aivan nolo, herra paratkoon, ei hän soittaa osannut. Kuva oli lavastettu.

Tervehdimme vielä Marcus Stricklandia, jonka tunsimme muutaman vuoden takaa, kun nuorukainen ja kaksoisveljensä rumpali E.J. Strickland kutsuivat meidät 22-vuotissynttäreillemme. Hyvästelimme muut bändin jäsenet ja poistuimme kävellen New Yorkin yöhön.

Mietimme kokemaamme. Vaikka kappaleet olivat hauskoja ja taidolla tulkittuja, ne tuntuivat välillä loputtomine kilkutteluineen ja kalkutteluineen kikkailulta (too many tricks and gimmicks) kuin nelivuotiaan kokeiluilta ksylofoninsa kanssa. Sävellykset eivät oikein jääneet mieleen. Arvelimme, että kenties rummut sopivat todella paremmin säästykseseen kuin varsinaiseen päällepäsmäykseen. Vaikka soittajien suoritukset olivat loistavia ja annamme heille täyden tunnustuksen, aloimme kaivata kuitenkin jotain melodista ja kauniisti soittavaa pianistivelhoa lumoamaan meidät henkevyydellään. Tajusimme, ettei pelkkä rytmi yksin riitä, jonkinlaista sävelmääkin tarvitaan.

SAXOPHONE SUMMIT: Joe Lovano-Dave Liebman-Ravi Coltrane, Phil Markowitz (p), Cecil McBee (b) ja Billy Hart (dr)

Muistelimme Ravi Coltranen kanssa isä Johnia

Eila Kaarresalo-Kasari ja Heikki Kasari

24.07.2011

Ryhmä esiintyi talvella Birdlandissa ohjelmistona John Coltranen vähemmän tunnetut ja vaikeammat sävellykset. Kokoonpanossa soitti alkuaan Michael Brecker, jonka paikan Ravi peri. Liebmania ja Lovanoa on tullut kuunnelluksi liveinä monessakin yhteydessä, mutta Ravi Coltranea emme ole kovin montaa kertaa kuunnelleet.

RAVI COLTRANE

Aloitusbiiisi oli standardimainen ns. walking bass-tyyppinen opus. Sitten lähdettiin jo hurvittelemaan enemmän tai vähemmän uudentlaisella musiikilla. Lovanon *The Temptation* oli jo täyttä freetä. Sitten seurasi John Coltranen harvemmin kuultuja sävellyksiä nykymodernein maustein.

Muusikkojen iän (vain Ravi edusti nuorempaa sukupolvea) perusteella olisi kuvitellut, ettei kovin uudentlaisia sovituksia eikä varsinkaan freetä kuulla tällä kertaa, mutta toisin kävi. Omat ennakkoluulomme oli pakko tunnustaa. Olemme panneet merkille, että New Yorkin turistiklubeissakin soitetaan nykyisin yhä enemmän aivan epäkaupallista, uutta musiikkia ja freetä. Trendi voimistuu

vuosi vuodelta. Nytkin eräässä biisissä Lovano taiteili huilulla ja Liebman puuhuilulla ilman tempoa pitkän tovin - improvisoiden varsin hausvasti ja kekseliäästi. Monet luulevat, että nämä vanhat konkarit ovat jämähtäneet paikoilleen, ei todellakaan. McBee osoitti kyntensä loistavalla bassosoolollaan ja rumpali Billy Hart säesti taidolla; solistit kuuluivat hyvin myös kliimaksien aikana, mikä on harvinaista herkkua meillä Suomessa.

Mitä tulee Ravi Coltraneen, havaitsimme, ettei hän soittanut lainkaan kuten isänsä, ei sitten yhtään, vaikka instrumentti on sama. Hänellä on aivan oma pyöreähkö soundinsa yhdistettynä progressiivisempaan ilmaisuun, olematta kuitenkaan millään lailla ylitsepursuava tai kova.

Suurin innostus, kuten usein tapahtuu, pääsi vallalle vasta setin loppupuolella. Dave Liebman näytti jälleen kerran kaapin paikan loistavalla draivillaan ja jazzdiggerin veret seisauttavalla,

erittäin intensiivisellä loppusoolollaan. Hän puhaltaa aina ääri rajoilla ja katoaa joka keikan jälkeen näkymättömiin, joten emme onnistuneet taaskaan kiittelemään häntä nauttimastamme rytmillisestä hurmuksesta. Hän totisesti ansaitsee lepohetkensä!

Konsertti oli osoittanut paitsi muusikoiden henkilökohtaiset vahvuudet myös sen, että Saxophone Summit on vielä enemmän yhdessä kuin sen osaset yksinään. Ryhmän yhteen hitsattu työskentely oli varsin maukasta kuultavaa.

EILA JA RAVI COLTRANE

Koska Ravi Coltrane oli paikalla, tarjoutui meille samalla tilaisuus käydä hänen juttusillaan. Konsertti oli juuri päättynyt ja klubin johtaja Gianni Valenti lähti viemään Heikkiä ja minua muusikkotiloihin tervehtimään häntä. Kättelimme tätä rauhallisen oloista nuorta miestä ja kerroimme olevamme Suomesta. (Emme ole koskaan aikaisemmin tavanneet.) Kiitimme häntä juuri kuulemistamme hienoista sooloista, mutta sitten puhe kääntyi isä Johniin. *Kerroin hänelle tuosta kuumasta v.1967 kesästä, jolloin Trane menehtyi. Olin silloin New Yorkissa. Kuvailin niitä valtavia surun tunteita, joita tämän, suuren neron, poismeno herätti meissä*

kaikissa. Eräskin suomalainen tenoristituttavani itki ja sopersi koko elämänsä romahtaneen. Ravi kuunteli hiljaa nyökkäillen ja samalla kenties ymmärtäen isänsä valtavan vaikutuksen maailman pienimpäänkin kolkkaan. Hän itse oli vain kaksivuotias isän kuollessa, joten hän ei isäänsä paljoakaan muista, hän tunnusti. (Eilan kommentti.)

Palattuamme saliin törmäsimme vielä viereisessä pöydässä istuneisiin herroihin, jotka olivat meistä näyttäneet tutuilta. He olivat Lee Konitz ja Tomasz Stanko. Heikki kertoi Konitzille, että hänellä oli suuria vaikeuksia löytää geneveläinen klubi Le Chat Noir, jossa tämä esiintyi noin kymmenen vuotta sitten. Konitz jakoi saman kokemuksen; hänen sisään tullessaan paikan isännän kysymys nimittäin oli: ”Miten löysitte perille?”

Stanko sanoi esiintyneensä Olavi Louhivuoren ja Alekski Tuomarilan kanssa jokin aika sitten täällä Birdlandissa ja lähetti molemmille terveisiä muistaen myös ensimmäiset keikkansa Suomessa Edward Vesalan kanssa.

Jyrki Kankaan operoiman Helsingin Birdlandin avajaisiin osallistunut herra Valenti ihmetteli nyt jälkepäin klubin äkillistä sulkemista. Samoin me, sillä jazz soi klubissa vain puolen vuoden ajan. Toivottavasti Kangas keksii uuden paikan tai ehkä mahtava musiikkitalo on armelias ja ottaa suojaansa huutolaispojan nimeltä Jazz!

Jazzhuumetta tarjolla muuallakin kuin klubeissa

Eila Kaarresalo-Kasari ja Heikki Kasari

10.11.2011

New Yorkissa soi jazz. Sitä kuulee esimerkiksi kirkoissa, kouluissa ja kaikille avoimissa kotikonserteissa. Saksofonisti Chris Potter kiteyttää asian: “Jazz is played everywhere in New York. It has the highest concentration of jazz energy in the world!”

Mingus Orchestra, St. Bartholomew's Church, Park Avenue

Charlie Mingusin muistoa on vaalittu jo pitkään esittämällä hänen musiikkiaan kolmella eri kokoonpanoilla: Mingus Big Band, Mingus Orchestra ja Mingus Dynasty. Promoottorina on toiminut aktiivisesti hänen leskensä Sue.

Better Get It In Your Soul oli teemana Mingus Orkestran konsertissa Pyhän Bartolomeuksen kirkossa. Kokoonpanossa soitti 11 muusikkoa, mukana myös jazzissa harvinaisia soittimia kuten harppu, käyrätorvi, fagotti ja bassoklarinetti. Kapellimestarina toimi pitkän ja monipuolisen uran osittain myös taidemusiikin puolella luonut Gunther Schuller, jonka tuttavapiiriin Mingus oli kuulunut. Säveltäminen, sovittaminen, opetustyö sekä kirjailijana ja julkaisijana toimiminen ovat pitäneet Schullerin kiireisenä jo yli puoli vuosisataa. Monien kunnianosoitusten joukosta löytyy myös *Pulitzerin* musiikkipalkinto.

Mingus Orkestran rivimuusikoista tunnetuimpia olivat saksofonistit Wayne Escoffery ja Scott Robinson, pasunisti Ku-umba Frank Lacey ja basisti Boris Kozlov. Ku-umba toimi myös tarvittaessa kuuluttajana ja laulajana. Ohjelmisto koostui Mingusin harvoin soitetuista sävellyksistä ja sovitukset olivat joko orkesterin jäsenten tai Schullerin käsialaa.

Valitettavasti kirkon kaikuva akustiikka pilasi bändin vähäisetkin yritykset hyvään svengiin. Tosin kun nyt esitettiin lähinnä unohduksiin jääneitä balladeja, keho akustiikka ei sanottavasti häirinnyt. Meille ainoa tuttu kappale oli loppupiisi *Wednesday Night Prayer Meeting*. WBGO-radioasema nauhoitti konsertin ja amerikkalainen National Public Radio lähetti sen ympäri maailmaa.

Samir Chatterjee New Schoolissa

Uuden yliopistotasoisien koulun jazzosasto (The New School for Jazz and Contemporary Music) tuotti Rytmien risteyksissä-nimisen konsertin, joka esitteli Samir Chatterjee & Chandayan World Percussion Groupin. Illan aikana kuulumme fuusiota intialaisen ja länsimaisen musiikin risteytymänä. Tämä varsin laaja alue vallattiin neljän rumpalin, yhden kitaristin ja yhden reed-puhaltajan voimin. Alun perin Intiasta kotoisin oleva tablavirtuoosi Chatterjee asuu nykyisin USA:ssa, jossa hän konsertoi ja opettaa eri oppilaitoksissa.

Nyt intialainen tabla sekoittui afrokuubalaiseen poljentoon ja Lähi-idästä peräisin olevaan rumpputyyliin. Ajatuksena kaoottiselta tuntuva keitos pysyi kuitenkin hallinnassa Chatterjeen komennossa. Tosin syntynyt musiikki pyrki karttelemaan jazzia eikä siitä olisi ollut edes bluesfestareille paitsi ajamaan jo sammumisen partaalla olevat viimeiset festariasiakkaat ulos. Chatterjeen teknisesti täydellisyyttä hipovaa taitoa oli kuitenkin pakko ihailla. Hänhän on esiintynyt *Nobel*- rauhanpalkinnon jakotilaisuudessa v. 2007 ja YK:n yleiskokouksessa peräti kahteen eri otteeseen. Tähän konserttiin sopii muusikoiden vanha vitsi: ”Ryhdytkö muusikoksi vai rumpaliksi?”

Diplomiartistit Juilliardin koulussa

Carl Allenin, joka nykyisin johtaa jazzosastoa, järjestämästä konserttisarjasta löytyi Juilliardin ns. diplomikokoonpano Artist Diploma Ensemble. Kun herrat Patrick Cornelius as, Matthew Jodrell tr, John Chin p, Ed Howard b ja Luca Santaniello dr ilmestyivät lavalle, tunnistimme monet naamoista, jotka olivat tuttuja aikaisemmilta vuosilta.

Näissä koulukonserteissa muuten soitetaan hyvin trimmattuja ohjelmistoja, joiden nuotteja ei lavalla silmäillä. Kaverit esiintyvät siisteissä mustissa puvuissaan ja valkoisissa paidoissaan, hyvä tapa, jota myös Sibelius-Akatemian jazzosastolla on pikkuhiljaa alettu noudattaa.

Muusikkojen taidot eivät nyt kuitenkaan yllättäneet. Enemmänkin yllätti se, ettei musiikillisesti ollut tapahtunut mainittavaa kehitystä. Illan pelasti kuitenkin korealaisyyntyinen pianisti Chin, jonka käsissä *That Old Feeling* alkoi svengata ensimmäisestä tahdistasta alkaen. Pettymyksemme oli suuri, kun se loppui ja palattiin taas poikien latteahkoihin omiin sävellyksiin. Lopuksi on mainittava, että basisti Ed Howard, Suomessakin useaan otteeseen vierailut ja mm. Bob Bergin kanssa soittanut kaveri, kuului opettajakuntaan.

Denise Donantelli Tavaratalossa

Lincoln Centerin tuottamien ilmaistapahtumien joukkoon kuului Coca Colan sponsoroima konsertti Time Warner-tavaratalossa. Pääosassa oli iki-ihana uutuuus; kevyt alumiininen cokispullo kolmena eri värinä, täydellisesti käteen muotoiltuna, silkin sileänä, viettelevänä ja hipelöitäväksi tarkoitettuna.

Vakavasti puhuen pääroolissa oli nouseva laulajatähti **Denise Donantelli**, jonka albumi *When Lights Are Low* oli ilmestynyt hiljattain. Dynaamisesti soittaneessa taustabändissä oli pianistina **Geoffrey Keezer**, jota meillä oli tilaisuus kuulla myöhemmin myös **Joe Locken** kokoonpanossa. Kitaristi **Peter Sprague**, basisti **Hamilton Price** ja rumpali **Jon Wikan** täydensivät Keezerin huimaa menoa. Denise Donantellin nimi kannattaa painaa mieleen. Hän on saanut Grammy-ehdokkuuden 'paras jazzvokalisti sarjassa', mutta jäänyt nipin napin vaille palkintoa. Raikkaalla, positiivisella energiallaan ja vetävällä svengillään hän saattaa pärjätä hyvin kansainvälisillä areenoilla varsinkin, jos mukana on kuulemamme bändi, joka oli erinomainen.

Ray Blue Cleopatra's Needle - klubissa

Berliinissä pitkään asunut ja meilläkin suomalaisen vaimonsa kera usein piipahtanut amerikkalainen 'big sound' tenoristi **Ray Blue** esiintyi ylä-Manhattanin Cleopatra's Needle-klubissa. Säestävä pianotrio oli paikallinen ja siinä hääräsivät **Sharp Radway p**, **Michael Logan b** ja **David Gibson dr**. Nimet eivät ehkä ole Suomessa tuttuja, mutta New Yorkissa he kaikki ovat päässeet hyvin esille eri foorumeilla. Michael Logan on levyttänyt mm. **Houston Pearsonin** kanssa, David Gibson soittaa viikoittain Lenox Loungessa osana Sugar Hill kvartetia ja Sharp Radway johtaa **Lionel Hampton Big Bandia**. Hän on esiintynyt myös **Yusef Lateefin**, **Bucky Pizzarellin** ja **Kevin Mahogany**n kanssa.

Svengi alkoi heti ensimmäisestä kappaleesta ja vain parani loppuiltaa kohti. Musiikki sai hyvälle tuulelle ja oli todella nautinnollinen kokemus kenelle tahansa jazzin harrastajalle. Tyyli oli yhtenäinen ja kaikki bändin osat loksahivat kohdalleen. Harvoin kuulee sellaista kokoonpanoa, jonka jäsenistä yhtään ei vaihtaisi pois.

Shauli Einavin levyjulkkarit

Einav on nuori israelilainen tenoristi, jonka levynjulkaisukonserttiin saimme kutsun. Hänen soittotyyliään on vaikeaa luonnehtia yhdellä sanalla. Johtuuko nuoruuden ylienergiasta vai jostakin muusta, sillä hän on hengästyttävä - kirjaimellisesti. Hän luritti raivoisasti valtavan määrän säveliä kuin ne olisivat olleet koottavia osia nopeasti kiitävällä liukuhihnalla. Tempo

oli nopeaakin nopeampi eikä kaveri näyttänyt vetävän lainkaan henkeä. Hän ilmeisesti kykeni sisään- ja uloshengittämään samanaikaisesti, sillä muuten hänet olisi kannettu pyörtyneenä lavalta. Ehkä iän karttuessa nuottien välisten taukojen merkitys jazzissa selviää!

Einavin kokoonpano soitti teknisesti hyvin, mutta tiheästi kudotun ja liian liukkaan sävelmaton päällä pysyminen voi olla kuulijalle liikaa. Konsertista palatessamme aloimme kaivata suomalaisten korpien kuiskintaa.

Marjorie Eliotin kotikonsertti

Hienolta kuulostava Parlor Entertainment on nimenä rouva Eliotin kotikonserteille, joita hän järjestää sunnuntaisin kuuluisalla Harlemin Sugar Hillin alueella. Jazz soi jo loistonsa nähneessä v. 1917 rakennetussa hienostotalossa Edgecombe Avenuella, jossa Harlemin musta eliitti ja mm. Duke Ellington ja Andy Kirk asuivat aikoinaan. Sinne porhaltaa myös 'the A-train... to Sugar Hill in Harlem'. Vasta kymmenkunta vuotta sitten alueen historiallinen arvo on tunnustettu ja se on julistettu virallisesti erääksi New Yorkin suojeltavista alueista.

Tällä reissulla emme kuitenkaan käyttäneet A-junaa, vaan pääsimme perille tuttavamme autolla. Uteliain katsein astuimme talon aulaan. Katossa olevasta hienosta freskosta irtoili nyt maalihiutaleita ja ilma haiskahti tunkkaiselta, mutta tajusimme taideteoksen olleen varsin kaunis aikoinaan. Rouva Eliotin asunto oli samaa jo parhaat päivänsä nähnyttä tyyliä. Hämärä, sinertävän vihertävä valaistus vei meidät ajassa taaksepäin ja tunsimme päätyneemme johonkin salamyhkäiseen ja mystiseen tilaan joskus ennen. Kiikkerät keittiötuolit oli asetettu riveihin kirkonpenkkien tapaan ja niillä istui mustia hahmoja, paikkakunnan jazzseurakuntaa. Tunnelma oli suorastaan harras. Musiikkia kuunneltiin kuin pyhää sanaa tai kuin huumeen vallassa: *Get your fix from four to six* (konsertti kestää neljästä kuuteen iltapäivällä). Musiikkihuumeesta nautittiin melkein pakonomaisesti. Nämä sielut näyttivät tarvitsevan sunnuntaisen annoksensa jaksakseen taas rataa viikon eteenpäin.

Marjorie Eliot on jo varttuneeseen ikään ehtinyt pianisti, jonka poika, pianisti hänkin, osallistuu myös tilaisuuksiin. Konsertit ovat ilmaisia, mutta lahjoitukset hyväksytään. Pääpaino musiikissa oli nyt ranskalaisyyntyisellä saksofonistilla Sedic Choukrounilla, joka käytti tittelää Saxophonist-in-Residence. (Hän asuu ilmeisesti ko. huoneistossa). Häntä täydensi vieraileva basisti Bob Cunningham. Verrattuna normaaleihin klubeihin musiikki jäi harrastelijatasolle, mutta se uskomattoman vahva ja arvokas tunnelma sekä kuulijoiden että esiintyjien kiihkeä tarve ja rakkaus jazziin oli voimakkuudessaan mieleen jäävä. Paikkansa pitäneen edelleen sanonta: "Jazz heals your soul!"

Afro-Latin Jazz Orkesteri juhli 10-vuotistaivaltaan

Eila Kaarresalo-Kasari ja Heikki Kasari, New York

04.02.2012

New Yorkin Symphony Spacessä järjestettiin latinomusiikin suurtaapahtuma Arturo O'Farrillin johtaman afrokuubalaisen jazzorkesterin täyttäessä 10 vuotta. Järjestäjänä toiminut Afro Latin Jazz Alliance jakoi konsertin yhteydessä kunniapalkinnot alan pitkäaikaisille toimijoille. Myös New Yorkin kaupunki ja pormestari muistivat

palkinnonsaajia omilla kunniakirjoillaan. Tunnustuksen saivat taidealan vaikuttaja Robert Sancho, latinobändien sovittajana kunnostautunut Ray Santos (asiakkaina mm. Tito Puente, Eddie Palmieri ja Paquito D'Rivera) ja jazzpiireissä laajalti tunnettu jo 85 ikävuotta taakseen jättänyt Randy Weston. Konserttia juhlisti solistien kavalkadi: Claudia Acuna, Edmar Castaneda, Carlos Diaz, Donald Harrison, Fernando Otero, Dafnis Prieto, Ned Sublette, Bill Ware ja illan huipentumana Randy Weston. Lisäksi esiintyi myös nuorisobändi Fat Afro Latin Jazz Cats, joka on saanut nimensä harjoittelupaikkansa jazzklubi Fat Catin mukaan.

Jo ensimmäiset viisi sekuntia riitti, korvatulppiin oli pakko turvautua. Komppi oli aivan liian lujaa ja solistit yrittivät epätoivoisesti saada äänensä kuulumaan mikrofonin avulla. Niinpä laulajista oli vaikeaa päätellä, lauloivatko he hyvin vai huonosti. Pianoa ei kuulunut lainkaan. Olisi helppoa syyttää latinobändin kyseessä ollen rumpalien monilukuista määrää, mutta kun pääruppaliksi tuli oman sävellyksensä ajaksi Dafnis Prieto, metelöinti loppui. Nyt orkesterin sisäinen balanssi oli suorastaan loistava, solistitkin kuuluivat. (Kuulin Prietoa muutama vuosi sitten IAJE-konferenssissa, jossa tämä mainio rumpali aloitti settinsä lähes 15 minuutin soololla saaden valtavat aplodit. Minä panin heti nimen korvan taakse. Eilan kommentti).

Randy Westonin esiintyessä loppuillasta orkesteri soitti suorastaan hiljaa päästäen tämän pianistin nyansseineen esiin. Nyt iloitsivat korvat. Volyymin hallinnassa riittää siis edelleen töitä kapellimestari O'Farrillille vielä kymmenen vuoden jälkeenkin.

Afro Latin Jazz Orchestra perustettiin v. 2002 ja se oli aluksi osana Lincoln Centerin jazztoimintaa viiden vuoden ajan. Kannatusyhdistyksen Afro Latin Jazz Alliance avulla toimintaa on jatkettu Symphony Spacessa. Omalta osaltaan asiaa on auttanut vuonna 2006 orkesterin saama Grammy palkinto *Best Latin Jazz Album* ja nyt ehdokkaana oleva albumi *40 Acres and a Burro*.

Illan ensimmäinen solisti oli laulaja Claudia Acuna. Jo kotimaassaan Chilessä esiintynyt Acuna muutti New Yorkiin 1990-luvun puolivälissä. Smalls-klubissa hän tuli tunnetuksi myös jazzpiireissä ja on esiintynyt mm. George Bensonin, Roy Hargroven ja Christian McBriden kokoonpanoissa. Ikävää vain, että konserttiin valittu latinoballadi *Volver a los 17* ei ollut kovinkaan jazzillinen ja aika-ajoin laulu hukkuu täysin big bändin jylinään.

Toisena laulajana esiintynyt Carlos Diaz yllätti instrumentti-imitaatiollaan, joka kuului hyvin salin perälle asti. Koko ajan tosin oli pelättävissä, että hän nielaisee mikrofonin kokonaan. Konsertin jälkeen hän kertoi esiintyneensä Pori Jazzissa muutama vuosi sitten. Erityisesti kuubalaiset muusikot ovat merkinneet Suomen karttaansa maana, jossa heidän musiikillaan on suuri suosio. (Myös Suomessa kommunismilla on pitkä historia.)

Oli mielenkiintoista havaita, että instrumenttisolistit oli valittu sen mukaan, kallistuiko biisi enemmän latinomusiikin vai varsinaisen jazzin puolelle. Lattarisolistina toimi altisti Bobby Porcelli ja jazzsolistina tenoristi Peter Brainin. Porcelli on alan veteraani, hänen soittoaan voi kuulla monilla Mongo Santamarian ja Tito Puenten levyillä. Sen

sijaan Bronxissa syntyneen Braininin ura on selvästi jazzillisempi. Hän tuli tunnetuksi Joey Calderazzon kvartetissa ja on esiintynyt myös Jeff "Tain" Wattsin, Ron McLuren ja Billy Hartin kanssa.

Argentiinalainen pianovirtuoosi Fernando Otero ja kolumbialaisesta harpusta mitä omalaatuisimpia ääniä ja rytmejä loihittanut Edmar Castaneda ansaitsevat toki maininnan, mutta heidän musiikillaan ei ollut jazzin kanssa juuri mitään yhteistä. Lähimpänä jazzillista ilmaisua olivat Dafnis Prieto ja Randy Weston. Lapsuudestaan lähtien klassista pianoa opiskellut Otero on tosin seikkailut lyhyesti myös jazzin puolella. Suuri yleisö tutustui häneen Paquito D'Riveran Grammy-palkinnon saaneella albumilla *Funk Tango* v. 2008.

Tekisi mieli sanoa jotakin vibrafonisti Bill Waren soitosta, mutta hänen osuutensa jäi tällä kertaa kuulematta meluisan säestyksen takia. Kymmenkunta vuotta sitten hän tuli tunnetuksi myös Euroopassa Groove Collective- kokoonpanon maailmankiertueen myötä ja youtube kertoo hänen esiintyneen Keith Jarrettin kanssa Newportin Jazzfestivaaleilla.

Prieto soitti itse rumpuja omassa sävellyksessään *Song for Chico*. Ensi tahdeista alkaen oli selvää, miksi tätä alkuaan Kuubasta kotoisin olevaa rumpalia kehutaan ainutlaatuisiksi. Meno oli joka suhteessa hallittua ja balanssi sekä rumpujen että koko orkesterin välillä oli loistava. Vaikka Prieto tuli New Yorkiin vasta v. 1999, hän on ehtinyt soittaa monien johtavien jazzmuusikkojen kanssa. Pitkältä listalta löytyvät mm. Steve Coleman, Eddie Palmieri, Dave Samuels, Chucho Valdes, Roy Hargrove ja Andrew Hill.

Randy Weston ei esittelyjä kaivanne. Afrokuubalaisen musiikin kyseessä ollen Weston edustaa sen afrikkalaista laitaa, oleskelihan hän monia vuosia Afrikassa jo 1970-luvun alussa. *Toimin 1970-luvun alussa Suomen Jazzliiton hallituksessa, jolloin monet muusikot luulivat minua agentiksi ja lähettivät työnhakukirjeitä, mm. Randy Weston, Art Farmer ja Art Taylor.* (Eilan kommentti.)

**RANDY WESTON SYMPHONY
SPACESSA**

Nyt kuultu Melba Listonin sovittama *African Sunrise Suite* oli ehkä illan pisin biisi, muttei suinkaan pitkästyttävien, pikemminkin päinvastoin. Westonin lavasäteily sai jopa koko illan yrmeältä näyttäneen kongarumpalin hymyilemään. Mikä parasta, säestävä orkesteri ei metelöinyt ja pianon nyanssit kuuluivat ensimmäisen kerran koko illan aikana.

Tervetulleen välipalan tarjosi nuorisokokoonpano Fat Afro Latin Jazz Cats. Hyvin nuoret soittajat esiintyivät kurinalaisesti eivätkä metelöineet. Vaikka solisteilla oli varmaankin jännityksestä johtuvaa arkuutta, rytmiryhmä toimi letkeämmin ja joustavammin kuin aikuisten kokoonpanossa. Pistäydypä Fat Catin harjoituksissa sunnuntai-iltapäivisin, näet nuoria lahjakkuuksia työn touhussa. Kun kokoonpano on

toiminut vasta syksystä 2010 alkaen, on ilmeistä, että Arturo O'Farrillin opit ovat kantaneet nopeasti hedelmää nuorison keskuudessa. Bändiin pääsevät vain parhaat soittajat koko New Yorkin alueelta. Afro Latin Jazz Academy of Music, joka toimii latinalaisen musiikin taustavoimana, auttaa näitä vähävaraisia nuoria hankkimalla heille instrumentit ja opettaa heitä maksutta.

Jos haluaa viettää koko päivän tämän tyyppisen musiikin parissa, kannattaa suunnata Fat Catin jälkeen Birdlandiin, jossa nyt kymmenen vuotta täyttänyt senioribändi Afro Latin Orchestra esiintyy sunnuntai-iltaisain.

Lopuksi koko mammuttikonsertin jälkeen meille tarjoutui vielä tilaisuus vaihtaa muutama sana Randy Westonin kanssa. Hänelle oli jäänyt mieleen Suomen keikka, ilmeisesti UMO:n kanssa, 1990-luvulla silloin toimineella Cotton klubilla. Hänen käsityksensä mukaan Suomessa jazzin harrastus on yleistä, sillä maan presidentti Martti Ahtisaarikin tuli paikalle. Toinen Suomen matkaan liittyvä muisto liittyi Westonin kivuliaaseen polveen. Jenkkilääkäri oli kehottanut menemään leikkaukseen, mutta suomalainen lääkäri antoi vain kipulääkkeitä ja kertoi, ettei leikkaukselle ole tarvetta. Suomalainen oli kuulemma oikeassa.

USA:n tärkeimmät jazzpalkinnot jaettiin

Heikki Kasari, New York

15.01.2012

Vuoden 2012 Jazz Masters-palkinnot on jaettu. Tällä kertaa kunnianosoituksen saivat Jack DeJohnette, Von Freeman, Charlie Haden, Sheila Jordan ja Jimmy Owens. Mielenjäävässä juhlakonsertissa oli paikalla lähes 40 palkinnon aiemmin saaneen jazzmestarin ohella myös huomattava osa alan vaikuttajia. Kuten viime vuonna tilaisuus oli järjestetty jazzin kodissa (the Home of Jazz at Lincoln Center) Frederick P. Rose Hallissa. Ohjelma lähetettiin myös netissä.

Aluksi Ramsey Lewis toivotti yleisön tervetulleeksi ja mainitsi nimeltä paikalle saapuneet Ornette Colemanin, Yusef Lateefin, Jimmy Cobbin, Annie Rossin, Ahmad Jamal, Gunther Schullerin ja luonnollisesti Wynton Marsaloksen, joka myös soitti illan orkesterissa.

Koska nyt oli Jazz Masters-palkinnon 30-vuotisjuhlavuosi, järjestön puheenjohtaja Rocco Landesman julkisti huomattavan tuen kaikkiaan 12 jazzorganisaatiolle eri puolella Yhdysvaltoja. Vuosien varrella NEA on tukenut jazzia yli 34 miljoonalla dollarilla. Tilaisuus polkaistiin vauhtiin - kaiken lisäksi erittäin nopealla tempolla - Lincoln Center Jazz Orchestran voimin.

Orkesterissa oli uusia kasvoja mm. uusi, hyvä naisfonisti. Klassikkoelokuvia katsoessani en osannut koskaan kuvitella, että Grace Kelly esiintyisi saksofonistina. Nyt tämäkin ihme on koettu! Nimittäin amerikkalais-korealaiseen perheeseen syntynyt Grace Chung sai sukunimekseen Kelly äidin uuden naimakaupan myötä. Muuten Grace pääsi jo 16-vuotiaana eli kaikkien aikojen nuorimpana muusikkona Down Beatin Critics Poll-listalle.

NEA:n konsertin punaisena lankana oli nuorten kykyjen esittely vanhojen tähtien rinnalla ja Kellyä olikin tukemassa Phil Woods. Gillespien sävellyksen "*Things to Come*" jälkeen päästiin uusien palkinnonsaajien esittelyyn.

Kustakin juhlasankarista oli tehty esittelyvideo, jota seurasi ko. taiteilijan kiitospuhe. Lopuksi orkesteri esitti tämän valitsemaa musiikkia aikaisempien Jazz Mastersien säveltuotannosta.

Jack DeJohnette tunnetaan Euroopassa lähinnä rumpalina, mutta hän uraansa mahtuu paljon muutakin. Kosketinsoittimet tulivat hänelle tutuksi jo Charles Lloydin bändin aikana. (Ehkä bändissä soittanut Keith Jarrett opasti?) DeJohnette perusti myös levy-yhtiön Golden Beams Productions, jonka tuotantoa on palkittu mm. Grammyllä. Hän on säveltänyt ääniraitoja sekä televisio- että videotuotannoille ja Berklee College of Music antoi hänelle kunniatohtorin arvon v.1991. Silti DeJohnette piti vaatimattoman kiitospuheenvuoron kertoessaan omasta suhteestaan jazziin ja siihen liittyvästä jatkuvasta oppimisprosessista. Hänen mielestään kaikkein paras palkinto on ollut se, että hänellä on ollut mahdollisuus sekä soittaa että säveltää.

Saksofonisti Von Freeman on tullut vasta viime vuosina tunnetuksi laajemmalti. Esittelijänä toiminut Benny Golson kertoi, ettei häenkään ensin tiennyt kenestä oli kysymys. Freemania pidetään yhtenä muhkeäänisen chicagolaisen tenorikoulukunnan perustajista, vaikka hänestä ei tullutkaan yhtä tunnettua kuin Gene Ammonsista, Johnny Griffinistä ja Clifford Jordanista. Freemanin pitkään uraan mahtuu silti yhteistyötä mm. Sun Ran, Andrew Hillin ja Rahsaan Roland Kirkin kanssa. Viime vuosina hän on levyttänyt yhdessä poikansa Chicon kera. Hän järjestää edelleen jameja kotikaupungissaan, mutta korkeasta iästään johtuen ei kyennyt matkustamaan paikalle. Palkinnon pokkasivat hänen molemmat poikansa Chico ja Mark Freeman.

Orkesterin esittämä Horace Silverin *Senor Blues* sai erityistä kantavuutta huippusolistien Toshiko Akiyoshin, Candido Cameron ja Dave Liebmanin ansiosta, entisiä Jazz Mestareita hekin. Nuoreksi kyvyksi oli valittu Thelonius Monk-kilpailun trumpettisarjan voittanut Ambrose Akinmusire.

Myöskään Charlie Haden ei päässyt terveyssyistä hakemaan palkintoaan, joten hänen tyttärensä Petra välitti isänsä terveiset. Esittelijänä toimi kriitikko Stanley Crouch, joka kertoi joviaalisti, mikä merkitys Ornette Colemanin tapaamisella oli Hadenille, kun tämä oppi tulemaan toimeen Ornetten kanssa. "Oli helppoa tulla toimeen koko Amerikan kanssa!"

Ohjelmassa seurasi Dave Brubeekin *In Your Own Sweet Way* esittäjinä Kenny Barron ja Bobby Hutcherson. Jon Hendricks esitteli monisanaisesti Sheila Jordanin, jonka erityinen jo nuorena ilmennyt lahjakkuus oli käyttäen lauluääntä instrumenttina. Kiitospuheessaan Ms. Jordan yllätti panemalla yleisön laulamaan. Musiikin ammattilaiset eivät suinkaan häkeltyneet vaan yhtyivät esitykseen innokkaasti.

Illan kohokohdaksi muodostui yllättäen Frank Wessin sävellys *Magic*. Nyt jo lähes 90-vuotias Wess nimittäin piti itse huolen siitä, että biisin nimelle tuli katetta. Hänen melodinen soolonsa alkoi vaisusti, mutta kehittyi tahti tahdilta kohti big band-kliimaksia. Paikalla istunut kenties maailman paras jazzyleisö huomasi heti, että jotakin poikkeuksellista tapahtui, sillä aplodeista ei tahtonut tulla loppua. Solisteina esiintyivät Benny Golson ja nuori pianisti Kris Bowers, Thelonius Monk-pianokilpailun voittaja v. 2011.

Viimeisenä A. B. Spellman jakoi omaa nimeään kantavan palkinnon trumpettisti Jimmy Owensille, joka palkittiin jazzin edistämisestä ja muusikkojen eläke- ja sosiaaliturva-asioiden ajamisesta. Owens halusi kunnioittaa myös samoja teemoja ajaneen edesmenneen Dr. Billy Taylorin muistoa soittamalla flyygelitorvellaan hänelle omistetun balladin.

Lopuksi Spellman luetteli viime vuonna keskuudestamme poistuneitten mestareitten nimet joukossa mm. Bob Brookmeyer ja Frank Foster. Sitten uusien palkittujen bändi, Sheila Jordan, Jack DeJohnette, Ron Carter (Charlie Hadenin tilalla) ja Jimmy Owens esittivät Ornette Colemanin hauskan *When Will The Blues Leave*. Onneksi kappaleen nimestä ei tullut ennettä, sillä esityksen perusteella blues vaikutti olevan enemmän kuin voimissaan! Tilaisuus päättyi kuvakavalkadiin kaikista vuosien varrella Jazz Masters-palkinnon saaneista orkesterin ja Benny Carterin *Again and Again soolon* kera.

Konsertin jälkeen oli cocktail-tilaisuus, jossa saimme tavata palkinnon saajia. Sali oli tupaten täynnä ihmisiä, joista en itse tunnistanut kovinkaan monta. (Nimiä ja naamoja kun ei aina osaa yhdistää.) Eilalla ei sen sijaan ollut tätä vaikeutta, hän kun on pyörinyt New Yorkin jazzympyröissä jo vuodesta 1964. Monet paikalla olijat tunsivatkin hänet!

Jazzjournalistit pohtivat omaa asemaansa

Heikki Kasari

11.01.2012

Jazzjournalistien yhdistys (JJA) pohti Howard Mandelin johdolla jazzmarkkinoiden muutoksia ja journalistien muuttunutta työkuvaavuotuisen APAP-konferenssin yhteydessä. Mandel tuli tutuksi myös Jazzrytmien lukijoille omalla kolumnillaan muutama vuosi sitten. Valtakunnallinen Association of Performing Arts Presenters kokoaa yhteen alan ammattilaisia eri puolilta maailmaa ja joukkoon mahtuu myös muita jazzista kiinnostuneita. Paikalla New York Sheratonissa oli noin kymmenen journalistin lisäksi noin viisikymmentä konferenssin osanottajaa, joista suurin osa edusti musiikin - ei välttämättä pelkästään jazzin - tuottamisen ja esittämisen bisnespuolta, kuten klubit, julkaisut, festivaalit ja levy-yhtiöt. Uutta ja mielenkiintoista oli kuulla nuorten jazzinharrastajien perustamista verkkosivustoista. Jazz ei siis ole pelkästään keski-ikäisten sivuuttaneiden harrastus.

Paikalla olleet tapahtumien järjestäjät kertoivat, miten jazzmarkkinat ovat muuttuneet uuden sukupolven myötä. Chicagolainen jazzyhdistys järjesti vielä 1980-luvun puolessa välissä 200 tapahtumaa, mutta nyt saa olla tyytyväinen, jos yleisöä riittää 12 konserttiin vuodessa. Toimintaa yritettiin elvyttää, mutta mitkään entiset promootiokeinot eivät tuottaneet tulosta. Nyt ns. Rich Media-konsepti sähköisillä foorumeilla (kuten facebook ja twitter) näyttää tuottavan parhaiten tulosta. Rich Media tarkoittaa sitä, että kaikkia formaatteja on käytettävä, erityisesti videoklippeinä tehtyjä artistien haastatteluja. Usein nuoret esiintyjät pystyvät hoitamaan tämän omatoimisesti ihailijajoukkonsa keskuudessa. Silloin tapahtuman järjestäjän rooliksi jää laittaa linkki klubin tai tapahtuman

painotuotteisiin. Monet nuorista puheenvuoron käyttäneistä olivat hyvin innostuneita facebookin käytöstä, mutta vaikuttavuuden mittaaminen on usein ongelma. Mielenosoitusten kyseessä ollen facebookin vaikutus on ilmeinen, mutta jazzin suhteen ei ole täysin varmaa, miksi yleisö tuli paikalle. Tästäkin tosin klubin omistajat ovat yrittäneet tehdä kyselyjä ja vaikuttaa siltä, että nuorta yleisöä on mahdollista houkuttaa pelkän sähköisen foorumin avulla.

Kun jazzjournalistien rooli tuli puheeksi, keskustelu muuttui aika ajoin inttamiseksi. Journalistien mielestä kunnan journalismilla on edelleen suuri merkitys myös tapahtumiin osallistumisen yllyttäjänä. Laaja-alainen ja syvälinen henkilöhaastattelu lisää mielenkiintoa myös kyseisen artistin tulevia esiintymisiä kohtaan (ks. esim. uusi sivusto www.jazzdiy.com). Joittenkin klubioperaattorien mielestä käsitys oli täyttä roskaa, koska nykypäivänä kukaan normaali ihminen ei lue pitkiä jaarituksia. Paljon enemmän pääsylipputuloihin vaikuttaa nettisivujen ajankohtaisuus ja korkealaatuisten videoklippien tuottaminen sivuille. Sovitteleva kanta oli se, että kun jonkun on kuitenkin kirjoitettava nettisivuilla esiintyvä teksti, on järkevää, että ammattitaitoinen journalisti tekee sen.

Seattlen jazzelämässä oman kertomansa mukaan pitkään vaikuttanut John Albrecht erosi muista seminaarin osanottajista käyttämällä rakentavan ja täysin tervejärkisen puheenvuoron, jossa hän kertasi koko jazzmarkkinoiden muutokset viime vuosikymmenten ajalta. Hän kertoi mielessään olevan nyt enemmän kysymyksiä kuin vastauksia jazzin tulevaisuuden osalta. Samalla kun jazzin perinteiset raja-aidat ovat kaatuneet, myös eri medioiden rajat ovat hämärtyneet. Myös yleisön käsite on hämärtynyt, saman illan aikana yleisö nuortuu heti klo 22.30 jälkeen. Myös jazzjournalismi on muuttunut. Harvat enää elättävät sillä itseään Yhdysvalloissa. Monet ovat siirtyneet kirjoittamaan muusta musiikista kuten bluesista.

Albrecht ei kuitenkaan pystynyt hiljentämään viime hetkellä paikalle tullutta Tommy Silvermania, joka oman levy-yhtiönsä johtajana oli suorasanaainen ja monissa seminaareissa karaistunut. Hänen mielestään jazzia ei enää ole, koska se ei tule toimeen yksinään. Jazz on aina yhdistettävä johonkin muuhun (risteilyt, festarit) herätäkseen tilapäisesti henkiin.

Howard Mandel myönsi, että hänen omalla urallaan oli tapahtunut suuri muutos, kun hän jo vuosia sitten siirtyi free lanceriksi. Ajankohtaisten tapahtumien kattamisen sijasta hän on tehnyt viime aikoina henkilöhaastattuja niistä artisteista, joista hänellä on jo entuudestaan laaja arkisto. Hiljattain ei-kaupallinen radioyhtiö NPR (National Public Radio) oli tyytyväinen saatuaan verkkosivuilleen Anthony Braxtonin erikoishaastattelun.

Ikävää, että tilavarauksen aika loppui kesken. Jazzdiggareiden käsitys asiasta jäi kuulematta tällä kertaa.

Bebop Is The Future

Eila Kaarresalo-Kasari ja Heikki Kasari

09.03.2012

Charles McPherson-Tom Harrell Quintet esiintyi hiljattain New Yorkissa Dizzyn Coca Cola-klubissa teemanaan *Bebop Is The Future*. Kokoonpanossa soittivat pianisti Jeb Patton, basisti Ray Drummond ja rumpali Johnathan Blake.

Jo ensimmäiset tahdit antoivat ymmärtää, millaista menoa oli luvassa. Panimme heti merkille erinomaisen kompini. Sen tukevuus ei rajoittunut vain herrojen Drummond ja Blake jyrkävään ulkonäköön, vaan täyteläinen poljento lähti myös svengaamaan ensi sekunneista. Parin yhteistyö vaikutti helpolta. He veivät rytmiä eteenpäin saumattomasti kuin paita ja peppu! Joukkoon sopi myös notkea pianisti Patton. Solistit tulisivat siis olemaan hyvissä käsissä. Kohta altisti McPherson ja trumpettisti Harrell pääsisivät vauhtiin.

Vanha tuttu *What Is This Thing Called Love* polkaistiin käyntiin nopealla tempolla. Lämmittelyjä ei tarvittu. McPherson väläytti sujuvaa instrumentin hallintataitoaan. Mieleemme tuli kriitikko Stanley Crouchin arvio soittajasta New York Timesissa: *"He is a singular voice, who has never sacrificed the fluidity of his melody making, and is held in high esteem by musicians both long seasoned and young."* Myös vuoropuhelusta saksofonin ja flyygelitorven välillä syntyi erityisen nautittavaa kuultavaa, olivathan taitajat asialla.

Seuraavana esitetyn balladin nimi jäi meille arvoitukseksi. Olimme kuulevinamme sen nimeksi *A Tear to A Smile*, mutta juuri tuolla nimellä Ron Ayers julkaisi levynsä v. 1975. Ehkä nimi olikin *A Tear and A Smile*? Joka tapauksessa Tom Harrell sai soolollaan pitkät ja raivoiset aplodit. Me kaikki luulimme, että kappale päättyi siihen. Teemaan palaamiseksi McPhersonin oli pakko kuuluttaa "ettei biisi lopu ennen kuin se on todella loppunut" ja näin lopputeemakin saatiin soitettua. Jatkossa kuultiin vuoroon McPhersonin ja Harrellin omia sävellyksiä, mutta loppuhuipentumina olivat tunnetut *Darn That Dream* ja *Anthropology*. Harrellin soittaman balladin flyygelitorvisoolo oli melodiselta kehitykseltään huima ja kun tämä sai taas suuret suosionosoitukset, spiikkasi McPherson: *"Jos tietokone pystyisi kääntämään soolon sellaiselle kielelle, jota kaikki ymmärtäisivät, kaikki tajuaisivat, että soolo oli harvinaisen hyvä."*

Harrell käytti myös paljon lainauksia (quotations) tutuista standardeista. Toinen lainauksien mestari tulee helposti mieleen nimittäin Sonny Stitt. Eikö olekin harmillista, että vaikka tunnistaisimme lainauksen, emme kykene heti palauttamaan mieleen ko. kappaleen nimeä? Aivot eivät ole tietokone.

Anthropology soitettiin mistään tinkimättä aivan Charlie Parkerin huippunopealla alkuperäistempolla. Hyvät muusikot saivat soiton kuulostamaan helpolta läkähdyttävästä menosta huolimatta. Nyt myös Pattonin loistava tekniikka pääsi esiin. Tässä Harrell pani flyygelitorven nurkkaan ja tempaisi monen jo pitkään odottaman trumpetin esille. Altistin ja trumpettistin kilpalaulanta olisi taatusti saanut itse Väinämöisenkin vajoamaan suohon.

Meidän on vielä erikseen mainittava herra Blaken poikkeavan korkeatasoinen rumputyöskentely. Kaveri oli asettanut symbaalinsa aivan rumpujen tasolle, jolloin välimatka eri lyöntikohteiden välillä oli lyhyt. Niinpä soitto näytti vähäeleiseltä, muttei suinkaan kuulostanut siltä, päinvastoin.

McPherson on minulle tuttu aikaisemmilta keikoiltaan Village Vanguardissa, v. 1964 Charlie Mingusin bändissä ja 1980-luvun lopulla oman orkesterinsa kanssa. Muistan ihastuneeni erityisesti McPhersonin nopeisiin ja notkeisiin sooloihin. Minun täytyy todeta, ettei hänen tahtinsa ole vanhemmiten lainkaan hiljentynyt ja nyt lisämausteeksi on tullut varsin moderneja ja futuristisia sävyjä. (Eilan kommentti.)

Vaikka McPhersonin näkyvyys Euroopassa on jäänyt vähäiseksi, aktiiviura USA:ssa on ollut keskeytyksetön. Omalla nimellä julkaistuja äänitteitä on kertynyt toistakymmentä (ks. www.CharlesMcPherson.com) ja rivimiehenä eri kokoonpanoissa tehtyjä moninkertainen määrä. Yhteistyölistalta löytyvät mm. Barry Harris, Art Farmer, Kenny Drew ja Toshiko Akiyoshi. Mies pulpahti maailmanlaajuiseen julkisuuteen soittaessaan ääniraidat Clint Eastwoodin elokuvaan *Bird*, koska pääosaa esittänyt Forest Whitaker ei ehtinyt opetella foninsoittoa. *Omasta kokemuksestani voin sanoa, että monilta siihen voi kulua kymmeniä vuosia ja lopulta matka Parkeriin tuntuu enemmänkin pitenevän kuin lyhenevän.* (Heikin kommentti.)

Useaan otteeseen Down Beatin parhaaksi trumpettistiksi valitsema Tom Harrell tuli esiin 1960-luvulla soittaessaan Stan Kentonin Big Bandissa. Skitsofreniastaan huolimatta hän on menestynyt sekä soittajana että säveltäjänä. Hänen julkaistussa albumiluettelossaan on 260 äänitettä. Matkan varrelle mahtuvat Woody Herman, George Russell ja Mel Lewis Orchestra, mutta solistin ura alkoi vasta pienempien kokoonpanojen myötä mm. Phil Woodsin, Bob Bergin, Joe Lovanon ja Charlie Hadenin kanssa. 1980-luvun lopulta alkaen hän on johtanut omalla nimellään esiintyvää kokoonpanoa. Nykyisin hänet tunnetaan myös erinomaisena sovittajana. Jazzin olemukseen voisi liittää toteamuksen "bebop was, is and can be the future". Niin vahvat, tiheet ja pitkät langat on Charlie Parker punonut tämän tyyliuunnan ympärille.

Joe Lovano ja Juilliard Jazz Orchestra

Eila Kaarresalo-Kasari ja Heikki Kasari

27.04.2012

Tunnen suurta kunnioitusta ja lukkarinrakkautta Juilliardia, tätä New Yorkin kuuluisaa musiikin opinahjoa kohtaan. Muistan ajan 1960-luvulta, jolloin menin käymään koulussa taskussani vapaalippuja Leif Segerstamille ja Jukka Tiensuulle, jotka opiskelivat talossa. Lippuja sain New Yorkin Kansainvälisestä Keskuksesta, mutta koska olin vannoutunut jazzin harrastaja, annoin klassillisen musiikin liput eteenpäin.

Oli kiehtovaa kävellä laitoksen pitkillä käytävillä ja kurkistaa pieniin huoneisiin, joissa eri maista lähtöisin olevat lahjakkuudet ahkeroivat innostuneina. Suhtauduin näihin puurtajiin suurella kunnioituksella. Juilliard oli paikka, johon klassillisen musiikin opiskelijat kaikkialta pyrkivät. Moni maailman tunnetuimmista virtuooseista on opiskellut siellä. Näin siis klassillisen musiikin puolella.

Jazz tuli mukaan kuvioihin verraten myöhään. Vasta v. 2001 perustettiin jazzosasto. Sen taiteellisena johtajana oli pitkään Victor Goines, mutta nyt on ohjaksissa Carl Allen. Kotimaisista muusikoistamme ainakin Jaska Lukkarinen pyrki ja pääsi sinne, vaikka päätyi sitten kuitenkin Manhattan School of Musiciin, sieltä löytyi se mieleisin opettaja. Kasperin Sarikoski valmistui Juilliardista Artist Diploma- osastolta pari vuotta sitten.

Olen seurannut vuosien varrella monen Juilliard Jazz-osastolta valmistuneen nuoren uraa ja havainnut selvää nousujohteisuutta; kun viime vuonna kuulin soittajaa jossain pienessä rähjäisessä salissa ilman pääsymaksua, nyt joudun pulittamaan tästä taiteilijasta selvää valuuttaa kaupungin maineikkaassa jazzklubissa.

Tänä vuonna seurasimme Heikin kanssa Juilliardin oppilaskonserttia laitoksen upouudessa Peter Jay Sharp-teatterissa. Juilliard Jazz Orchestran vieraana oli Joe Lovano.

Orkesteri oli täynnä nuoria kykyjä, todennäköisesti tunnetuin oli pianisti Kristopher Bowers.

JOE LOVANO
TAKAHUONEESSA

Voitettuaan Thelonius Monk-pianokilpailun hän pääsi esiintymään mm. NEA Jazz Masters-konserttiin, nuorten kykyjen kavaladiin, jossa kuulumme häntä ensimmäisen kerran. Trumpetisti Brandon Lee, joka on monista yhteyksistä tuttu, esiintyi nyt ohjelmassa tittelillä *Assistant conductor*.

Akustiikka ja näkyvyys esiintymislavalle olivat erinomaisia, tosin jyrkkä katsomorivien porrastus tuntui ensin pelottavalta. Jos vaikkapa ohjelmalehtinen putoaisi kädestä, se liihottelisi linnun lailla melkein permannolle asti. Kahden ensimmäisen biisin *Bird's Eye View* ja *His Dream* aikana big band haki vielä rytmistä balanssia, mutta kolmantena esitetty *Portrait of Jenny* keräsi valtavat aplodit. Lovanon tulkinta ylitti ammattimuusikoille helposti syntyvän rutiinitason ja sen yleisökin huomasi. Asiaa auttoi myös Kenny Wernerin

sovitus. (Alkuperäinen kvartettitalenne, jolla Werner pianistina, löytyy youtubesta.) Illan ohjelmisto koostui pääosin Lovanon omista sävellyksistä, ainoat poikkeukset olivat hieno *Portrait of Jenny*, jonka muuten myös Clifford Brown on levyttänyt sekä *Autum in New York*. Tämä konsertin nopearytminen ja svengaava puolisko oli meille diggareille suurta juhlaa.

Väliajan jälkeen bigbandin nuoret solistit päästettiin vauhtiin. Volyymi nousi malttamattomien soittajien torvissa, mutta se ei häirinnyt, sillä salin akustiikka imi sen hyvin. Bowersin ohella huomiota herätti kitaristi Graham Keir, jolla oli selvä lahjakkuus soolon rakentamiseen nollasta sataan. Näppärästi pärjäsivät myös naiset, altisti Jordan Pettay ja baritonisti Adison Evans. Rumpali oli fiksu eikä räiskinyt solisteja kuulumattomiin. Yhteissoitto soi sekunnillisen murto-osan täsmällisyydellä. Ylimääräisenä esitettiin *Body and Soul*.

Joe Lovano esiintyi Suomessa hiljattain McCoy Tynerin kera ja on käynyt täällä aikaisemminkin. Me törmäsimme häneen pari vuotta sitten New Yorkin Birdlandin takahuoneessa ja sitä ennen Espoon Louhisalin tyhjällä käytävällä pari minuuttia ennen tilaisuuden alkamista. Siispä mielimme heittämään muutaman sanan hänen kanssaan myös tämän konsertin yhteydessä.

Yritimme löytää tiemme viimeisen päälle suunnitellun talon backstagelle. Se osoittautuikin ongelmalliseksi. New Yorkissa pääsee yleensä perille seuraamalla pientä sukulaisten ja tuttavien joukkoa, joka on menossa onnittelemaan solistia. Nyt ihmiset poistuivat kiireesti, sali tyhjeni hetkessä ja jäimme neuvottomana seisomaan aulaan. Vetäisin hihasta ohi kiitävää paikannäyttäjää ja kyselin tietä takaovelle. Kerroimme, keitä olemme ja että haluamme tervehtiä Lovanoa. Nuorukainen juoksi etsimään manageria, joka mahdollisesti antaisi meille luvan. Vihdoin saimme ohjeen suunnata kulkumme kohti erästä käytävää. Juoksimme tyhjiä ja

sokkeloista reittiä kunnes tiemme katkesi raskaaseen rautaoveen, jossa luki jättikirjaimin: PÄÄSY ASIATTOMILTA KIELLETTY. OVEN AVAAMINEN AIHEUTTAA HÄLYTYKSEN!

Mikä nyt neuvoksi, häipyäkö vähin äänin vai yrittääkö pujahtaa ovesta? Heikillä kävi neron leimahdus ja hän koputti ovea varovaisesti. Hämmästyksellemme se lensi auki ja opiskelijapoika kurkisti ulos. "Etsimme Joe Lovanoa", saimme sanotuksi, "onko hän vielä paikalla?" " Tulkkaa sisään vaan ja etsikää hänet käsiinne", kuului vastaus. Pinkkaisimme näyttämön taakse ja saimme kuin saimmekin ulos marssivan miehen takin liepeestä kiinni. Lovanohan se oli, villaan käärittynä, joulupukin tamineissa, päästä jalkoihin kuin Etelänavalle varustautuneena. New Yorkissa sattui juuri tuolloin olemaan harvinaisen kylmä pakkaspäivä!

Nappasimme hänestä oivan kuvan. Poseeraus oli hallinnassa. Ikävä kyllä hän ehti riisua joulupukkiasunsa ennen kuvan ottoa. Tämä renessanssi-ihminen vaikuttaa aina hyväntuuliselta ja terveiset lähtivät suomalaisille. Hien valuessa hänen otsallaan erosimme ja seikkailimme itsemme monen mutkan ja takaportin kautta ulos rakennuksesta. Ymmärrämme nyt hyvin käsikirjoittajia ja ohjaajia, jotka tekevät jännittäviä elokuvia mahtirakennuksissa eksyneistä tai loukkuun jääneistä ihmisistä, jotka pelkäävät sitä kuulua oopperan kummitusta.

Amerikkalainen elämäntapa - kaikessa soi jazz

Eila Kaarresalo-Kasari ja Heikki Kasari

01.12.2012

Vaikka meiltä löytyy kansainvälisen mittapuun mukaan huippumuusikkoja, Suomessa jazz on valitettavasti edelleen marginaalimusiikkia. Sen sijaan amerikkalaiseen elämänmuotoon jazz kuuluu olennaisena osana. Se soi taustana kaikkialla, ei niinkään laulullisena kuten meidän kansanlaulumme vaan instrumentaalisenä ja tanssittavana. Kaupat, parturit, hissit, puhelinvastaajat, kaikki mahdolliset paikat soittavat jazzia ainakin sen softimmassa muodossa tai sitten lattarirytmien höystettynä. Jazz kaikuu maanalaisen asemilla ja kadunkulmissa, kirkoissa ja muistotilaisuuksissa. Varsinkin New Yorkissa liikkujan on vaikeaa välttää sitä, vaikka yrittäisi. Me emme yrittäneet!

Memorials

Muusikkojen muistotilaisuudet (memorials) eivät ole surullisia hiljentymishetkiä vainajan arkun ääressä, vaan jopa riehakkaitakin tapahtumia, joihin ihmiset kokoontuvat kunnioittamaan henkilön elämäntyötä sanoin ja sävelin. Vuosien varrelta on jäänyt erityisesti mieleen Gerry Mulliganin muistotilaisuus, jossa baritonistin seinänkokoiseksi projisoitu kuva hehkui kynttilänliekkien valossa ja taustalla soi baritonistin svengaava ilosanoma.

Tällä kertaa osuimme jazzkriitikko Paul Blairin tilaisuuteen St. Petersin kirkossa. Hän toimitti *Hot House*-lehteä, jota suomalaisetkin lukevat etsiessään sopivaa menomestaa kaupungissa. Tunnetuimmat osanottajat olivat mainiosti soittanut pianisti Bill Mays ja saksofonisti Scott Robinson, joka tekee duokeikkoja mm. Klaus Suonsaaren kanssa.

Puhujina oli omaisten lisäksi Howard Mandel, jazzjournalistien liiton presidentti. Cecilia Colemanin Big Band esiintyi, mukana nuori naisfonisti Sharel Cassity, *Down Beatin Rising Star*-listan numero yhdestoista.

Martin Luther King Holiday

USA:n kaupunkien pormestarit ovat julistaneet asukkailleen erilaisia jazzpäiviä ja huhtikuu on maassa virallinen jazzkuukausi. Myös alkuvuoden Martin Luther King-päivä antaa mustalle väestölle aiheen jazzjuhlintaan. Dizzyn klubissa Lincoln Centerissä on ollut vuosittainen koko perheen konsertti, muttei jostain syystä tänä vuonna. Sen sijaan yllä mainitsemamme saksofonisti Sharel kutsui meidät Christopher Streetille Greenwich Villageen jazzmessuun. Se pidettiin St. Johnin kirkossa (St. John's Evangelical Church), jossa myös suomalainen seurakunta kokoontuu, mutta nyt ei ollut kyse heidän jumalanpalveluksestaan.

Sharel Cassityn kvartettiin kuului laulaja Melanie Charles, jonka nimen olimme panneet visusti korvan taa New Schoolin oppilaskonsertissa. Hänen vahva negroidinen tulkintansa Billie Holidayn *God Bless the Child* -kappaleesta oli hieno. Rumpalina toimi Andrew Swift, jonka oman levyn julkistamiskeikka oli seuraavana päivänä Smallsin klubissa. Taustalla häärivät myös pianisti Peter Moffitt ja basisti Spencer Murphy.

Kirkko sijaitsee keskellä West Villagea, jossa kaikenlaiset ihmiset, myös pummit ja kodittomat hengailevat. Ms. Cassityn kvartetti veti mustat pummit ja kaikenlaiset laitapuolen kulkijat polkemaan jalkaa kanssamme. He päästivät estoitta ilmoille ilon ja riemun kiljahduksensa ja osoittivat aitoa vetoa sykkivään rytmiin. He aistivat ja imivät jazzia joka solullaan ja elivät sen mukana. Nämä olivat niitä jazzdiggareita, joiden elämäkokemukseen liittyy niin olennaisena osana jazz ja varsinkin kurjuuden blues ja jotka nyt saivat sielunruokaa sydämensä kyllyyteen asti. Ihanneyleisö kenelle tahansa soittajalle! Epätavallista kirkkokansaa? Ei sittenkään, sillä jazz on niin tiukasti USA:n kulttuurissa, että se on vetonaula ainakin suurkaupungeissa, eritoten mustilla alueilla. Jazzannos, jonka kirkko tarjoaa dollarin kolehdilla, maksaa klubeissa jopa 40\$.

Kulttuurivientä

Dizzyn lavalla pidetään vuosittain ilmainen näytöskonsertti, joka on osana USA:n liittovaltion tuottamaa *American Music Abroad*-kulttuurivientä. Usein sanotaan, että jazz on ainoa alkuperäinen amerikkalainen taidemuoto, saattaa olla muitakin, mutta joka tapauksessa jazzin arvostus on siellä aivan eri sfääreissä kuin meillä. Se on kulttuuria, jota halutaan viedä muualle. Sen puitteissa lähtee vuosittain joukko jazzmuusikkoja viemään hyväntahdon sanomaa maapallon syrjäkulmille. Näytöskonsertti toimii samalla kimmokkeena paikallisille lapsille ja nuorille. Jazzin saloja valotetaan Harlemin perheille, jotka saapuvat paikalle suurin joukoin vauvasta vaariin ja serkuista setiin. Nykyisin ei kehittyneissä maissa muuten sanansaattajia enää kaivata, ei edes Venäjällä, jossa Neuvostoliiton ollessa voimissaan kapitalistisilla jazzlähettiläillä oli ennätysyleisöt. Kehitysmaissa sen sijaan töitä riittää.

Nyt oli vuorossa Ari Roland Quartet. Basisti Ari on meille monivuotinen tuttu Smallsin klubilta, jonka vakiokalustoon hän on kuulunut iät ja ajat. Hän on Parker-fani, joka on mestari jousen käsittelyssä nopeissakin bebop-tempoissa. Hänestä tuli nyt esiin uusi ulottuvuus, sillä

hän osoittautui hyväksi showmieheksi, juuri sopivaksi kertomaan jazzista nuorille ja riittävän helppolukuinen sellaisille, jotka eivät ole edes kuulleet sanaa jazz. Hän päätti esityksensä mainitsemalla kiertueen kulkevan 32: teen maahan, joista moni lukeutuu ns. 'troubled countries' ryhmään.

Dizzy oli tupaten täynnä riehakasta väkeä, joka mutusteli omia eväitään. Normaalisti poiketen ilmaiskonserttien aikana saa syödä omia tuomisiaan, sillä tarjoilua ei ole lainkaan. Joskus jokin firma tarjoaa maistiaisista esim. tarjoamalla limsat ja pähkinät. *Summertime* näytti olevan kaikille tuttu sanoja myöten, joten Arin laulukehotus upposi kuulijoihin, jotka veisasivat kappaleen rohkeasti ja rytmikkäästi orkesterin mukana. Siinä missä suomalaisille ovat tuttuja tangot ja valssit, amerikkalainen osaa jazzstandardit ja Broadway-iskelmät (usein sama asia).

Bella Luna

Jazz kuuluu myös olennaisena osana ruokailuun. Ihmiset illastavat jazzin kera. Tällainen kortteliruokala on Bella Luna yläkaupungin Columbus Avenuellalla. Paikalla oli kolme kitaristia: ”King of 7-String Guitar” Bucky Pizzarelli, Jack Wilkins, joka opettaa New Schoolissa ja Manhattan School of Musicissa ja Howard Alden, joka on soittanut mm. Flip Phillisin ja Scott Hamiltonin kanssa.

Yllätys oli Lee Konitzin saapuminen illalliselle ja myös suostuminen mukaan pariin kappaleeseen. Mitään huippusooloja ei tämäntyyppisessä kokoonpanossa kuitenkaan syntynyt. Musiikki terästyi loppua kohden ja kitaristien revittämät tutut jamibiisit kuten *Just Friends* ja suomalaistenkin suosikki *All the Things You Are* saivat iäkkään yleisön innostumaan.

Kävimme hyvästelemässä Konitzin ja Pizzarellin, jotka tunsimme entuudestaan. Pizzarelli ojensi meille vasemman kätensä ja vasta silloin huomasimme sormenpään puuttuvan oikeasta. Tästä huolimatta ihmeen näppärästi kitaristi Pizzarelli pärjäsi, aivan kuten aikoinaan pari sormea menettänyt virkaveljensä Django Reinhardt. Heille kaikki kunnia!

Duke Ellington Seura v.2012

Duke Ellington Society on edelleen voimissaan ainakin jossain määrin. Jäsenten ikä lähentelee kolminumeroista tasalukua, mutta se ei Ellington-faneja kangista. Kaikki tieto idolista saavutaan imemään viimeistä pisaraa myöten kerran kuussa pidettäviin kokouksiin. Kun maestron aikalaiset, jotka ovat aikaisempina vuosina esiintyneet kokouksissa, ovat siirtyneet band leaderinsa seuraan, järjestö ei enää saa nimimuusikkoja paikalle soittamaan. Sen sijaan erilaiset teknokraatit ja historioitsijat ovat ottaneet heidän paikkansa. Emme voi olla toteamatta, että äänitysinsinöörien käsitys hyvästä jazzista ei aina mene yksiin jazzinharrastajan mieltymysten kanssa. Kaiken lisäksi nämä henkilöt juuttuvat usein kiistelemään nippelitiedoista, mikä parhaimmillaankin on ikävyyttävää. Vietimme yhden tällaisen illan seuran vieraana.

Richard Ehrenzeller kertoi ääninäyttein Ellingtonin trumpelistista nimeltä Bubber Miley, jolla hänen mukaansa oli suuri merkitys koko bändin musiikkilinjan kehittymiseen 1920-luvulla. Vaikka tämä veikko oli vain muutamia vuosia bändissä, häntä arvostettiin sekä mainiona solistina että myös sovittajana. Ehrenzeller mainitsi, ettei trumpelistin värviäminen ollut aivan

ongelmatonta: "They had to SHANGHAI him to the band". Muusikko saatettiin hankkia samoilla menetelmillä kuin merimiehiä purjelaivoille pitkille mannerten välisille reiteille eli juotettiin umpikänniin ja heitettiin laivaan. Väitetään, että juuri Miley toi bluesin Ellingtonin orkesteriin. Varhaisilla ääniteillä kuultava sordiinolla puhallettu growl oli Mileyn tavaramerkki. Valitettavasti hän sai potkut herttualta, kun ei tullut keikoille ajoissa tai ei lainkaan. Selitys on yksinkertainen, hän kuoli alkoholin ja tuberkuloosin uuvuttamana vain 29-vuotiaana.

Ehrenzeller soitti useita Victor-levymerkin ottoja vuosilta 1926 - 29, joilla esiintyivät mm. Bicks Beiderbecke (tr), Johnny Hodges (as), Otto Hardwick (ss) ja Louis Metcalf (tr). *Tiger Ragin* sointuihin tehty *Hot and Bothered* poikkesi selvästi kyseisen aikakauden äänitteistä, se nimittäin svengasi! Tähän oli osasyynä sousafonin korvaaminen oikealla kontrabassolla. Toinen svengipitoinen kappale oli Hoagy Carmichaelin säveltämä *Rocking Chair*, jolla soittivat mm. Bud Freeman(ts), Tommy Dorsey (tb) ja Gene Krupa. Vaikka kyse oli vanhoista levyistä, ääninäytteet olivat teknisesti korkealaatuisia digitaalisen korjauksen ansiosta.

SMOKE

Smoke pitää itseään vakiintuneena jazzklubina, mutta sillä on monia perifeerisen lähikapakan piirteitä. Eräs on ruoka. Se oli ala-arvoista, suolaista ja aivan liian mausteista (juomia kuluu enemmän). Emme muista saaneemme missään muualla eteemme kahvikupillista ketsuppia ja lautasellista mustaksi kärventyneitä kanansiipiä ja kovaan hintaan. Sama on tapahtunut siellä aikaisemminkin. Hinta-laatusuhde on Smoken ruokalistalla pahasti pielessä. Kaiken lisäksi samat muusikot, vaikkakin kelvolliset, soittavat paikassa vuodesta toiseen.

Mike LeDonnen luotsaama the Groover Quartet tuotti edellisenä vuonna sen verran nautintoa, että ahtauduimme taas kerran pienille puutuoleille vieriviereen kuin sardiinit purkissa. Sali oli taaskin liian pimeä ja arvattavasti myös pölyinen. Mutta musiikki kiinnosti! Intoa lisäsi illan vierailija tenoristi Eric Alexander. Kitarassa oli Peter Bernstein ja rummuissa Joe Farnsworth, jotka tiesimme taitaviksi muusikoiksi.

"Groove with shuffle beat" onnistuu hyvin silloin, kun myös solistit mukautuvat rytmiin soolojensa rakentamisessa. Tässä Mike LeDonne on oiva. Alexander sen sijaan soitti normaalia hard bop-mattoa ilman rytmisiä aksentteja, vaikka puhalsikin hyvin. Meno jäi kuitenkin jälkeen alkuperäisestä organ grinder-porukasta kuten Jack McDuff tai Jimmy Smith... liian valkoista, liian suunnitelmallista, liian rutinoitua? Silti svengiä, jota Suomessa ei kuule. Eikö meillä ole kenelläkään rohkeutta edes yrittää?

Juuri yllätyksellisyys puuttui ja menon kehittyminen sekä sooloissa että svengissä jäi illanmittaan vaisuksi. Tosin jonkinlaista piristymistä oli havaittavissa aivan setin loppua kohti, Mike LeDonne pääsi jopa väläyttämään huimaa tekniikkaansa. Eric Alexander taivutteli meidät jäämään vielä toisen setin ajaksi (kaikkiaan kolme illassa) sillä perusteella, että ensimmäinen setti on aina huonoin, tämänhän kaikki tietävät. Suostuimme, joten ilta kului Smokessa. Alexander ja Farnsworth lähettivät terveisiä Wade Mikkolalle, jonka levyllä jälkimmäinen soitti muutaman vuosi sitten.

Vandojam Iguanassa

Vandoren on tunnetuimpia saksofonin suokappaleiden ja lehtien valmistajia. *Muistan lapsena ihmetelleeni, mitä nuo salaperäiset kirjaimet tarkoittivat rasian kannessa, jonka joku veljeni bändikavereista oli hylännyt kammarimme pöydälle. Tästä heräsi oma mielenkiintoni saksofonia kohtaan, isäni ja kahden veljeni soittama haitari ei silloin kiinnostanut, eikä myöhemminkään.* (Heikin kommentti.)

Vandoren sponsoroi jameja eri puolella Yhdysvaltoja. Lehti-ilmoituksen perusteella löysimme Iguana-ravintolan kellariin, jossa edellinen musiikkitapahtuma oli vielä meneillään. Karaoke-laulajien Talent Show, epäviereinen ja epäyrtminen äänivyöry tulvi meitä kohti, onneksi korvatulpat olivat mukana. Paikka oli kuitenkin oikea, innokkaiden laulajien määrä vain oli yllättänyt järjestäjät, joten tilaisuus meni yli ajan.

Jazziin päästiin puoli tuntia myöhässä. Osa muusikoista näytti tutuilta, suurin osa ei. Odotimme jännittyneinä alkukuulutuksia. Kävi ilmi, että vierailevana solistina oli Art Blakeyn Jazz Messengereistä tunnetuksi tullut saksofonisti Javon Jackson. Viime vuosina hän on tosin työskennellyt funkin ja sitä sivuavan musiikin parissa, mutta on hiljattain palannut akustiseen jazziin. Keikkoja on ollut mm. Birdlandissa ja Iridiumissa. Hän on esiintynyt myös Tukholman- ja Haagin jazzfestivaaleilla.

Heti ensi tahdeista huomiomme kiinnittyi basistiin, komppi oli tukevaa, svengaavaa ja sooloissa ketteryyttä. Se sai joidenkin puhaltajien soiton kuulostamaan kangistuneelta. Ison viulun takaa paljastui Gerald L. Cannon, jonka Roy Hargrove kuulemma palkkasi heti kuultuaan tätä jameissa. Cannonin ura on pitkä, hän on soittanut mm. Dexter Gordonin, Cedar Waltonin, Eric Lewisin ja Eric Reedin kokoonpanoissa.

Yleensä jameista löytää vain yhden tai kaksi puhaltajaa, joilla soundi on hallussa. Nyt oli yllättävää, että kaikki fonit soivat erittäin hyvin ... ehkä he käyttivät Vandoren-tuotteita? Illan jami-isäntänä toimi altisti Mark Gross, rummuissa oli Chris Brown, sormioissa James Riddle ja bassossa jo mainitsemamme Mr. Cannon. Tämä peruskokoonpano selvisi hyvin nopeista tempoista, ohjelmistossa oli useita mm. Clifford Brownin biisejä. Henkeä löytyi kuitenkin eniten Javon Jacksonin esittämästä *You Don't Know What Love Is*, josta mieleen muistui Sonny Rollinsin vahva ja erikoinen tulkinta samasta klassikosta. Jameissa vieraili myös altisti T.K. Blue, joka ei liene sukua osittain Suomessa asuvalle Ray Bluelle? Paikalle osunut Russell Malone ei vaivautunut ottamaan kitaraansa esille. Harmi, sillä netistä löytyi - tosin vuosia myöhemmin - hänen aivan hurmaava, Emmet Cohenin trion kanssa tulkitsemansa kappale ”My Shining Hour”.

Loppuillan myöhäisinä tunteina esiintyi nuorten valkoisten saksofonistien kavalkadi. Silmät ummistamalla ei voinut olla täysin varma, milloin edellinen lopetti ja uusi aloitti, kaikki kun näyttivät kulkevan Eric Alexanderin viitoittamalla tiellä. Soitto oli teknisesti sujuvaa, mutta omaleimainen tulkinta puuttui.

Smokea lukuun ottamatta yllä mainitut tapahtumat olivat maksuttomia. Pienelläkin jazzbudjetilla voi matkailija pärjätä, jos tietää mihin suunnistaa. Monet uudet tähdet

pulpahtavat esille ilmaistapahtumissa tai vanhat konkarit suorittavat come backin. Jazz elää ja voi hyvin!

Jazzin elämäntyö-Oscarit jaettiin jälleen New Yorkissa

Eila Kaarresalo-Kasari ja Heikki Kasari

26.01.2013

Alan kerma kokoontui taas kerran vuotuisen Jazz Masters-palkintojen jakoon New Yorkin Time Warner-rakennukseen. Liittovaltion organisaatio National Endowment for the Arts (NEA) ja Jazz at Lincoln Center järjestävät juhlan yhdessä. Palkinnot myöntää NEA. Vaikka kunnian saavat muusikot julkistetaan jo lähes puoli vuotta etukäteen eikä nimilista ole enää uutinen, itse tapahtumalla on suuri merkitys aivan samaan tapaan kuin Oscar-gaalalla.

Nyt juhlittiin 30-vuotista taivalta, mutta epävarman taloudellisen tilanteen vuoksi NEA oli joutunut tinkimään kustannuksissa. Niinpä tilaisuus oli paljon pienimuotoisempi kuin viime vuonna. Konserttipaikkana ei ollut oopperasalin kokoinen Frederick P. Rose Hall vaan samassa kerroksessa sijaitseva Dizzy's Club. Koska klubiin mahtuivat vain kutsuvieraat ja esiintyjät, lehdistön edustajille oli järjestetty erillinen mahdollisuus tapahtuman seuraamiseen ja palkittavien tapaamiseen. Varsinaista juhlaa seurasimme pressihuoneen jättiruuduilta. Paikalliset diggarit joutuivat tyytymään nettilähetyksen katsomiseen kotonaan, sillä lippuja paikalle ei myyty. Palkintosummista ei sentään ollut tingitty; kukin Jazz Master sai edelleen 25 000 dollaria ja mahdollisuuden esiintyä NEA:n sponsoroimissa tilaisuuksissa eri puolella maata. Vuodesta 1982 alkaen palkinnon saajia on kertynyt peräti 128.

Tällä kertaa juhlittuja sankareita olivat Mose Allison, Lou Donaldson, Lorraine Gordon ja Eddie Palmieri.

Edellisten vuosien tapaan aluksi näytettiin videokavalkadi palkinnon saajista. Virallisten alkupuheenvuorojen jälkeen Lincoln Center Jazzin taiteellinen johtaja Wynton Marsalis kertoi kauniin sanoin jazzin asemasta yhteiskunnassa ja Jazz Masters palkintojen merkityksestä. Sitten vuoron sai pianisti Kenny Barron, joka esitteli illan säestystriionsa jäsenet basisti Ron Carterin ja rumpali Jimmy Cobbin. Hyvät valinnat! Ryhmä aloitti Dave Brubeckin sävellyksellä *In Your Own Sweet Way*. Soitto sekä näytti että kuulosti poikkeuksellisen helpolta, paljolti Barronin ja Carterin erinomaisen instrumentin hallinnan ja tyyliänsä ansiosta.

**GEORGE WEIN, LEE KONITZ,
JIMMY OWENS JA JOE
WILDER**

Virallisen puheen piti Joan Shigekawa, NEA:n vt. puheenjohtaja. Hänen jälkeensä päästiin varsinaiseen palkintoseremoniaan. Illan kulun kertasi lyhyesti NEA:n musiikkijohtaja Wayne Brown, jonka tapasimme alkuillasta. (Häntä kiinnosti tavata erityisesti ulkomaisen lehdistön edustajia.)

Promoottori George Wein esitteli ensimmäisen palkittavan pianistilaulaja-säveltäjä Mose Allisonin. Monet, myös mies itse, ihmettelivät tätä valintaa, mutta Wein painotti hänen merkitystään laaja-alaisena säveltäjänä, jonka musiikkia ovat muutkin kuin jazzmuusikot esittäneet ja levyttäneet vuosikymmenten varrella. *Allisonin omaperäinen, bluesvaikutteinen musiikki on ollut erityisen suosittua Englannissa ja muistan itse kuulleen häntä Lontoon Pizza Express-klubissa 1980-luvun lopulla. Tosin*

samana iltana esiintynyt tenoristi Scott Hamilton kuulosti paljon mielenkiintoisemmalta, seikka, joka kertoo paljon omasta musiikkimaustani. (Heikin kommentti.)

Vakiintuneen tavan mukaan palkittu esiintyi välittömästi kehujen jälkeen. Herra Allison säesti tyttärtään, joka lauloi isänsä kappaleen. Soitto sujuikin paljon paremmin kuin iäkkään Allisonin kankeahko puhe.

A.B. Spellman pääsi ääneen seuraavaksi. Hän luetteli aluksi viime vuonna joukostamme poistuneiden muusikoiden nimet: Brubeckin lisäksi mm. saksofonisti Von Freemanin, joka ehti saada tunnustuksensa viime vuonna, basisti-manageri John Levyn ja suomalaisten hyvin tunteman Ted Cursonin.

EILA JA SHEILA JORDAN

Randy Weston vaihtui pianistiksi ja esitti trion kera Brubeckin kunniaksi säveltämänsä *High Fly*. Vaikka esitys hipoi pituutensa vuoksi kyllästymisen rajaa, Weston sai luoduksi yhdessä Carterin ja Cobbin kanssa brubeckmaista menoa, jossa muusikkojen vuoropuhelu kuulosti varsin hienostuneelta.

A.B. Spellman jatkoi edelleen jakamalla nimeään kantavan Jazz Advocate-palkinnon. Sen sai Lorraine

Gordon, maailmankuulun Village Vanguard-klubin omistaja. Vaikka paikkaa ei perustettu nimenomaan jazzia varten, siitä kehkeytyi vähitellen pariskunta Max ja Lorraine Gordonin huomassa jazzyleisön suosikkiklubi. Thelonius Monk oli Vanguardin historiassa ensimmäinen yleisömagneetti. Hyvää akustiikkaa ja intiimiä klubitunnelmaa kiiteltiin ja monet merkittävät jazzäänitteet on tehty siellä, mm. Sonny Rollinsin läpimurtolevy vuodelta 1959. Myös John Coltrane teki Vanguardissa useita levytyksiä. Niinpä Spellmanin oli helppo perustella palkinnon myöntämistä Gordonin leskelle, 90-vuotiaalle Lorrainille. Tytär Deborah kävi vastaanottamassa palkinnon. Spellman kehui maailmassa olevan kaksi vahvaa ja vankkaa jazzbunkkeria: Jazz at Lincoln Center ja Village Vanguard!

Ikinuori Jimmy Heath (86-vuotias) ilmestyi solistiksi ja kertoi puhaltavansa kappaleen, jonka nimeä ei tarvitse mainita. Monen nuoremman fonistin kateelliseksi saanut sävelkudos kietoutui

kappaleen *Sweet Lorraine* ympärille. Jatkoa hyvälle menolle tarjosi 84-vuotias Sheila Jordan, jonka sävellyksen *Sheila's Blues* valloittava sanoitus näytti syntyvän laulun edetessä.... "still chasing Charlie Parker"...

McCoy Tyner esitteli kymmenessä sekunnissa seuraavan palkittavan Eddie Palmierin. Palmieri puolestaan käytti paljon enemmän aikaa esikuvansa Tynerin kehumiseen. Kuten muutkin esiintyjät, Palmieri osoittautui hyväksi sanailijaksi. Tarinoita riitti uran alkua ajoilta, jolloin hänen latinobandinsa eli pennosilla; viikkopalkka isossa Palladium-salissa oli vain 72 dollaria ja sillä palkkiolla soitettiin kokonaista 16 settiä. Orkesteri toimi suuren innostuksen vallassa, vaikka sai kiitoksena usein vain lämmintä kättä.

Palmieri soitti pianolla sävellyksensä, jossa oli monia melodisia yllätyksiä ja rytmikkaa muutamien ikävyyttävien rubato-osuuksien välissä. Hän tehosti sanomaansa inisevällä ääntelyllään. Harmi, ettei hänen bigbandiään ollut tällä kertaa mukana. Meno olisi siinä tapauksessa ollut tosi räiskyvää.

Myös Jimmy Cobb osoittautui hyväksi tarinaniskijäksi. Hän esitteli päivän viimeisen sankarin Lou Donaldsonin. Silti Cobb kalpeni Donaldsonin päästyä ääneen. Tämä pieni ja pyöreä mies kertoi nimittäin korkealla ja diskanttisella äänellään poskettoman meheviä juttuja uransa varrelta mm. ihmetellen, miksei hän saanut Jazz Masters-palkintoa jo 1960-luvulla! Miksi piti odottaa 86- vuotiaaksi? Hän raotti verhoa pitkään ikäänsä paljastaen salaisuuden. Sen perustana oli kolme seikkaa: Cialis, Levitra ja Viagra. Erikseen nautittuina ne eivät kuulemma vaikuttaneet mitään, mutta yhdessä otettuina johtivat parin viikon jatkuvalla käytöllä sairaalareissuun! Tämä juttu sai koko salin räjähtämään nauruun.

Donaldson soitti Jazz Masters Trion kera sävellyksensä *Blues Walk*. Hänen mukaansa kyseinen raita oli ollut Afganistanissa listan kärjessä jo v.1959. (Clifford Brown on tehnyt samannimisen, tunnetumman sävellyksen.) Hyvin toteutettua musiikkia, mutta jotain jäi uupumaan. Donaldsonin monilta levyiltä tuttu groovaava Jimmy Smithin urkutrio olisi sopinut taustaksi paremmin.

Juhlallisuudet päättyivät Paquito D'Riveran ja Dave Liebmanin solistiosuuksiin kappaleessa *All Blues*, jossa vauhti oli jo kerrassaan mainio. Kenny Barronkin riemastui panemaan parastaan.

EILA JA JIMMY HEATH

Pressille etukäteen järjestetty kuvaus- ja haastattelutilaisuus oli hyvä idea. Paikalla oli useita Jazz Masters-palkinnon aiemmin saaneita, ryhmäkuvaan heitä saatiin lähes kolmekymmentä.

Jimmy Heath lähetti terveisiä Heikki Sarmannolle ja muisteli UMO:n keikkaansa Esko Linnavallin aikana. Myös Sheila Jordanin kanssa vietimme pitkän keskustelutuokion. (Ihastuin hänen raisuun scat-lauluunsa New Yorkissa jo 1960-luvulla. Eilan kommentti) Randy Weston ajattelee aina Suomea lämmöllä. Juttelimme myös George Weinin ja Branford Marsalisin kanssa konserttien järjestämisestä, jolloin

kerroimme Pomodor-jazzklubin perustamisesta Helsinkiin. Wein kysyi heti, miten siinä kävi, johon vastasimme: "Kuten valitettavasti usein tapahtuu - köpelösti. Rahat loppuivat ja ravintola lopetti jazztoiminnan muutaman vuoden kuluttua." George Weinille niin ei ole käynyt,

promoottorin työ on ollut varsin hedelmällistä, tosin hän ei ole koskaan kokeillut jazzin esittämistä Suomessa!

Tähän kohtaan sopii mielte kotimaisesta jazzistamme. Se ansaitsisi ehdottomasti enemmän tukea. Muusikkomme ovat kansanvälisesti katsoen erittäin taitavia. Tuki pitäisi myös nostaa samalle tasolle klassisen musiikin kanssa.

Yhdysvalloissa valtiovalta on tunnustanut jazzin yhdenvertaiseksi taidemuodoksi muiden taidemuotojen ohella. Lisäksi he ovat ymmärtäneet, että ideologia, joka jazziin liitetään eli demokratia ja tasa-arvo, sallivuus yleensäkin, yhdessä toimiminen ja rasismien vastaisuus, on hyvä ohjenuora myös yhteiskunnallisessa toiminnassa. Jazz on siis kaikenlaisen nurkkakuntaisuuden vastakohta ja vapauden symboli. Totta!

Jäähyväiset basisti Dwayne Burnolle

Eila Kaarresalo-Kasari ja Heikki Kasari

19.03.2014

Jazzkansa saapui sankoin joukoin kunnioittamaan parhaassa iässä menehtyneen basisti Dwayne Burnon muistoa St. Petersin kirkkoon Keski-Manhattanille. Burno kuoli vain 43-vuotiaana pitkäaikaiseen sairauteen. Hyvä basisti oli nuoruudestaan huolimatta esiintynyt lähes kaikkien kaupungin muusikoiden kanssa. Kollegat ja ystävät täyttivät nyt kirkon viimeistä sijaa myöten.

Onneksi tuttavamme oli varannut meille paikat, muuten emme olisi mahtuneet sisään. Kirkossa näytti olevan monia tuttuja kasvoja. Ohjelmalehtisestä huomasimme, että tilaisuuteen esiintyjiksi ilmoittautuneiden lista oli pitkä ja laadukas: Eric Reed, Carl Allen, Jeremy Pelt, Peter Bernstein, Joe Farnsworth, Ron Blake, Gerard Cannon, Ingrid Jensen sekä Stricklandin kaksoisveljekset Marcus ja E.J.

Kuka sitten oikein oli Dwayne Burno? Meille nimi ei sanonut mitään. Kesti hetken ennen kuin tajusimme, että kyseessä oli paikallisen jazzmaailman suurtahtuma. Tietoa tihkui eri suunnilta, mutta vasta kotona netin tutkiminen valaisi asiaa.

Burno syntyi Philadelphiassa v. 1970. Basson soiton hän aloitti 16-vuotiaana ja paria vuotta myöhemmin opinnot alkoivat Berkleyssä. Muutettuaan New Yorkiin v. 1990 hän pääsi soittamaan monien tunnettujen muusikkojen kanssa kuten Freddie Hubbardin, Herbie Hancockin, Benny Golsonin, Joe Hendersonin, Roy Haynesin, Dr. Johnin, Roy Hargroven, Chucho Valdesin ja David Murrayn kanssa. Hän on mukana yli 50 äänitteellä ja johti myös omaa kvintettiään, joka esiintyi usein Villagen pikkuruisessa Smallsissa.

Ja sitten takaisin kirkkoon. Lähes kaikki tilaisuudessa esitetyt biisit olivat Burnon omia sävellyksiä. Tullessamme sisälle oli juuri vuorossa *Juanita*, jonka tulkitsivat Ingrid Jensen (tr), Orrin Evans (p), Luques Curtis (b) ja Vincent Ector (dr). Kuten aina ennenkin Ingridin trumpettisooloja oli ilo kuunnella, jokainen lisächorus laajensi jo edellä soitettua tulkintaa ja hänen saamansa aplodit olivat valtavat. Kaiken kukkuraksi bändi svengasi esimerkillisesti.

Seuraavana pääsi vuoroon trumpettisti Jeremy Pelt tulkitsemaan Burnon biisiä *Background*. Tässä balladissa instrumentalistin erinomainen äänenmuodostus ja nyanssitaju pääsivät oikeuksiinsa. Jos tilaisuus tarjoutuu, kannattaa häntä ehdottomasti mennä kuuntelemaan. Pelkästä tekniikalla briljeerauksesta nimittäin ei ole kyse vaan hienosta tulkitsijasta. Nyt häntä säestivät vain piano ja rummut. Basso oli jätetty tarkoituksella pois. Tämän ajateltiin kuvastavan sitä, miltä Burnon poismeno tuntuu soittokavereista.

David Weiss Sextet esitti trumpettisti-kapellimestarin oman sävellyksen *When the Words Fail*. Kokoonpanossa soittivat Stricklandin pojat tenoristi Marcus ja rumpali E.J., pianisti Danny Grissett, altisti Myron Walden ja basisti Stan Conly. (Muuten Stricklandin kaksoiset ovat paitsi hyviä soittajia myös valloittavia seuraveikkoja, jotka kutsuivat meidät kerran synttäreilleenkin. Marcus kävi myös Helsingin G Livelabissa soittamassa muutama vuosi sitten.)

Tuli Dwayne Burnon oman bändin vuoro: Walden, Peter Bernstein (g), Monte Croft (vibes), Jonny King (p), Richie Goods (b) ja Joe Farnsworth (dr) soittivat leaderinsa biisin *Birthbad*. Walden kertoi osuvan tarinan, jossa Burnolla oli keskeinen rooli. Äänityskeikalla ollessaan Walden kuuli studion perältä oman soolonsa aikana huudon ”that’s it”. Hän ajatteli, että jonkun mielestä soolo oli päässyt jazzin ytimeen ja päätti jatkaa sooloaan, mutta lähes heti kuului uusi kommentti ”get out”. Huutaja, bandleader Burno tarkoitti, että solistin oli nyt lopetettava, sillä sekava soolo alkoi lähennellä free jazzia. Vasta nyt Walden tajusi mistä oli kysymys ja lopetti soiton. Myöhemmin hän kiitti Burnoa neuvosta, joka oli kuin olikin osunut naulan kantaan, sillä hänen runsauden vuolas ja nopea tekniikkansa ei aina ollut kovin tyylikäs ratkaisu.

Ylimääräisinä esiintyi altisti Sharel Cassity trioineen ja aivan tilaisuuden lopussa Horace Silverin biisin *Song for my Father* tulkitivat mm. Harold Mabern (p), Jon Webber (b) sekä Burnon trumpettistiveli Jeff Bundy. Päivä oli venynyt illaksi ja päättyi maukkaaseen ateriaan, jonka aikana meillä oli tilaisuus tervehtiä tuttuja kuten Eric Alexanderia, joka kaipasi meitä yläkaupungin Smoke-klubille. Vastasimme, että tulemme heti kun kokki on vaihtunut ja kohtuuttomista musiikkimaksuista on luovuttu.

American Jazz Foundationin sponsoroimaa ruokaa riitti jokaiselle ja keskustelut päivällispöydän ääressä jatkuivat pitkälle iltaan. Kaikista niistä monista muistotilaisuuksista, joihin olemme vuosien varrella osallistuneet, tämä meille tuntematon Dwayne Burno oli suurin yllätys kollegoiden osanoton ja väenpaljouden suhteen. Suoraan verrattavissa mestari Gerry Mulliganin vastaavaan tilaisuuteen 1990-luvulla.

Mietimme miksi juuri Mr. Burno sai ihmiset liikkeelle. Ainakin eräs syy oli hänen ehdoton rakkautensa jazziin, joka veti hänet soittolavoille jopa oman terveytensä uhalla. Hänen vaimonsa kertoi miehellään olleen usein niin kiire dialyysihoidosta esiintymislavalle, että pääsi katkaisemaan tämän sairaalarannekkeen vasta hetkeä ennen lavalle astumista. Vielä joulupäivänä Dwayne Burno keikkaili Smallsissa. Hän menehtyi kolme päivää myöhemmin. God bless his soul.

Tim Hagans ja Jukkis Uotila Dizzyn klubilla

Eila Kaarresalo-Kasari ja Heikki Kasari

29.04.2014

Harvinaista herkkua, suomalaista jazzia, oli tarjolla New Yorkissa tänä talvena. Mikko Innanen soitti useissa klubeissa. Tamperelaiset Black Motor ja Rakka debytoivat kaupungissa. Erityisen iloisia olimme, kun havaitsimme Jukkis Uotilan nimen Dizzyn listoilla Lincoln Centerin arvostetussa klubissa.

RAVI COLTRANE

Valittavasti emme ehtineet Innasen ja tamperelaisbändien keikoille, mutta pääsimme Dizzyyn nauttimaan Uotilan ja kumppanien soitosta Tim Hagansin kera. Kuten olemme usein maininneet, klubin ikkunoista on upea näköala Keskuspuistoon ja ruokakin on maukasta verrattuna jazzpaikkojen tarjontaan yleensä. Olimme erityisen mielissämme kuultuamme myös Ravi Coltranen soittavan bändissä. Muut jäsenet trumpetti Hagansin ja rumpali Jukkiksen lisäksi olivat kitaristi David Stryker ja basisti Jay Anderson. Oli pakko pysähtyä miettimään hetkeksi, mikä kyseisiä herroja yhdisti, miksi juuri tämä kokoonpano? Jälleen kerran älykännyn nettihaku löysi vastauksen. Ravi Coltranea lukuun ottamatta kaikki olivat pedagogeja.

Kun odotimme jonossa sisäänpääsyä ennen toisen setin alkua alkoi vaivata epäily, että kyse oli vain duokeikasta. Trumpetti ja rummut kuuluivat hyvin, mutta muut soittimet eivät lainkaan. Ensimmäisen setin kuunnellut ja ohitsemme pujahtanut Klaus Suonsaari kuitenkin vakuutti, että kvintetistä oli kyse. Hän oli ollut ihailemassa Jukkiksen soittoa, sillä ei ole aivan jokapäiväistä, että suomalainen muusikko esiintyy kansainvälisten huippujen kera.

Kun loppukin väki purkautui ulos salista, erotimme puheensorinassa suomenkielisiä sanoja eli muitakin maamiehiämme oli ollut yleisön joukossa. Tapahtuma näytti kiinnostavan, sillä molemmat setit olivat lähes loppuunmyyty.

Illan ohjelmisto koostui pääosin Tim Hagansin omista sävellyksistä. Ensimmäisenä kuultiin kuitenkin standardi *I Hear a Rhapsody*. Jo tämän ensimmäisen biisin aikana solistien yhtenäinen soittotyylillä yllätti. Erityisesti Ravi Coltrane oli kyennyt mukautumaan Hagansin menoon. Alussa myös volyyymi oli hallinnassa. Kaikki kuuluivat.

Space Dozen oli seuraavaksi vuorossa. Hagans kuulutti, että tämä blues soitettaisiin kaikissa kahdessatoista sävellajissa. Useinhan sävellaji on määrätty etukäteen kuten Blues in Bb tai C Jam Blues. Klassisen konserttimusiikin puolella säveltäjä voi olla hyvin tarkka sävellajista eli sävellystä ei saa soittaa missään muussa kuin alkuperäisessä esim. Bachin *Tocatta ja Fuuga D-mollissa*. Oli kuitenkin vaikea todeta, käytiinkö Hagansin lupauksesta huolimatta kaikki sävellajit läpi. Jazzsoolot kun muodostuvat usein intervalliasteikoista, jotka eivät välttämättä kuulu mihinkään sävellajiin. Tällaisia nykyjazzin suosimia ratkaisuja ovat kokosävelasteikko, dimiasteikko, kvarttiasteikko ja pentatoninen asteikko.

Ravilla oli hyvä soolo. Mutta komppi ei osannut toimia aivan oikeaan tahtiin. Basson kuuluvuuden ollessa heikko ei oikeaa balanssia lujaa soittavan rumpalin kanssa löytynyt. Svengin puutteeseen vaikutti osaltaan myös komppimuusikkojen toisistaan poikkeava rytmikäsiyys. Kitaristin sooloavaukset olivat harkittuja ja varmaankin jo aiemmin hyväksi havaittuja, mutta illan mittaan ideat kuitenkin näyttivät lopahtavan. Hagansin tyyli oli entuudestaan tuttu, trumpetesta löytyivät korkeaääniset juoksutukset kuten ennenkin ja dynamiikka oli tallella.

Hagans kertoi pitkän tarinan Cassavetesin elokuvasta *Minnie and Moskowitz*. Sillä ei kuitenkaan näyttäneen olevan juuri mitään tekemistä hänen sävellyksensä *Seymour Moskowitzin* kanssa, joka oli tehty alkuaan Saksan NDR Big Bandille. Beat-komppi sai aikaan paljon ääntä, ehkä tarkoituksena oli saada aikaan big bändin volyyymi vain muutamalla soittajalla. Ravi Coltrane pärjäsi tässäkin solistina, vaikka aika ajoin fonin pehmeät äänet kuuluivat vain etupöytään.

Seuraavaksi esitettiin *Got outside*. Tässä oli kyseessä Hagansin ruotsalaiselle tanssiryhmälle säveltämä sweet eli jonkinmoinen romanttinen rakkauskirje. Sävellys olisi pitänyt kokea tanssiryhmän kera, sillä tällaisenaan se kuulosti paljolti erilaisilta ääniefekteiltä, suuri ero kun vertaa esimerkiksi Benny Golsonin haikeantunteellisiin sävellyksiin.

Viimeisenä oli vuorossa *That's What Happens When You Leave the Door Open*. Jos aiemmat kappaleet soitettiin melko lujaa, tässä kovaa volyyymia riitti alusta loppuun saakka. Ei ollut siis ihme, että kuulumme sen edellisen setin viimeisenä klubin aulaan, vaikkei - toisin kuin biisin nimessä sanottiin - ovi ollut edes auki.

Keikan jälkeen kävimme tervehtimässä muusikkoja vain pikaisesti, sillä heillä oli kiire päästä pois illan kolmannen setin Jimmy Cobbin 80-vuotissynttäreiden alta.

Jukkis Uotila kuuluu kansanvälisesti tunnetuimpiin muusikkoihimme ja on aina ilo kuulla häntä lavalla joko rumpalina tai myös mainiona pianistina. Monet amerikkalaiset muusikot mainitsevat hänet, kun kerromme olevamme Suomesta. Miellyttävä ja hyväkäyttöinen professori Jukkis onkin hyvä käyntikortti suomalaiselle jazzille.

Jazzmuusikkojen taloudellinen asema New Yorkissa ja Suomessa

Eila Kaarresalo-Kasari ja Heikki Kasari

29.05.2014

JASON MORAN JA GARY GIDDINS

New Yorkin kaupunginyliopiston Graduate Centerissä järjestettiin seminaari otsikolla *Jazz and New York: A Fragile Economy* eli pärjääkö muusikko huonossa taloudellisessa suhdanteessa jazzia soittamalla. Keskustelijoina olivat Village Voicen pitkäaikainen jazzkriitikko (yli 10 alan kirjaa) Gary Giddins, Suomessakin hiljattain käynyt ja Kennedy Centerin taiteelliseksi neuvonantajaksi valittu pianisti Jason Moran, Motema levy-yhtiön perustanut Jana Herzen ja Mary Schmidt Cambell, New York Universityn taideohjelman dekaani.

Teemaksi oli valittu New Yorkin huonontuvan talouden vaikutus kulttuuriin, erityisesti jazziin. Noin 200 hengen auditorio täyttyi paikallisista keski-ään jo sivuuttaneista jazzin ammattilaisista ja harrastajista.

Aluksi muisteltiin menneitä hyviä aikoja. New Yorkin vuokrataso 1960-luvulla oli kohtuullinen, jopa halpa tietyillä alueilla. Niinpä muusikoiden oli helppo vuokrata konserttitiloikseen, studioikseen ja kodeikseen tyhjiä pienteollisuushalleja eli lofteja. Tästä tilanteesta oli silloin soittajille hyötyä, vaikka talous ei ollutkaan paras mahdollinen.

Entä nyt? Osanottajat miettivät, olisiko loft-jazzille mitään taloudellisia edellytyksiä nykyisessä tilanteessa. Asiaa ei tarvinnut kauaa pohtia, kun huomattiin, että monet muusikot ja myös klubit ovat äänestäneet jaloillaan ja muuttaneet pois kalliilta Manhattanilta. Brooklynissä toimii nykyisin monia klubeja, kenties entisissä pienteollisuushalleissa.

Koska asumiskustannukset nykyisin ovat suuret, keskusteltiin mahdollisista tukimuodoista. Kun otetaan huomioon se valtava määrä muusikoita, jotka sitä tarvitsisivat, arveltiin sen tulevan liian kalliiksi ja olevan mahdoton ajatus. Asiaa pitäisi kuitenkin selvittää.

JAZZ AND NEW YORK
PANELISTIT

Ehkä New Yorkin uudella pormestarilla Bill de Blasiolla olisi edeltäjiään suopeampi suhtautuminen asiaan?

Jason Moran puolestaan väitti, että vaikka New York olisi kuinka kallis tahansa, siellä on pakko asua, sillä mikään muu paikka ei vedä sille vertoja. Harrasti mitä tahansa taidetta, New Yorkissa on asuttava, maksoi mitä maksoi! Kaupungin monikulttuurinen ympäristö toimii energia- ja virikemyllynä,

jollaista ei löydy muualta. Vaikka taloudellisen toimeentulon takia joutuu keikkailemaan maaseutukaupungeissa, New Yorkiin paluu on aina helpotus.

Monet valittivat kohtuuttomia klubimaksuja, sillä niiden hinnoittelu on tehty nyt japanilaisten ja saksalaisten turistien lompakon mukaan. Siispä ehdotettiin, että kaupungin tulisi järjestää enemmän kohtuuhintaisia tai ilmaisia jazztapahtumia nimenomaan paikallisia asukkaita varten.

Schmidt Cambell otti esille sen positiivisen tosiasian, että jazzin instituutionaalinen asema eli asema yhteiskunnassa on kuitenkin vahvistunut. Jazz on saanut arvostusta erityisesti Jazz at Lincoln Center-keskuksen (JALC.org) perustamisen myötä. Se on parantanut jazzin näkyvyyttä ja lisännyt suosiota nuorten keskuudessa.

Moteman Jana Herzenin puheenvuorot yhtiönsä toiminnasta olivat paikoin mainosväritteisiä. Hänen mukaansa levy-yhtiö pyrkii tukemaan uusia kehityskykyisiä artisteja (developing artists) silläkin uhalla, että heidän albumejaan myydään vähän, harvoin enempää kuin 300 kpl vuodessa. Tähän Moran heitti väliin, että levy-yhtiöiden taiteilijoihin kohdistama politiikka on hyvin epäoikeudenmukaista, sillä hän ei, levy-yhtiöstä riippumatta, muista saaneensa koskaan tuloa tekemistään äänitteistä. Toimeentulo pitää ansaita muualta. Tämä kirjoitti hymyilyä yleisössä.

Lopuksi käsiteltiin kuuluisan vanhan Roseland Ballroomin kohtaloa. Siellä soittivat aikoinaan lähes kaikki tunnetut bigbandit niin Count Basie kuin Duke Ellingtonkin. Mekin ehdimme nauttia siellä Count Basie-illasta 1970-luvulla. Rakennus puretaan ja tilalle tulee 59-kerroksinen asuintalo. Samoin on käynyt monille muillekin jazz- ja musiikki-kiinteistöille. Nyt kuitenkin pormestari Bill de Blasio on herättänyt toivoa paremmasta, sillä suunnitteilla on pormestarin musiikkitoimiston perustaminen (Mayor's Office of Music). Kaupungin kiinteistöpolitiikalla nimittäin voidaan vaikuttaa esiintymispaikkojen säilymiseen ja uusien saantiin. Tämän panostuksen arvellaan helpottavan myös jazzmuusikoiden toimeentuloa.

Justice for Jazz Artists

Oikeutta eläkkeisiin!

Suurten ikäluokkien eläköityminen USA:ssa aivan kuten Suomessakin näkyy myös jazzin saralla. 312-miljoonaiseen väestöön mahtuu valtava määrä muusikoita. Ajankohtaiseksi kysymykseksi onkin noussut taistelu eläke-etujen puolesta. Rikkana rokassa on se, etteivät edes New Yorkin suurimmat ja tunnetuimmat jazzklubit ole maksaneet muusikkojen sosiaaliturvamaksuja. Vaikka asia koskee vain ko. klubeissa esiintyneitä, se on saanut paljon kritiikkiä, koska nimenomaan näiden kalliiden turistiklubien pitäisi toimia alan esimerkkinä sen sijaan, että ovat kahmineet rahaa vain omiin taskuihinsa.

Muusikkojen palkkaus ja työehdot näyttävät siis olleen kautta aikojen enemmän tai vähemmän hunningolla. Nyt New Yorkin muusikkojenliitto Local 802, on päättänyt tehdä asialle jotakin. Se on ruvennut kampanjoimaan otsikolla *Justice for Jazz Artists* eli *Oikeutta jazztaiteilijoille*. Mitta on täyttynyt ja kaikenlaiselle vilunkipelille pitää panna piste. Local 802:n internet-sivuille on saatu tuhansia allekirjoituksia asiaa ajamaan ja Facebookissa on jo ylitetty reilusti 50 000 raja. Apuun ovat tulleet myös tärkeimmät alan lehdet ja radioasemat ottamalla kantaa eläkkeiden puolesta.

Birdlandille, Blue Notelle, Dizzy's Club Coca Colalle, Iridiumille, Jazz Standardille ja Village Vanguardille on nyt lähetetty lopullinen vaatimus eläkemaksujen tilittämisestä välittömästi. Tällainen voimakas asioihin puuttuminen ja yleensäkin eläke-etujen ajaminen varmasti nostaa myös liiton jäsenmäärää, joka on vuosien saatossa hvennut.

Oikeutta jazztaiteilijoille- joukko on marssinut näyttävästi ja järjestänyt paneelikeskusteluja jo parin vuoden ajan. Vuosi sitten seurasimme tilaisuutta, jossa olivat mukana basisti Bob Cranshaw, pianisti Bertha Hope, saksofonisti ja säveltäjä Arun Luthra ja Vanguard Jazz Orchestran pasunisti John Mosca. Muusikkojen lisäksi paneelissa olivat Local 802:n tallenneasioista vastaava johtaja John O'Connor, tohtori ja kirjailija Lewis Porter ja Ron Scott, joka toimii jazzkolumnistina New York Amsterdam News-lehdessä. Porter heilutti puheenjohtajan nuijaa ja moderaattorina toimi liiton Todd Bryant Weeks.

Keskustelu aaltoili asiasta toiseen. Bertha Hope huomautti, että viimeaikoina on ajettu vain harvojen muusikkojen etuja eli tähtien, jotka kiertävät vuodesta toiseen esiintymässä turistiklubeissa. Useimmat muusikot soittavat kuitenkin pikkupaikoissa kaupungin laidoilla ja monesti palkkana on vain armollinen kolehti. Arun Luthra puolestaan kertoi olevansa tyytyväinen liiton jäsen, koska hän on sen kautta hankkinut itselleen sekä terveysvakuutuksen että eläkesuunnitelman. Monilla ei ole ilmeisesti käsitystä liiton tarjoamista eduista, eivätkä he ole siksi olleet kiinnostuneita liittymään siihen. *Vaikka kysyin asiaa erikseen liiton edustajilta, jäi epäselväksi, saisinko itse eläkekertymää toimittuani muusikkona ja liiton jäsenenä New Yorkissa 1970-luvulla. Epäilen.* (Heikin kommentti.)

Paneelikeskustelu sujui kohtalaisesti, mutta moni asia jäi uupumaan. Kaiken lisäksi yleisön osallistuminen oli vaikeaa, vaikka mukana olleet Jimmy Heath ja Jimmy Owens yrittivät parhaansa keskustelun ylläpitämiseksi. Tilaisuuden päätteeksi esiintyi Lou Donaldsonin kvartetti solistinaan laulaja Keisha St. Joan.

KEISHA ST. JOAN JA LOU DONALDSON

Vielä 87-vuotiaanakin Donaldsonin soitto sujui mallikkaasti. Illan päätti kaikkien tuntema *Cherokee* erittäin kiivaassa tempossa. Kun urkuri Akiko Tsuruga soitti sooloa, huilaili Donaldson katse taivaaseen suunnattuna kuin auvoisessa transsissa ikään, mutta kun hänen vuoronsa tuli, löysi saksofoni salamana huulille ja kipakka sävel täytti ilman. Kaveri on valloittava, luontainen humoristi, koominen jo pieneltä pyöreältä olemukseltaan ja hauska ronskeilla jutuillaan.

Keisha St. Joan on toiminut vuosia muusikkojen oikeuksien puolestapuhujana. Siksi oli ilo saada häneltä tietoa hiljattain, että eläkeasiat ollaan vihdoinkin saamassa kuntoon, sillä New Yorkin kaupunginvaltuusto sekä puhemies Mark Viverito ja pormestari Bill de Blasio ovat liittyneet taitelijoiden tukijoiksi ja etsivät ratkaisua asiaan. Toivottavasti se löytyy pian.

Jazzmuusikkojen olosuhteissa parantamisen varaa myös Suomessa

Jazzmuusikkojen palkka- ja eläkeasioista ei meillä ole pidetty pahempaa mekkalaa ainakaan lehtien palstoilla. Pullat lienevät suhteellisen hyvin uunissa. Työnantajat ilmeisesti huolehtivat sosiaaliturvamaksuista varsin tunnollisesti, sillä pienessä maassa kiinni jäämisen riski on suuri. Myös pimeät keikat ovat jäämässä historiaan. Jazzmuusikkojen ongelmaksi muodostuukin

palkkioiden yleinen pienuus, joten rahaa on revittävä myös sävellys- ja opetustyöstä. Nykyisen korkean taiteellisen tason ja koulutuksen huomioon ottaen palkkioiden tulisi olla huomattavasti korkeampia.

Suomen Jazzliiton Maati Rehor vahvisti taannoin asioiden olevan mallillaan. On hyvä, että maamme tiukka verolainsäädäntö suojaa työntekijöitä. Työntantajalla on ilmoitusvelvollisuus maksetuista palkoista ja palkkioista mukaan lukien sosiaaliturvamaksut. Jazzliitto esimerkiksi maksaa aina keikkapalkkiot työnantajamaksuineen.

Vaikka palkka- ja eläkeasiat meillä ovatkin paremmalla tolalla kuin USA:ssa, jazzin asema suomalaisessa kulttuurikentässä on edelleen aliarvostettu. Ottolapsi jazz on koko elinaikansa taistellut olemassaolostaan. Jazzopetuksen aloittaminen maassamme nosti arvostusta, mutta verrattuna klassiseen tai oopperamusiikkiin, jazz on edelleen alistetussa asemassa. Vaikuttaa siltä, että jazzmuusikkoja arvostetaan vasta sitten, kun he, hassua kyllä, osoittavat kyntensä klassisen musiikin puolella.

Yhteistyötä ja joukkovoimaa on jazzmuusikoilla ollut perinteisesti hyvin vähän, mikä johtuu osaltaan pienten avustusten ja apurahojen jakamisesta syntyneestä eripurasta. Rahaa kun ei yksinkertaisesti ole riittänyt kaikille. Avainkysymykseksi nouseekin, mitä pitäisi tehdä alan kohentamiseksi. Apurahat ovat nykyisen taantuman johdosta entistä tiukemmassa. Pitäisikö muusikkojen aktivoitua enemmän puoluepolitiikassa ja pyrkiä sitä kautta edistämään asioitaan? Monet muistelevat kaihoisesti aikaa, jolloin eduskunnassa istui samaan aikaan kaksi jazzmuusikkoa: Claes Andersson ja Reiska Laine.

Korkeatasoisen jazzklubin perustaminen Helsingin keskustaan ja sen tukeminen julkisilla varoilla on jatkuvasti toivelistalla. Enemmän keikkoja ja parempia palkkioita! Miksei myös muusikkojen työllistämiseen voisi käyttää työllistämisvaroja? Agentuuritoiminnan vähäisyys vaivaa varsinkin kansainvälistä uraa hamuaville. Tässä ehdotuksia, joita asianosaiset ovat erilaisissa yhteyksissä tuoneet esille. Valtiovallan pitäisi nyt viimeistään oivaltaa, että jazzin paikka on oopperan ja klassisen musiikin rinnalla aivan niin kuin se on New Yorkin Lincoln Centerin musiikkikeskuksessa.

Pitäisi myös lisätä soittajan ja kuulijan vuorovaikutusta. Yleisömmme on kansainvälisesti katsoen varautunut ja osoittaa suosiotaan nihkeästi, vaikka pitääkin kuulemastaan. Kiitos soittajille keikan jälkeen olisi paikallaan. Kuitenkin esiintyjät katoavat nopeasti takahuoneisiin. Ei New Yorkissa. Mikä ilo onkaan käydä siellä kiittämässä bändiä. Se on hyvää public relations-politiikkaa. Näin solmitaan tuttavuus- ja ystävyys-suhteita sekä saadaan yhteystietoja (person to person campaign) sähköpostilistoille, joilla sitten tiedotetaan seuraavista keikoista ja joille uskolliset ystävät saapuvat kansoittamaan salit. Tästä tavasta hyötyvät kaikki sekä soittajat että yleisö. Tuttujen keikoille tullaan aina uudelleen ja uudelleen.

Jazzkavalkadi Manhattanilla

Eila Kaarresalo-Kasari ja Heikki Kasari

04.08.2014

**HELEN SUNG JA
PAQUITO D'RIVERA**

Jazz Standard

Jazz Standard mielletään usein New Yorkin viihtyisimmäksi klubiksi. Ruoka siellä on ainakin hyvää, koska se tulee yläkerran Blue Smoke Barbecue-ravintolasta. Helen Sung Group oli nyt vuorossa solistinaan tunnettu kuubalaissyntyinen Paquito D'Rivera (cl, as). Muut puhaltajat olivat Ingrid Jensen (tr) ja Seamus Blake (ts, ss). Nuori komppi koostui basisti Reuben Rodgersista, rumpali Obed Calvairesta ja lyömäsoittaja Samuel Torresista. Pianisti Helen Sung luotsasi joukkoa. Ensimmäiset kappaleet olivat Sungin uudelta albumilta *Anthem for a New Day*.

Vanha tuttu *Willow Weep for Me* johdatti D'Riveran taitavaan, maalailevaan sooloon. Viimeisenä soitettu *Going Express* päästi irti vauhti-ilottelun, jossa eritoten nuori komppi kunnostautui. Afroamerikkalaisella kolmikolla tuntui olevan rytmi veressä.

Bändin balanssi oli loistava ja nyanssit erottuivat selvästi. Sovitukset olivat huolellisesti harjoiteltu ja yllättävää oli, miten D'Rivera pystyi soittamaan yhtä vikkelästi kuin nuorena. Huumoria syntyi, kun hän vaihtoi nelosia pianistin kanssa. Ms. Sung oli miellyttävä esiintyjä, jonka kuulutuksetkin olivat selkeitä, mikä ei ole suinkaan itsestäänselvyys, kun on kyse muusikosta. Vaikka soitto sujuu hyvin, ongelmaksi tulee usein mikrofonikammo kuulutusten aikana. Mutinasta ei saa tolkkua.

Meillä oli tilaisuus keskustella herra Paquiton kanssa vain pari minuuttia keikan jälkeen, sillä kättelijöiden jono oli pitkä. Hän muisteli aikaa Suomessa UMO:n solistina Esko Linnavallin toimiessa kapellimestarina. (Linnavalli on jäänytkin monille muillekin mestareille mieleen, sillä aina kun tapaamme Jimmy Heathin, tämä mainitsee Linnavallin.)

Jätimme hyvästit D'Riveralle ja toivotimme hänet tervetulleeksi jälleen Suomeen.

Measure

Hotelli Langhamin aulassa viidennellä avenuella oli meneillään Benny Golson festivaali ohjelmistona Golsonin sävellyksiä ja solistina tenoristi Jerry Weldon. Täällä päinvastoin kuin Jazz Standardissa kukaan ei juontanut tapahtumaa, eikä muusikkojakaan

esitelty. Italialainen pianisti Antonio Ciaccia, joka toimii Measure-klubin isäntänä, ei hievahtanutkaan pianopallilta selostamaan kuulijoille mitä tuleman pitää. Tosin yleisö oli ilmeisesti Happy Hour-porukkaa, jota ei musiikki näyttänyt kiinnostavan. Päinvastoin vaikutti siltä, että soitto häiritsi keskustelua, joka velloi kovaäänisenä. Tapahtumaa oli mainostanut New

JERRY WELDON, ANTONIO CIACCIA JA RICHIE VITALE

York City Jazz Record-julkaisu. Koska tiesimme Weldonin hyväksi saksofonistiksi, päätimme mennä paikalle.

Vasta väliajalla saimme muusikoilta itseltään selville, keitä he olivat: siis Weldon (ts), Richie Vitale (tr), Ciaccia (p), Mike Karn (b) ja Aaron Kimmel (dr).

Jerry Weldon väläytti aika ajoin nopeaa ja sujuvaa improvisointitaitoaan. Muutamissa balladeissa jopa golsonmainen pehmeys ja lyyrisyys pääsi esiin.

Benny Golsonin sävellyksiä pitääkin kehua jälleen kerran. Voi, että niissä on tunnetta!

Weldonin taustaryhmästä ei ollut paljoa tukea. Komppi soitti laiskasti ja piano tuskin kuului, mutta koska pojat selvästi innostuivat meidän suomalaisreporttereiden läsnäolosta, emme hennoneet poistua ennen kuin toinen setti päättyi.

Vandojam Iguanassa

Joka matkallamme pistäydymme ravintola Iguanin kellarijameissa Manhattanin turistialueella. Altisti Marc Gross oli koonnut jälleen housebändin näihin joka kuukauden maanantaijameihin. Komppi pysyi lähes koko illan samana, mutta puhaltajia oli liikkeellä reippaanlaisesti. Pianisteja löytyi vain kolme. Ensimmäinen oli David Berkman, toista emme tunteneet ja kolmas oli yllätys, yllätys suomalainen Tuomo Uusitalo, joka reissaa paljon Euroopan ja USA:n väliä.

TUOMO UUSITALO JA KEISHA ST. JOAN

Olimme tuoneet mukanaamme erään suomalaisen pariskunnan ja koska yleisöä oli niukasti, muodostimme me härmäläiset nyt varsinaisen kuulijakunnan. Laulaja Keisha St. Joan ja jazzkriitikko Matthew Kassell liittyivät seuraamme ja tunnelma oli tuttujen kesken varsin kotoinen. Kun Keisha vielä innostui laulamaan, oli ilta saanut pisteen iin päälle.

Juilliard Jazz- Paul Hall

Toisin kuin Iguanassa Juilliard Jazz Artist Diploma Ensemblen esityksessä ei ollut kyse jameista, vaan niiden vastakohdasta, maailmankuulun jazzkoulun kovasti harjoitellusta ja huolitellusta konsertista. Paul Hallissa soittaneeseen ryhmään kuuluivat itävaltalainen Lukas Gabric (ts), kanadalainen Greg Duncan (g), pianisti Reuben Allen Chicagosta, italialainen

basisti Paolo Benedettini ja rumpali Jordan Young Detroitista. Opettajina olivat toimineet Kenny Barron ja Rodney Jones.

Ohjelmalehtisen mukaan kaikilla muusikoilla oli jo reilusti kokemusta. Monet olivat soittaneet tunnettujen muusikkojen kanssa: Young trumpetisti Marcus Belgraven ja Suomessakin monesti käyneen James Carterin kanssa ja Gabric puolestaan George Colemanin, Harold Mabernin, Paquito D'Riveran ja Wycliffe Gordonin kanssa. Esiintymiskokemuksen ohella kaikki lavalla olleet muusikot olivat myös kunnostautuneet akateemisella uralla. Teoriakin oli siis hallinnassa.

Ohjelmisto koostui soittajien omista sävellyksistä. Se oli harjoiteltu hyvin. Erona moniin vastaaviin suomalaisiin konserttitapahtumiin oli se, että kaikki sovitukset osattiin ulkoa eikä nuotteja tarvittu. Se antoi menevän ja reippaan vaikutelman. Silti soitossa oli paljon samankaltaisuuksia kuin Sibelius-Akatemian jazzosaston esityksissä. Ehkä pedagogien kansainvälisen vaihdon avulla on kyetty luomaan kansainvälinen, yhtenevä jazzin kieli?

Konsertti oli suunniteltu kunnianhimoisesti. Sooloissa oli enemmän peräkkäisiä ääniä ja nopeita sävelkulkuja kuin Parkerilla kerrassaan. Mutta jotain jäi puuttumaan ja jazzin kyseessä ollen sen mukana kaikki. Eikö svengi kuulunut opetukseen? Tai sen puute johtui jostakin aivan muusta.

Illan mittaan yritimme analysoida miten svengin saa pysymään poissa. Tässä pari havaintoa. Rumpali soitti useimmiten aivan liian lujaa, joten balanssia ei syntynyt komin kanssa. Vaikka basistilla oli hyvä, kuulas ja läpitunkeva soundi, äännet eivät lähteneet svengin kannalta oikeaan aikaan vaan hieman myöhässä. (Voi olla, että hän olisi soittanut mieluummin kitaraa, basso-opinnot kun alkoivat vasta 19 vuoden iässä.) Pianisti näytti pärjäävän parhaiten ja yritti pelastaa sen mitä pelastettavissa oli. Hänen kohdallaan Kenny Barronin opit olivat kantaneet hedelmää. Sooloissa oli sisäistä kehitystä ja rytmistä vaihtelua. Rumpali ja basisti eivät kuitenkaan kyenneet pysymään mukana. Voi jopa olla, että muutamat ohjelmistossa olleet kappaleet olisivat kuulostaneet paremmilta pelkkänä soolopianona. Saksofonisti oli teknisesti taitava, mutta sortui tyhjämpäiväisiin lurituksiin. Soolo ei kehittynyt eikä innostanut muita muusikkoja hyvään yhteissoittoon. Interaktiota ei syntynyt. Kaiken lisäksi tenorissa oli aivan liian kirkas alttomainen soundi.

Mitä tästä opimme? Jazzissa ei tekniikka yksinomaan riitä. Tarvitaan musikaalista lahjakkuutta ja mielikuvitusta, aitoa tulkintaa ja tyyliä, joka saa kuulijan rakastumaan kuulemaansa, mystillistä luomiskykyä, joka erottaa armotta jyvät akanoista. Tulee myös mieleen, missä ovat nykyisin mustat luonnonlahjakkuudet? Käymme eri jazzkoulujen esityksissä säännöllisesti ja vuosi vuodelta joudumme ihmettelemään, missä ovat mustat opiskelijat? Lähes kaikki nuoret ovat olleet valkoisia. Tuleeko jazzista korkeakouluopetuksen myötä kokonaan valkoista?

Mekkala Manhattanin kirkossa – Jazz Nativity

Eila Kaarresalo-Kasari ja Heikki Kasari

30.12.2015

Voiko kirkosta poistua virkeämpänä kuin sinne mennessä? Omaan kokemukseemme perustuen ajatus tuntuu epärealistiselta, jopa mahdottomalta. Jo kovat kirkon penkit tekevät tehtävänsä. New Yorkissa järjestetty svengaava jouluevankeliumi Jazz Nativity osoitti, ettei epämukavia istuimia edes huomaa, kun meno on riittävän hurjaa. Alun pakollisten joululaulujen jälkeen musiikista kehkeytyi riemastuttavaa kunnan jazzia, eikä huippunopeita tempojakaan vierastettu. Parhaimmillaan yksi joulusävelmä muuttui puolen tunnin jameiksi, johon myös yleisön

joukosta ilmestyneet ylimääräiset muusikot osallistuivat.

Konsertin alussa upein lasimaalauksin koristettu kirkko hämärtyi ja korkeuksiin kohoavan tilan valtasi saksofonin kaunis ja lämmin sointi. Fonisti Ted Nashin *Silent Night (Jouluyö, juhlayö)* ja lasimaalauksen tähtien lailla tuikkivat valot saivat lähes tipan silmään. Jazzillinen tulkinta oli hieno ja surullisen melodinen, vaikkei artisti säveltäjän valitsemia kulkuja soittanutkaan.

Raamatun joulutarinaa mukailut ohjelma yllätti suurella muutoksella, kun lavalle astelivat kolme kuningasta Wycliffe Gordon, Ingrid Jensen ja steppaaja Max Pollack tuomaan seimessa uinuvalle Jeesus-lapselle taiteelliset lahjansa.

Ei vain korkealta mutta myös matalalta kovaa töräytellyt Wycliffe herätti bluespasuunallaan koko salin, sen takapenkin huonokuuloisenkin. Myös orkesteriseptetin trumpettisti Marcus Printup kunnostautui seikkailemalla ylärekisterissä pikkolotrumpetillaan. Erittäin sujuva altisti

TED NASH

MAURICE CHESTNUT

Jon Gordon sooloili pitkään kaikissa up-tempoissa. Joukkoon liittyi vielä yleisön joukosta saksofonisti Steve Wilson ja pasunisti Papo Vasquez eikä aikaakaan, kun riehujien joukkoon liittyi myös uusi stepin taitaja Maurice Chestnut. Viimeisiä soolovuoroja pääsi käyttämään pyörätulilla paikalle tullut, alkuaan kuubalainen ja jo 94-vuotias congarumpali Candido. Ilo ja innostus olivat käsin kosketeltavissa. Hyvin suosittua Jazz Nativity-konserttia on

esitetty jo 30 vuoden ajan aina eri kokoonpanoin, eikä juuri kuulemmamme perusteella lainkaan ihme.

Tapahtuman alkusysäys oli 1980-luvun puolivälissä, jolloin St. Peters-jazzkirkon perustaja pastori John Gensel pyysi säveltäjä-tuottaja Anne Philipsiä järjestämään joulusanoman

WYCLIFFE GORDON

musiikin muotoon. Nimeksi tuli Jazz Nativity. Vuosien varrella monet tunnetut jazzmuusikot ovat esiintyneet näissä joulukemuissa kuten Dave Brubeck, Clark Terry, Tommy Flanagan ja Grady Tate. Kirkon sijaan muitakin tapahtumapaikkoja on käytetty, kymmenkunta vuotta sitten konsertti oli Birdland-klubilla.

Tämä valtava jazzillinen, improvisoitu ja huumoripitoinen rymäkkä osoittaa, ettei amerikkalainen jazz suinkaan ole kuollut, vaikka eräät eurooppalaiset kademielet näin väittävätkin. Jazz elää ja voi hyvin! Täydellinen tekninen

taituruus antoi mukana olleille soittajille mahdollisuuden rentoon soittoon ja villiin leikittelyyn, jollaista harvoin näkee ja

kuulee. Jazzin pitkä perinne ja Hollywoodin kertojan lahjat yhdistyivät tässä hurjaksi keitokseksi, josta jokainen sai osansa ja vielä kaksin verroin lisää. Silloin kun kukin artisti on alansa mestari, ei voi syntyä muuta kuin mestarillinen soppa.

Kun kappale *Joy to the World (Riemuitse maa)* lähti käyntiin, makeaa sai mahan täydeltä ja ääntä lähti niin, että oli ihme, etteivät kirkon seinät haljenneet. Trumpetistien, fonistien ja pasunistien keskinäisissä kaksintaisteluissa oli myös tarkoituksellista symboliikkaa, sillä parin muodostivat aina musta ja valkoinen muusikko, jotka soolojensa lopuksi halusivat toisiaan tasa-arvon ja ystävyuden merkiksi.

Lopuksi ilahduimme suunnattomasti, kun papin sijaan alttarille ilmestyi mies, jonka paidassa luki jättikirjaimin ”MAY THE RHYTHM BE WITH YOU!” Nimittäin amerikkalaiseen tapaan pappi lähettää seurakunnan kotiin yleensä sanoin ” May God be with you”.

Haukkaamassa Isoa Omenaa

Eila Kaarresalo-Kasari ja Heikki Kasari

12.02.2016

New Yorkin jazztarjonta jaksaa hämmästyttää! Tammikuun suur tapahtumia olivat Jazz Connect Conference, Winter JazzFest ja APAP. Koska vuosittain New York Hiltonissa järjestettävä APAP (The Association of Performing Arts Presenters) houkuttelee paikalle tuhansia musiikin ammattilaisia, monet muutkin jazztapahtumat on ajoitettu samalle viikolle. Runsaasti jazzia löytyy lisäksi suur tapahtumien ja klubien ulkopuolelta, jopa kohtuuhintaan.

John Menegon Quartet Kitanossa

Hyvänä esimerkkinä on japanilaisomisteinen hotelli Kitano, jossa on järjestetty jazzkonsertteja jo pitkään. Nyt esitykset on siirretty entisestä yläkerran baarista suurempaan ravintolatilaa aivan ala-aulaan. Samalla toki musiikkimaksua ja ravintolan minimivelotusta on hieman nostettu, mutta myös täysin pääsymaksuttomia iltojakin löytyy. Muista klubeista poiketen Kitano tarjoaa miellyttävän ja rauhallisen ympäristön, eikä ruokaakaan voi moittia.

Klubiruoaksi se on erinomaista. Asiakkaiden iloksi on tarjolla ilmainen, erittäin nopea Wi-Fi. Japanilaista tehokkuutta!

FRANK KIMBROUGH

Kun osuimme paikalle, ohjelmassa oli John Menegon Quartet *Tribute to Charlie Haden*. Kvartetin vetäjä John Menegon on itsekin basisti, joten hän on vihkiytynyt Hadenin musiikille. Muutettuaan aikoinaan Kanadasta New Yorkiin hän on ehtinyt esiintyä vuosien varrella tunnetuissa kokoonpanoissa, listalta löytyvät mm. Steve Grossman, Pat Metheny ja Joe Lovano.

Pianossa oli pitkän uransa aikana monessa mukana ollut Frank Kimbrough. Hän tuli tunnetuksi myös USA:n ulkopuolella soittaessaan useita vuosia Maria Schneiderin orkesterin kiertueilla. Oman kertomansa mukaan bluesin ja modernismin välimaastossa

seikkaileva Kimbrough opettaa nykyisin Juilliardissa. Rumpalina hyöri Steve Williams, joka on soittanut Monty Alexanderin triossa ja vaikutti peräti 25 vuotta Shirley Hornin taustabändissä.

Ainoa, jolla vuosina mitattuna oli vähemmän kokemusta, oli tenoristi Joel Frahm. Konsertin aikana selvisi heti, ettei - toisin kuin normaalissa työelämässä - pitkällä kokemuksella ole välttämättä merkitystä. Jazzissa on tärkeää vain se, mitä saat ulos instrumentistasi esiintymishetkellä. Joel Frahm oli aivan ylivoimainen solisti. Down Beatin asiantuntijaraati ei

ole poiminut häntä turhaan nousevien tähtien listalle. Muutettuaan nuorena Wisconsinista Connecticutin Hartfordiin hän pääsi jo 17-vuotiaana esiintymään Brad Mehldau'n kanssa paikalliseen ravintolaan. Opinnot Manhattan Schoolissa toivat hänet New Yorkiin, jossa hän esiintyy säännöllisesti mm. Smalls-klubissa.

JOHN MENEGON JA
JOEL FRAHM

Konsertin jälkeen Frahm kertoi soittaneena noin vuosi sitten Suomessa, tosin paikka jäi epäselväksi. Illan ohjelmisto koostui pääosin Charlie Hadenin sävellyksistä kuten *Nice Eyes*, *Child's Death*, *Spanish Love Song*, joukossa myös bandleaderin kunnianosoitus Hadenille *Hymn for Charlie*. Bändi sai aikaan periaatteessa hyvää hard bop-menoa mutta yllätyksetöntä. Ilman Joel Frahmin taidokkaita sävelkuluja ja energiaa musiikki olisi jäänyt hieman latteaksi ja hengettömäksi eli ammattilaisillakin on kiusaus rutiininomaiseen työskentelyyn, ellei

joku pane vauhtia rattaisiin. Fonisoolot saivat rumpalin innostumaan - jopa hetkittäin niin, että bändin alkuaan hyvä balanssi katosi. Loppubluesin nimi jäi hämärän peittoon, mutta siinä tenoristi pääsi soittamaan kaikki tuntemansa intervalliskaalat (niitä oli paljon) jopa tuplatempossa. Kimbrough pärjäsi pitkään hienosti, mutta yht'äkkiä ideat loppuivat. Kenties sen takia, että bändin herkullinen ruokatauko oli alkamassa.

Jazzharmonic Orchestra Symphony Spacessa

Symphony Space-niminen luovan taiteen keskus konserttisaleineen sijaitsee vain parin korttelin päässä yläkaupungin asunnoltamme. Huomasimme aamulla, että siellä esiintyisi illalla bigband nimeltä Jazzharmonic.

Päätimme lähteä katsomaan, mistä oikein on kyse. Pitkään New Yorkin baletin orkesterissa basistina toiminut Ron Wasserman oli keksinyt idean

RON WASSERMAN

perustaa uudenlaisen jazzorkesterin, joka keskittyisi erityisesti instrumenttiharmonioihin. Jazzharmonic aloitti nyt tammikuussa julkiset esiintymisensä harjoiteltuaan sitä ennen reilun vuoden. Kapellimestarina toimii hiljattain Manhattan Schoolista valmistunut japanilainen säveltäjä ja sovittaja Miho Hazama, jonka sävellyksiä kuultiin illan ensimmäisessä puoliskossa.

Konsertin jälkiosan pianosolistiksi oli kutsuttu Suomessakin moneen kertaan käynyt Jim McNeely, joka oli tuonut mukanaan Euroopassa esittämiään sovituksia. Herra tuli aikoinaan tunnetuksi Thad Jones-Mel Lewis bändistä. Viime vuosina hän on toiminut usein eurooppalaisten orkesterien sovittaja ja johtajana. Tuorein Suomen keikka taisi olla Sibafestissä v. 2014. Myös hänellä on yhteys Manhattan Schooliin, sillä hän kuuluu sen opettajakuntaan. Vieraileva solisti oli oboisti Randall Wolfgang, jonka Wasserman esitteli kertomalla soittaneensa tämän kanssa balettiorkesterissa satoja kertoja *Pähkinänsärkijää*, arvelen kuitenkin itsellään olevaan maailmanennätyksen eli peräti 900 esitystä.

MIHO HAZAMA

Vaikka Jazzharmonic-orkesterilla oli perinteinen bigband kokoonpano, sävellysten ja sovitusten ansiosta svengiä onnistuttiin välttämään! Samaan näyttää pyrkivän myös Justin DiCioccio Manhattan Schoolissa. Hän toimii koulun jazzosaston johtajana ja on entinen sinfoniaorkesterin rumpali. Hänen Symphonic Jazz Orchestraansa tuli kuultua pari vuotta sitten. Svengin välttäminen ei siis olekaan puhtaasti pohjoismainen tai eurooppalainen etuoikeus. Ehkä siitä on tullut uudemman bigband-musiikin yhteydessä jonkinlainen muoti-ilmiö?

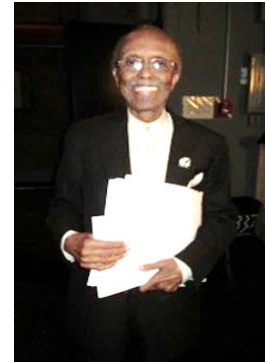

JIM MCNEELY

Koska konsertin ensimmäistä osaa leimasi lievä alkukankeus, olisi luullut musiikin osoittautuvan vaikeaksi vastasyntyneelle orkesterille. Näin ei kuitenkaan ollut, muusikot selvittivät läpisävelletyt ja -sovitetut kappaleet erinomaisesti. Sen sijaan komppi oli ongelmallisempi. Olisimme kaivanneet tuhdimpaa rumpalia ja svengaavampaa basistia. Kaiken lisäksi balanssi heittelehti, välillä rummut olivat liian lujaa ja basso liian hiljaa. Yleisesti ottaen aksenttien katkaisemat äänimassat olivat hyvin

kapellimestarin hallinnassa, mutta ehkä juuri massiivisesta äänivyörystä johtuen solistit tahtoivat hukkuu sen alle.

Väliajan jälkeen Jim McNeely otti auktoriteetillaan komennon haltuunsa, vaikka nuori Hazama jatkoikin kapellimestarina. Äänivyöry talttui, kun pianisti siirtyi hiljaisiin balladeihin. Tosin Nino Rotan *Elegia*, joka alkoi herkällä ja kuulaalla oboesoololla, joutui sekin puhallinsektion hyökkäyksen kohteeksi. McNeelyn sävellyksistä esitettiin mm. *AdParnassum*, *Chromatic Tears*, *In This Moment* ja *Big Red Thing*. Näistä ensin mainittu kappale oli sikäli mielenkiintoinen, että se oli sävelletty Sveitsin Radion orkesterille Paul Kleen maalauksia mukailen. Siinä McNeelyn hienovarainen ilmaisu pääsi oikeuksiinsa. Itse asiassa silmät sulkemalla tuli helposti mieleen kotimainen tähtemme Aki Rissanen.

JIMMY HEATH
SOVITUKSINEEN

Kokoonpanossa oli useita kehityskykyisiä solisteja kuten altisti Jay Rattman ja trumpettisti Matt Holman. Vanhemman polven trumpettisti Alex Norris osoitti nuoremmille kaapin paikan hyvin rakennetulla soolollaan ja loistavalla ylärekisterin käytöllään. Alkuosan loppupuolella solistina kunnostautui tenoristi Jason Rigby. Loppuosassa hänellä oli soolo jokaisessa biisissä. Hän muistutti sekä ulkonäöltään että soittotyyliltään Joe Lovanoa. Jopa suukappale näytti Lovanon vakiomallilta.

Alle 200 paikkainen sali oli aivan täynnä ja Wasserman kertoikin varaavansa Symphony Spacen ison salin myös seuraavana vuonna. Ilmeisesti tämäntyyppinen musiikki houkuttelee jazzin pariin aivan uutta yleisöä, sillä kaikki eivät voineet olla bigbandin jäsenten sukulaisia tai tuttavuuksia. (Tämäntyyppisissä harvinaisissa tapahtumissa yleensä ystävät ja tuttavat täyttävät salin.)

Yllätyimme, etteivät solistit saaneet aplodeja välittömästi soittonsa jälkeen, joten arvelimme suurimman osan yleisöä edustaneen klassista musiikkia. Varsinaisille jazzin harrastajille konsertti ei siis tarjonnut paljoakaan. Itse asiassa jäi harmittamaan, etteivät hyviksi solisteiksi osoittautuneet puhaltajat saaneet tukea svengaavasta kompista, svengistä kun ei ollut.

Tarkkaan sovitetussa musiikissa solisteja suurempaan rooliin pääsevätkin säveltäjät ja kapellimestarit. Niin erilaisia olivat Miho Hazaman ja Jim McNeelyn sävellykset, että voimme sanoa konsertissa nuoruuden ylipursuava voiman ja varttuneisuuden rauhallisen seesteisyyden toimineen täydellisinä vastakohtina.

Juilliard Jazz Orchestra

Juilliardin opiskelijoista koottu big band Juilliard Jazz Orchestra jatkaa vanhaa konserttiperinnettään. Muutaman kerran vuodessa tunnettu jazzmuusikko saa valmentaa opiskelijat konserttia varten. Tällä kertaa oli vuorossa moninkertainen veteraani jo 89-vuotias Jimmy Heath. Hän oli valinnut ohjelmistoon itsensä lisäksi kolme bebop-kauden säveltäjää: Tadd Dameron, Gil Fuller ja Chico O'Farrill (Arturo O'Farrillin Kuubassa syntynyt isä). Konsertin esitteli Aaron Flagg, joka johtaa nykyisin Wynton Marsalisin alaisena Juilliardin jazzosastoa.

Toisin kuin Joe Lovano, joka oli valmentanut orkesteria pari vuotta sitten ja esiintynyt myös sen solistina, Jimmy Heath ei niin tehnyt. Hän keskittyi orkesterin johtoon. Monet välispiikit

olivat hauskoja, huumorintaju oli edelleen tallella. Heath oli keksinyt uuden käsitteen ”Bebop-kauden romantikot”. Näihin hän luki Kenny Dorhamin ja Tadd Dameronin. Heidän sävellyksensä ovat edelleen suosittuja, ehkä juuri melodisuutensa ansiosta.

Pitkän uransa varrella Jimmy Heath on ehtinyt olla monessa mukana. Hän on kerännyt myös suuren määrän erilaisia tunnustuspalkintoja ja arvonimiä kuten Juilliardin ensimmäinen jazzin kunniatohtori ja National Endowment for the Arts Jazz Masters-palkinto, jonka jakotilaisuudessa olimme mukana ja jossa hän myös esiintyi solistina. Levytyksiä on kertynyt yli 125 kpl ja sävellyksiä peräti 130. Vanha herra kiertää edelleen Eurooppaa ja Kanadaa workshoppien ja klinikoiden tähtenä.

Dameronin tunnetuista biiseistä kuultiin *Our Delight*, *On a Misty Night* ja *Good Bait*. Omiin sävellyksiinsä *Without You No Me* ja *Basic Birks Heath* oli onnistunut tekemään parhaat sovitukset. John Birks Gillespie, jonka kunniaksi ne oli sävelletty, ei kuitenkaan ollut niihin tyytyväinen, veisteli Heath, varsinkaan ensimmäiseen, joka oli vielä trumpettisuuruuden tilaustyö.

Tenoristeina kunnostautuivat skotlantilainen lapsitähti Ruaridh Pattison ja Julian Lee. Trumpetisteista erottui Enrique Sanchez, joka toteutti monen vaskipuhaltajan unelman soittamalla korkealta ja kovaa. Pasunisteista kiinnosti nuori nainen Kalia Vandever.

Tapasimme Jimmy Heathin lyhyesti konsertin jälkeen. Korkeasta iästään huolimatta hän vaikutti olevan kaikin puolin vetreässä kunnossa. Kuten aina tavatessamme hän muistaa mainita Esko Linnavallin ja UMO:n.

Vaikka lumimyrskyt voivat olla uhka, New Yorkiin kannattaa suunnata vuoden vaihteessa. Joulukuun elämys ja tammikuun jazztarjonta tuhtia.

Winter JazzFest @ The Big Apple

Eila Kaarresalo-Kasari ja Heikki Kasari

04.03.2016

DAVID VIRELLES JA JOE MARTIN

artistiensa esittelyyn. Kuten tiedämme ECM on julkaissut monien suomalaisten (mm. Vesala, Haarla) äänitteitä ja jonka linja on enemmän improvisoidussa materiaalissa kuin bluespohjaisessa mustassa rytmimusiikissa. Yhtiön motto onkin tuottaa levyjä, joihin sopii ajatus: ”*The Most Beautiful Sound Next to Silence.*”

Hiljattain valmistunut Tishman on ihanteellinen esityspaikka, huolella suunniteltu jopa valaistusta myöten. Lamput eivät häirinneet soittajia eikä yleisöä, edelliset näkivät mahdolliset nuottinsa ja jälkimmäisten ei tarvinnut siristellä silmiään diskovalojen kohteena. Muuten miksi ihmeessä klubeissa ja konserteissa pitää olla vilkkuvia värivaloja!

New Yorkin Winter JazzFest järjestettiin jo 12. kerran. Kaikkiaan 120 konserttia oli ripoteltu eri puolille ala-Manhattania. Paikallislehtien mukaan tätä vuotuista tapahtumaa pidetään nykyisin eräänlaisena kulttuuribarometrina, sillä esiintyjälistalta löytyvät uudet nousevat kyvyt sekä edelleen kovassa vedossa olevat vanhemman polven artistit. Alkuaan festivaali käsitti yhden illan ja 19 bändin kavalkadin. Vuosi vuodelta se on laajentunut ja on nyt viisipäiväinen spektaakkeli yli kuusinkertaisine konserttimäärineen. Tuottajina on kaksikko Brice Rosenbloom ja Adam Schatz.

Villagessa sijaitsevan New Schoolin voimakas panostus tänä vuonna mahdollisti laitoksen kolmen eri auditorion konserttikäytön. Saksalainen levy-yhtiö ECM, jonka perustaja Manfred Eicher oli kutsuttu kunniaavieraaksi, oli varannut niistä isoimman eli Tishman salin omien

Christian McBride Quartet

CHRISTIAN
MCBRIDE

Aivan käsittämätön ilo ja nautinto oli kuunnella kovatempoista Christian McBriden bändiä: **McBride b**, **Nasheet Waits dr**, **Josh Evans tr**, **Abraham Burton sax** (Marcus Stricklandin tilalla). Tämä uskomattoman taitava basisti ja tuore Grammy-palkittu kykeni saamaan meidät transsiin lyömättömällä svengillään ja ylipursuavalla energiallaan.

Parivaljakko McBride-Waits sai rytmiä rakastavan diggarin suorastaan villiintymään. Ikävää, että sound check oli jäänyt tekemättä tai tehty huolimattomasti, sillä soitto oli volyymiltaan aivan laitteiden ääri rajoilla. Korvatulpat olivat siis tarpeen mikä harmitti, koska näin korkeatasoista menoa olisi mielellään kuunnellut ilman tulppia.

Erityisesti saksofonisti Abraham Burton joutui kärsimään mahtavasta volyymista. Hänen jo alkuaan diskanttinen tenorisoundinsa muuttui vahvistinlaitteissa metalliseksi sirkkeliksi, tuntui

ABRAHAM BURTON JA JOSH
EVANS

kuin korvaa olisi leikattu irti. Volyymia lisäsi trumpettisti Evans, joka jaksoi soittaa korkealta ja kovaa. Joka tapauksessa McBriden kvartetti, joka kuulosti paljon rikkaammalta ja runsaammalta bändiltä kuin neljän miehen poppoo, kohotti sielumme ja mielemme uusiin atmosfääreihin ja todisti, että musiikissa kuten elämässä kaikki on mahdollista.

Roy Hargrove

Toinen ilonaihe oli Roy Hargrove kumppaneineen. Tämä erinomainen trumpettisti oli muokannut ulkonäköään idolinsa Milesin kaltaiseksi pyöreitä mustia laseja ja avonaisia

koristossuja myöten (ks. oheinen kuva). Vaikutelmaa täydensivät korvakorut ja irokeesikampaukset.

Yllättäen tämä värikäs ilmestys astui aivan lavan reunalle, sieppasi, ei trumpettinsa, vaan mikrofonin ja alkoi laulaa. Se ei ollut inkkarihuutoa vaan hentoa ja vienoäänistä kuiskuttelua. Tyyli oli hauska ja täydellinen vastakohta hurjalle ulkomuodolle. Aplodit olivat valtavat, kun hän vetäisi vanhan Nat King Colen tunnetuksi tekemän iskelmän *Never Let Me Go*. Trumpetti pysyi kuitenkin jazzsetin pääosassa ja soi mainiosti svengaten. Altistina oli Justin Robinson, joka osoittautui selkeäksi ja sujuvaksi improvisoijaksi. Nopeissa juoksutuksissakin jokainen ääni erottui täyteläisenä. Ehkä uusi Cannonball on syntynyt?

JUSTIN ROBINSON

Säestys oli balanssissa, solisteilla ei ollut mitään vaikeuksia tulla kuulluksi. Olimme huomaavinamme, että ultranopea Hargrove on iän myötä jonkin verran hidastunut, mutta samalla soolojen melodisuus on korostunut. Tosin aivan konsertin lopussa myös hän innostui puhaltamaan korkealta ja kovaa. Pianisti George Cables selvisi valitsemalla oikeat soinnut soolojen taustalle. Basisti Ameen Saleem ja rumpali Jeremy Clemons pärjäsivät hyvällä ammattitaidolla. Panimme merkille, että Clemonsin ja Hargroven vuoropuhelussa lensi komiikka ja hersyi huumori. Väriäiskä setti kaiken kaikkiaan!

Michael Formanek Ensemble Kolossus

MICHAEL FORMANEK

Basisti Michael Formanekin iso Kolossus oli eri maata, kaukaiselta planeetalta. Soitto ei kuitenkaan ollut kolossaalista vaan pikemminkin pidäteltyä hienostuneisuutta. Nyt menttiin ei rytmi vaan orkestraatio edellä. Formanek, joka takavuosina soitti bassoa monissa tunnetuissa kokoonpanoissa, toimii eläkeiän kynnyksellä myös musiikinopettajana Marylandissa.

19-henkinen bigband koostui ehkä osittain hänen oppilaistaan, sillä soitossa oli jotakin amatöörimäistä epätasaisuutta eivätkä solistitkaan kuulostaneet innostuneilta. Välillä musiikki oli enemmänkin pelkkään vyöryvää massaa, josta free-pohjaiset soolot eivät aina erottuneet. Kapellimestarina toimi Mark Helias, basisti hänkin. Solisteina olivat mm. Oscar Noriega as, Chris Speed ts, Tim

Berne bar sax ja Ralph Alessi tr. (Kaksi viimeksi mainittua veteraania esiintyi festareilla myös omalla kokoonpanollaan.)

ENSEMBLE KOLOSSUS

Lisäksi kitaraa soitti nuori ja viime aikoina kehuja saanut Mary Halvorson ja marimbaa Patricia Brennan. Valitettavasti marimbasoolot hukkuivat äänimassaan. Varsinainen komppi koostui pianisti Kris Davisista, Formanekista ja rumpali Tomas Fujiwarasta. Vasta viimeisessä biisissä *The Distance* kolossuksen soitto kuulosti kolossaaliselta eli jättiläismäiseltä.

Theo Bleckmann Elegy

THEO BLECKMANN

Vastakohta Kolossukselle oli seesteinen **Theo Bleckmannin** ryhmä, joka poikkeuksellisuudessaan tuntui ennakoivan tulevaa. Bleckmann on erikoinen laulaja, feminiininen ja lyyrinen, joka tulkitsee musiikkia erilaisin usein korkein äänin ja äännähdyksin. Hän on uudistaja, joka on saanut ylistäviä arvioita kriitikoilta. Hänen taustansakin on erikoinen. Hän syntyi Saksassa, jossa voitti maan jäätanssin nuorten mestaruuden. New Yorkiin hän muutti v.1989. Nykyisin hän toimii Manhattan School of Musicin jazzlaulun professorina. Hän on ansainnut Grammy-ehdokkuuden jollakin crossover äänitteellä ja toiminut

vokalistina John Hollenbeckin ison orkesterin levyillä.

Bleckmann hallitsee yhtä hyvin klassisen tekniikan kuin improvisoinninkin. Ehkä tässä piilee ongelma? Konsertin perusteella tuli se vaikutelma, ettei hän kyennyt valitsemaan kummalla puolella aittaa liikkuisi. Lopputulos kuulosti uudistetulta kirkolliselta kuorolaululta (yksi laulaja saa helposti kuoron aikaan nykYTEKNIKALLA), johon oli sekoitettu ripaus free-ilmaisua. Tätä avaruuden äänimassaa kuunnellessa oli nukahtamisen vaara lähellä, sillä soolot muistuttivat paljon toisiaan eli samat intervallisteikat toistuivat liian usein. Parasta antia olivat samanaikaiset improvisoinnit kitaraa soittavan vanhan työkaverin Ben Monderin kanssa. John Hollenbeck oli rummuissa, Shai Maestro pianossa ja Chris Tordini bassossa.

KUOROLAULUKONE

Tim Berne's Sideshow

TIM BERNE JA RALPH ALESSI

Tätä mainostettiin tulevaisuuden suuntana, mutta osoittautui, että kyse oli vain 1960-luvun freen esittämisestä vanhoin ja mielestämme jo ehtynein voimin. Uusien ideoitten puute korvattiin soittamalla mahdollisimman lujaa, korvatulpat olivat onneksi mukana. Kuitenkin Bernen albumit ovat saaneet kiitosta nykykriitikoilta. Kvintetissä soittivat Berne sax, Ralph Alessi tr, Matt Michel p, John Herbert b ja Dan Weiss dr.

Ehkä niille, jotka eivät ole itse eläneet 1960-lukua, metelöivä ”free” tarjoaa jotakin uutta. Nimittäin freetäkin voi soittaa nyanssoiden. *Muistan olleeni kymmenkunta vuotta sitten jossakin Geneven sivukaduilla sijainneessa intiimissä konserttitilassa, jossa oli noin 30*

istuinta. Korvatulppia ei tarvinnut, sillä muusikot ”kilpailivat” hiljaa soittamisessa. Samoihin aikoihin Geneven Chat Noir-klubilla esiintyi Lee Konitz eikä hänkään soittanut liian lujaa. Etupenkissä saattoi hyvin istua ilman korvatulppia. (Heikin kommentti.)

James ”Blood” Ulmer

WinterFest kehui kokoavansa yhteen kaikki mahdolliset tyyliä ja genret aina punk-rockia myöten. Niinpä jazzbändien väliin oli sijoitettu varsin tunnettu nimi **James Blood Ulmer**.

"BLOOD" ULMER

Vaikka olimme törmänneet erikoiseen nimeen, emme olleet koskaan kuulleet tai nähneet Ulmeria liveinä. Kuvittelimme hänet kaljupäiseksi valkoiseksi lihaskimpuksi johtuen hänen taitelijanimestään ”blood”. Kuinka väärässä olimmekaan! Lavalla kökötti vaatimaton musta vanhus, joka esiintyi ilman minkäänlaisia tähden elkeitä. Laulu oli heiveröistä ja karkean surullista. Sormet näppäilivät kitaraa verkkaiseen tahtiin.

Tämä monissa arvostetuissa kokoonpanoissa mm. Ornette Colemanin kanssa soittanut ja free-punk tyyliäkin edustanut, kirkuvan kitarasoundin omaava muusikko, vaikutti soittotyylistään päätellen itseoppineelta. Hänestä mieleemme tuli Muddy Waters. Lähelle B.B. Kingiä häntä on vaikeaa sijoittaa. Vaikka sympaattisella Ulmerilla on lukuisia ansioita, jazzin joukkoon tungettu esitys, yksitoikkoinen vaikerrus epävireiseltä kuulostavan

instrumentin kera, sai jazzin harrastajalla punan nousemaan poskille. Ehkä juuri tästä Ulmer oli saanut liikanimensä?

Chris Potter Quartet

Intensiivisen puhaltajan Chris Potterin tarkka ja energinen työskentely tunnetaan, mutta nyt uuden yhtyeen siivittämänä näytti syntyvän aivan mieletöntä dynamiikkaa, freesiä jazzia, jossa ei kuolleita hetkiä eletty.

CHRIS POTTER JA MARCUS GILMORE

Varsinaista raikkautta toi mukanaan loistava nuori pianisti David Virelles, alkuaan kuubalainen, joka muutti New Yorkiin v. 2009. Hänellä tuntui olevan täydellisen tekniikan ohella valtavasti omaa ilmaisuvoimaa ja sykettä. Yhdessä basisti Joe Martinin ja Roy Haynesin pojanpojan rumpali Marcus Gilmoren kanssa syntyi mahdollisimman vetävää ”triottelua”. Potter kertoi tämän uuden kokoonpanon tekevän levyä, joka julkaistaan vielä kevään aikana. Setti, josta ei puuttunut mitään ja johon mitään ei tarvinnut lisätä, tuotti meille suurta mielihyvää.

Roberta Gambarini

Helsingissä mm. lyhytaikaiseksi jääneen Birdland-klubin avajaisissa käynyt italialainen laulaja Roberta Gambarini osasi viihdyttää. Hän on viehättävä persoona, joka tulkitsee standardeja konstailematta ja scattaa taidolla. Hän on takuvarma vetonaula, esiintyjä monen mieleen. Gambarini on laulanut sekä isojen orkesterien kuten Dizzy Gillespie All Star Big Bandin ja pienten esim. Herbie Hancockin ja Roy Hargoven solistina. Nyt häntä säestivät George Cables p, John Webber b ja Victor Lewis dr.

Winter JazzFest oli mielenkiintoinen, mutta aika hengästyttävä katsaus jazzin nykytilaan. Vanhat tähdet ja nousevat kyvyt esiintyivät rinta rinnan, taitoja ja tyyliä oli monia. Tuottaja Brice Rosenbloom kertoi päämotiivinsa festivaalin kokoamisessa olleen sellaisten uusien ja erikoisten virtausten esittely, joissa olisi ainakin hitunen jazzillisia elementtejä. Lisäbonuksena hän toivoi nuoren ja eri genrejä harrastavan yleisön saaminen jazzin pariin.

Jazz Connect-konferenssi New Yorkissa

Eila Kaarresalo-Kasari ja Heikki Kasari

02.05.2016

Maaailman jazzihmisillä on tapana kokoontua alkuvuodesta New Yorkiin, jossa järjestetään iso liuta alan tapahtumia. Eräs niistä oli Jazz Connect, joka järjestettiin nyt jo neljännen kerran. Sen teemaan *Fresh Horizons!* sisältyi ajankohtaisia aiheita kuten *New Challenges to Impact Social Media*, *Jazz in the Mainstream Media*, *The State of the Album in 2016 CD:s*, *Digital Downloads and Streams*, *The Youth Movement to Get Younger Audiences* jne. Järjestäjinä olivat Jazz Times-lehti (www.jazztimes.com) ja The Jazz Forward Coalition (www.jazzforwardcoalition.com). Jälkimmäinen organisaatio pyrkii aktivoimaan jazzalaa, kohottamaan sen arvostusta kulttuurin piirissä ja lisäämään sen vaikuttavuutta sekä paikallisesti että globaalisti. Manhattanin St. Petersin kirkko luovutti tilat konferenssille. Meitä ennakoilmoittautuneita oli n. 750, mutta monet tulivat suoraan paikalle.

Olimme hämmästyneitä, että jazz oli saanut liikkeelle tällaisen määrän ihmisiä jo aamuvarhain. Kahden päivän aikana erilaisia tapahtumia oli lähes 30, suurin osa paneelikeskusteluja päivänpolttavista aiheista. Joka paikkaan ei yksinkertaisesti voinut ehtiä, sillä samanaikaisia tapahtumia oli jopa viisi.

Avajaisistunto

Jazz Forward Coalitionin **Peter Gordon** avasi konferenssin. Juhlapuhujaksi oli onnistuttu saamaan legendaarinen laulaja **Dee Bridgewater** aiheenaan *Inspiraation lähteet*. Pelkkä laulajan nimen mainitseminen sai monet nousemaan ylös osoittamaan kunnioitusta tälle ansioituneelle tähdelle. Hänen tarkoituksenaan oli valottaa omaa selviytymistarinaansa, josta muut kenties voisivat ottaa oppia.

Bridgewater kertoi urastaan, jossa oli ollut sekä myötä että vastoin käymiä. Pelkkä lahjakkuus ei riitä, vaan pitää olla määrätietoinen ja sitkeä, hän vakuutti. Proosallisen pankkineidin työnsä

ohessa hän kävi koelauluissa. Koska miljoonakaupungissa hinku alalle on valtava ja kilpailu veristä, käy usein niin, että koelaulu päättyy ennen kuin jonon loppupää saa vuoron.

DEE DEE BRIDGEWATER

Thad Jones-Mel Lewis Big Bandin koelaulu päättyi hänen nenänsä edessä. Suivaantuneena hän marssi Jonesin pakeille ja intti, että kyllä hänen nyt vaan pitää päästä esiintymään. Irrottautuaan häiriköstä Jones kehotti häntä ilmestymään Village Vanguardiin seuraavana iltana. Bridgewater teki työtä käskettyä ja kiirehti paikalle joutuen suoraan yleisön eteen. Kappaleita ei saanut valita eikä liioin sävellajia. Biisejä oli kaksi: *Bye Blackbird* ja *By the Time I Get to Phoenix* (silloin suosittu iskelmä). Jälkimmäisen kappaleen aikana Thad Jones huusi: ”You are hired!” Saat paikan!

Muutama vuosi myöhemmin taiteilija yritti saada pääosan eräässä musikaalissa. Hän lauloi, puhui ja kehui itseään. Turhaan! Sen sijaan hänelle tarjottiin pikkuruista roolia, jossa oli vain viisi repliikkiä ja kuorolauluosuus. Hän otti roolin. Tuottajan hämmästys oli suuri, kun kriitikot palkitsivat juuri tämän mitättömän roolin eikä pääosaa, jonka palkitsemista odotettiin. Siitä saitte, tuumi vahingoniloinen Bridgewater!

Koska Ranskassa kultalevyyn yltäneestä äänitteestä ei maksettu hänelle lainkaan rojalteja, hän tajusi, että jatkossa oli sopimuksen teossa käytettävä juristia. Vihdoin huomattessaan, ettei menestys kerryttänyt kunnolla tuloja, hänen oli pakko ryhtyä itse tuottajaksi. Niinpä hän perusti oman levymerkin DDB v. 2005. Lopuksi hän tunnusti, että vasta toimittuaan alalla 45 vuotta, hän oppi sanomaan ei ja lopettamaan minkä tahansa yhteistyön, jos se ei sujunut. Huipennus kuului: ”Hold that dream, nobody else is to blaim!” Ketään muuta et voi syyttää, jos unelmasi eivät toteudu.

STEVEN BERNSTEIN

Instrumentalistin toiveista ja selviämiskeinoista kertoili hauskaasti trumpettisti Steven Bernstein. Hän kuulemma pärjäsi parhaiten pienillä valkoisilla valheilla, liika itsekriittisyys ja rehellisyys musiikkibisneksessä ei johtanut mihinkään. Dave Douglas (myös trumpettisti) puolestaan kertoi eri musiikkityyleihin liittyvistä kokemuksistaan. Horace Silverin Euroopan kiertueella johtaja hiiltyi alaisilleen ja huusi kurkku suorana: ”You young cats got the wrong message from Coltrane!” tarkoittaen, että jazzissa on paljon muutakin kuin asteikkojen loistava musiikillinen käsittely. Douglas on järjestänyt vuodesta 2002 Festivals of New Trumpet Music-tapahtumia New Yorkissa.

Seuraavaksi jaettiin jo toisen kerran Blue Note-yhtiön *Visionääri-palkinto*, jonka sai Winter JazzFestin järjestäjä Brice Rosenbloom. Hän kiirehti vakuuttamaan viitaten Bridgewaterin huonoihin kokemuksiin, että hänen yhtiönsä kyllä maksaa muusikoille kunnan palkkion. Rosenbloom vietti nuoruudessaan kiertolaiselämää, kokeili sitä ja tätä ja lähti opiskelemaan mm. Etelä-Afrikkaan. Ratkaiseva käänne kuitenkin oli päästä järjestämään festivaalia New Yorkin Central Parkiin. Siitä oli hyvä jatkaa ja nyt hänen unelmansa on kehittää kaupungista todellinen festarien kehto.

Puheenvuoron käytti myös Joel Harrison, Amerikan pianistien yhdistyksestä, joka palkitsee sievoisin summin sekä klassisen että jazzin soittajia. Kunnian sai v. 2014 jazzpianisti Aaron Diehl. *Tämä poikkeuksellinen lahjakkuus erottui jo teini-iässä Juilliardin koulussa, jonka harjoituksia silloinen johtaja Victor Goines kutsui minut seuraamaan.* (Eilan kommentti.)

Lopuksi saksofonisti Jimmy Greene painotti jazzin opiskelun tärkeyttä jo varhaisella iällä. Hän on kiertänyt opettamassa Yhdysvaltojen maaseutua myöten ja jopa pohjoisessa Kanadan Manitobassa. Itse hän on Manhattan Schoolin tohtorikoulutusohjelmassa. Toisessa yhteydessä ilmeni, että hänen tyttärensä oli joutunut kouluampumisen uhriksi hiljattain.

Avajaisistunto päättyi In Memoriam-osuuteen, viime vuonna kuolleiden muusikkojen kuvakavalkadiin, jonka taustalla soi harras musiikki mm. trumpettisti Ingrid Jensenin, vokalisti Melissa Stylianoun ja jazzkirkon musiikkivastaavan basisti Ike Sturmin voimin.

Norjalaisten invaasio

Norja teki sen mistä muut Pohjoismaat ovat vain haaveilleet. Se nosti koko iltapäivän kestäneessä ohjelmassaan esiin maansa huomattavan ja laajasti kansainvälistä mainetta saavuttaneen jazztaiteensa. Norjassa panostetaan paitsi öljyn tuotantoon myös jazziin. Festivaaleja on vuosittain 26 ja peräti kuudella yliopistolla on jazz opetusohjelmassaan. Vaikuttaa siltä, että monet muutkin maat kuten mm. Italia näyttää mainetta maansa jazzin edistämisessä. Italian Instituutti keskellä Manhattania esittelee jazzia. Suomen Instituutti sen sijaan keskittyy muotoiluun ja kuvataiteisiin. Konferenssissa norjalainen jazz oli esillä paneelin, soolokonsertin ja suosittujen kokkareiden muodossa.

NORJALAISET PANELISTIT

Paneelikeskustelun teemana oli *miksi norjalainen jazz on menestynyt maailmalla*. Keskustelijoina olivat Anders Erikson (Ensemble Denada), Jan Ole Otnäs (Nasjonal Jazzscene), Oyvind Skjerven Larsen (Norks Jazzforum), Aslak Oppeboen (Music Norway) ja Eiler Fleischer (Norwegian Consulate General). Puheenjohtajana toimi Wulf Muller (Sony/OKeh). Teemaa kyllä sivuttiin, mutta sekä puheenjohtajan patistelun että yleisön esittämien kysymysten jälkeenkään peruskysymykseen, mistä menestys varsinaisesti johtuu, ei saatu selvää vastausta. Ehkä haaste oli keskustelijoiden valinnassa, sillä organisaatioiden edustajat virkamiehinä eivät

välttämättä ymmärrä riittävästi asian sisällöstä, tässä tapauksessa musiikin luonteesta ja rakenteesta.

Onneksi käsitys norjalaisesta jazzista ei jäänyt pelkän keskustelun varaan, nimittäin istunnon jälkeen musiikkia demonstroi nykyisin New Yorkissa asuva norjalainen kitaristi Lage Lund. Hän voitti Jimi Hendrix palkinnon v. 2000 ja Thelonus Monk-kilpailun kitaristiosuuden v. 2005.

Norsk Jazzforumin sivuilla Lund kertoo oleellisen eron amerikkalaiseen jazziin verrattuna olevan rytmin korvaaminen melodisilla kuluilla ja pääpainon olevan rytmin sijasta sointurakenteissa. Tällaiselle musiikille voi löytyä ystäviä varsinaisten jazzinharrastajien ulkopuolelta, jopa klassisen ihailijoista. Euroopassa, jossa jazzin perinne on suhteellisen ohut,

LAGE LUND

tämän tyyppinen musiikki on suosittua. Lund arveli maansa panostuksen nyt tuovan norjalaiselle jazzille enemmän kuulijoita myös Yhdysvalloista. Me puolestamme arvelimme, että suosiota saavuttivat ainakin Norjan konsulaatin tarjoamat juomat ja cocktailpalat illan pirskeissä. Myös jaossa ollut Jazzforumin julkaisema kolmois-CD näytti tekevän kauppansa.

Jaco Pastorius dokumentti ja paneeli

Seuraavana jazzkirkon seinälle projisoitiin viime vuonna valmistunut Paul Marchandin ohjaama kiitetty elokuva Jaco Pastoriuksesta. Väki hiljeni seuraamaan lahjakkaan sähköbasistin traagisia vaiheita. Filmi imi katsojan mukaansa tämän hurjaan ja mielettömään elämään sen pienimpiä yksityiskohtia myöten. Esityksen jälkeen Christian McBriden vetämä paneeli muisteli pioneeri Jacon uran kohokohtia. Mukana olivat elokuvan ohjaaja Paul Marchand, Jacon poika rumpali John Pastorius, Randy Brecker, Mike Stern ja kirjailija/toimittaja Bill Milkowski.

Pastoriuksen lyhyeen uraan mahtui sekä onnen ja menestyksen hetkiä että onnetonta huumesekoilua ja surullinen loppu. Perimmäinen syy oli hänen kaksisuuntainen mielialahäiriönsä, jota ei ymmärretty ottaa vakavasti. Koska erikoislahjakkuudet ovat usein

JACO PASTORIUS-PANEELI

omalaatuisia, hänen katsottiin vain tahallaan aiheuttavan ongelmia. Sitä pidettiin muusikon tunteiden ailahteluna. Koska hän oli sähköbasistina ylivoimainen, keikkoja riitti aina Weather Reportia myöten. Hän oli tunnettu myös alan piirien ulkopuolella tuoden uutta yleisöä jazzin pariin, josta häntä elokuvassa kiittelee erikoisesti Bob Mintzer.

Mike Stern kertoi monia hauskoja episodeja Jacon uran alkuvaiheilta. Stern kehui häntä myös säveltäjänä. Joe Zawinulin kappaleeksi merkitty *Birdland* oli alkuaan kuulemma Jacon keksimä teema, jota tämä ei itse viitsinyt työstää sävellykseksi asti.

Stern oli tavannut Jacon hieman ennen tämän kuolemaa, juuri kun tämä oli tullut kuuden viikon katkaisuhoidosta. Basistin ura oli jo aiemmin kääntynyt laskuun, koska agentit ja levytuottajat irtisanoivat sopimuksiaan päihdyttävien aineiden ja epäluotettavan käytöksen vuoksi.

Randy Brecker muisti harmillisen tapahtuman Montrealin festivaaleilta. Bassointron aikana Jaco yllättäen häipyi lavalta. Bändi joutui soittamaan intron yli 20 kertaa, ennen kuin basisti saatiin takaisin lavalle. Hän oli löytynyt suihkusta, jonne hän oli mennyt - vaatteet päällä! Levyn myöhemmin ostaneet fanit ihmettelivät pitkää introa. Tallenne löytyy myös Youtubesta.

MIKE STERN

Turbulenssielämänsä loppuvaiheessa sekava Jaco tunkeutui väkisin esiintymislavalle kesken Carlos Santanan Floridan konsertin. Hänet poistettiin rakennuksesta. Kiukuissaan hän painui paikalliseen baariin, jossa häiriköinti jatkui. Ovimies heitti hänet ulos, mutta kun Pastorius sai potkimalla rikottua baarin lasioven, kimpaantunut vahtimestari päätti antaa kaverille kunnan läksytyksen. Pastorius päätyi makaamaan kadulle lähes henkihieveriin piestynä. Poika John kertoi, että isä oli aivan surkeassa kunnossa ja kuoli aivoverenvuotoon muutama päivä myöhemmin. Hän oli vain 35-vuotias. Ovimies tunnusti tapon, mutta vapautui lyhyen vankeusajan jälkeen. Meihin Jaco lohduton tarina vaikutti syvästi ja tunkeutui uniin asti.

Jazz Journalist Association

Jazzjournalistien kokous oli osa konferenssin ohjelmaa. Nilkkansa nyrjäyttänyt, yhdistyksen perustaja ja puheenjohtaja Howard Mandel ei kuitenkaan nilkutellut paikalle, vaan lähetti viime hetkellä assistenttinsa Susan Brinkin.

Tämä oli kirjoittanut manifestin, joka jaettiin ovelta. Siinä käytiin läpi, miten musiikin ammattilaiset voisivat toimia omassa ympäristössään jazzin ja oman näkyvyytensä lisäämiseksi. Miten lähestyä erilaisia medioita? Markkinoidako sosiaalisessa mediassa vai lähettääkö lehdistötiedotteita ym. ? Uutta Webinar-toimintaa eli erilaisia nettikursseja ja keskusteluja pidettiin hyvänä tietopankkina. Valitettavasti eurooppalaisille keskustelijoille nämä seminaarit tapahtuvat yöllä, joten niihin osallistuminen on hankalaa.

Paikalla oli monia vanhemman polven journalisteja, myös 1970-luvulla toimineen New Yorkin Jazzmuseon perustanut Howard Fischer. Silloin museo sijaitsi aivan Keski-Manhattanilla, parin korttelin päässä asunnoltamme. Muistamme hyvin, kun kuulumme pienessä tilassa aivan nenämme edessä Buddy Taten melodisia tenorisooloja ja Howard McGheen kirkuvaa trumpettia. Nykyisin jazzmuseo (The National Jazz Museum in Harlem) sijaitsee 129. kadulla ja on laajentunut vuosi vuodelta mittavaksi alan toimijaksi monipuolisine ohjelmistoineen. Suosittelemme käyntiä.

Jazz Vocalists Roundtable: Singers and Songwriters: What Makes a Song a Standard?

Kurkistellesamme konferenssisaleihin tuli paneelikeskustelujen viidakossa vastaan yllä oleva otsikko. Luikahdimme sisään. Paneelin vetäjänä toimi Roseanna Vitro, alkuaan Arkansasista kotoisin oleva laulaja ja laulunopettaja, joka pääsi muutama vuosi sitten myös Grammy-ehdokkaiden listalle. Nuorta polvea edusti 23-vuotias Jazzmeia Horn, joka voitti viime vuonna Thelonius Monk-instituutin laulukilpailun. Hyvä etunimi, ehkä yleistyy vielä Suomessakin! Keskustelu oli vilkasta ja hyvin artikuloitua kuten laulajilla yleensäkin, jokainen sana kuului selvästi takapenkille asti. Tässä suhteessa äänityöläiset eroavat instrumenttityöläisistä, joista hyvin monet syyllistyvät mutinaan. Koska panelisteja oli useita, varattu aika ei millään riittänyt näin vaativan aiheen käsittelyyn. Ehkä asiaan palataan ensi vuonna?

Messukojut

Sukkulointi väen paljoudessa oli sikäli turhauttavaa, ettei kaikkia osallistujaluettelon tunnettuja nimiä kyennyt millään kuuntelemaan saatikka tapaamaan. Kaiken lisäksi ihmiset hajaantuivat myös aulassa sijainneiden näyttelypöytien ääreen. Tapasimme siellä iloksemme promoottori Jim Eigon, joka kuuliaisesti lähettelee infoa sähköpostiimme pitäen meidät ajan tasalla, mitä tulee New Yorkin tapahtumiin.